# Passíu
# Hugvekjur
til
# Qvøld-lestra,
frá byrjun
## Lángaføstu til Páska.
Fritt útlagdar eptir
Christópher Christjáni Stúrm,
af

Markúsi Magnússyni,
Stiptprófasti, Prófasti i Kjalarness Píngi
og Sóknarpresti til Garda og Bessastada.


## II. Bindi.

Selst óinnbundid á 80 ß. reidu Silfurs.




Videyar Klaustri, 1833.
Prentad á Forlag Erfingja Drs. M. Stephensens
af Bókþryckjara Helga Helgasyni.

# Jesú Krists
# Pislar-Saga.

## Fyrsti Partur.

Þegar Jesús og hans Lærisveinar, eptir qvöldmáltídina, höfdu lofsaunginn súngid, géck hann út ásamt þeim, eins og hann var vanur, yfirum lækinn Kedron til Oliu-fjallsins. Hann sagdi þá til þeirra: á þessari nóttu munud þér allir hneixlast á mér; því skrifad er: hirdirinn mun eg slá, og saudir hjardarinnar munu í sundurtvístrast, en þegar eg rís uppaptur, mun eg birtast ydur í Galilæu. Pétur svaradi: þó allir hneixli sig á þér, skal eg þo aldrei hneixlast. Jesús sagdi: sannlega segi eg þér: ad í dag, ádur enn haninn galar tvisvar, munt þú afneita mér þrisvar. Pétur taladi þá enn frekar og sagdi: já, þó eg ætti ad deya med þér, skal eg ecki afneita þér:

bíd sama sögdu og allir Lærisveinarnir. Þá kom Jesús med þeim í það akurgérdi, sem hét Gethsemane, þar var grasgardur og þar géck Jesús, inn med Lærisveinunum; en Júdas, sem sveik hann, vissi og þenna stad, því Jesús safnadist opt þángad med Lærisveinum sínum. Þá Jesús kom í þann stad, sagdi hann vid Lærisveinana: setjid yckur hér á medan eg fer burt og bidst fyrir; bidjid! svo þér fallid ecki í freistni. Hann tók med sér Pétur, Jakob og Jóhannes, þá tvo sonu Zebedæusar, og tók til ad hriggjast, titra af hrædslu og harmþrúnginn ad verda og sagdi til þeirra: sála mín er hrigg allt í daudann, bídid hér og vakid med mér; en hann sleit sig í burtu frá þeim og géck litlu fram lengra, nær einu steinsnarti, kraup á kné, féll fram á ásjónu sína til jardar og bad: ef þad mögulegt væri, ad sú stund hjá sér lidi og sagdi: Fadir minn! ef mögulegt er, þá viki þessi kaleikur frá mér; Abba, Fadir minn! allt er þér mögulegt! tak burt þenna kaleik frá mér, þo ecki hvad eg vil, heldur sem þu vilt. Hann kom aptur til Lærisveinanna, en fann þá sofandi. Hann

ſagdi vid Pétur: Simon! ſefur þú? megnadir þú ecki ad vaka med mér eina ſtund? vakid og bidjid, ſvo þér freiſtiſt ecki! andinn er reidubúinn, en holdid er veikt. Í annad ſinn géck hann burt aptur, badſt fyrir, taladi ſømu ordum og ſagdi: Fadir minn! ef þad er ecki mogulegt, ad þeſsi kaleikur viki frá mér utan eg drecki hann, þá verdi þinn vilji. Hann ſnéri aptur, kom og fann þá enn ſofandi; augu þeirra vóru ſvo þrúngin af ſvefni, ad ecki viſſu hverju þeir ſvorudu honum. Jeſús ſkildi vid þá, géck á burt aptur, bad í þridja ſinni med ſømu ordum og ſagdi: Fadir! ef þú vilt ſvo, þá tak þenna kaleik frá mér, þó ecki minn, heldur verdi þinn vilji! Honum birtiſt þá Engill af himni, ſem ſtyrkti hann; en þegar Jeſús var ſtaddur í daudans ſtridi, tók hann ákaflega ad bidja; en ſveiti hans vard eins og blódhniklar, ſem féllu á jordina. Hann ſtód upp frá bæninni, kom til Lærifveinanna í þridja ſinni, og fann þá ſofandi út af hrigd, og ſagdi til þeirra: ſofid þér nú þad eptir er og hvíliſt! hvad! ſofid þér? þad er nóg; ſtandid upp og bidjid, ſvo þér fallid ecki í freiſtni. Sjáid! ſú ſtund tekur ad

nálgast og er komin, ad Mannsins Sonur mun ofurseljast í syndugra hendur. Standid upp og gaungum hédan! sjáid! sá er mig svíkur, hann er í nánd.

## Annar Partur.

Jafnsnart, sem Jesús var enn ad tala um þetta, sjá! einn af þeim tólf, sem Júdas hét, þá er hann hafdi nú til sín tekid flock manna, og þénara Kénnimanna høfdíngjanna og Pharísæanna, kom hann þángad og med honum flockur mikill, med blysum, lompum, sverdum, staungum og vopnum, útsendir af Kénnimanna høfdíngjum, Skriftlærdum og Oldúngum, og hann géck fyrir þeim. Sem Jesús vissi nú allt hvad yfir hann átti ad koma, géck hann fram og sagdi til þeirra: ad hverjum leitid þér? þeir svørudu honum: ad Jesú af Nazareth. Jesús sagdi til þeirra: eg er hann. En Júdas sá ed sveik hann, stód einninn hjá þeim; en sem Jesús sagdi til þeirra: eg er hann! hørfudu þeir á bak aptur og duttu til jardar. Hann spurdi þá enn einusinni: ad hverjum leitid þér? en þeir sogdu: ad Jesú af

Nazareth. Jesús svaradi: eg sagdi ydur þad, eg er hann; þar fyrir, ef þér leitid ad mér, þá látid þessa á burt fara — svo ad uppfylltist þad ord, er hann hafdi sagt: ad engum glatadi eg af þeim, sem þú gafst mér, (Jóh. 17). — En svikarinn hafdi géfid þeim samegin-legt teikn og sagt: hvern helzt eg kyssi, sá er þad, grípid hann og leidid á burtu varhygdarlega. Og þá hann kom, nálg-adist hann Jesúm ad hann kyssti hann, og jafnsnart géck hann til hans og sagdi: heill sértú, Rabbí! og kyssti hann. En Jesús sagdi til hans: vin-ur! hvar fyrir ertú kominn? Júdas! svíkur þú mannsins Son med kossi? Þá gengu þeir þángad, lögdu sínar hendur á Jesúm og gripu hann. En þá ed þeir, sem hjá honum vóru, sáu hvad verda vildi, sögdu þeir til hans: Herra! skulum vér slá med sverdi? og sjá! ad einn af þeim, sem med Jesú vóru og þar stódu, Símon Pétur, hafdi sverd, rétti út höndina og ryckti því, og sló til Presta-höfdíngjans þén-ara, og hjó af honum hans hid hægra eyra, og sá þénari hét Malchus. En Jesús svaradi og sagdi: leyfid einúng-

is þetta! og hann ábrærdi hans eyra og læknadi hann. Og hann sagdi til Péturs; sticktú þínu sverdi í slídrir, því ad hverr ad sverdid teknr, sá mun fyrir sverdi farast; eda meinar þú ad eg kunni ecki nú ad bidja minn Fødur, þad hann sendi mér meir enn tólf legionir Engla? skal eg ecki drecka þann kaleik, hvern ed minn Fadir hefir mér géfid? en hverninn skyldu þá Ritníngarnar uppfylltar verda? því þad hlýtur svo ad ské. Á þeim tíma svaradi Jesús og sagdi til fólksins og þeirra Presta-høfdíngja, og Høfudsmanna musterisins og Oldúnganna, sem til hans vóru komnir: þér erud eins og til annars ræníngja útgengnir med sverdum og staungum ad grípa mig. Daglega hefi eg hjá ydur verid, setid og kénnt í musterinu, og þér hafid engar hendur á mig lagt, og ecki gripid mig, heldur er þetta ydar tími og makt myrkranna, svo ad Ritníngarnar uppfylltust. En allt þetta er skéd, svo ad uppfylltist Ritníngar Spámannanna. Þá forlétu hann allir Lærisveinarnir og flýdu. Og þar var úngur madur, sá er honum eptirfylgdi, hann var med líni klæddur yfir bert hørund, og úng-

menni gripu hann; en hann snaradi´lín-klædinu og flýdi nakinn í burt frá þeim.

## Þ r i d j i  P a r t u r.

En flockurinn og hinn ypparsti Hofudsmadur og þénarar Gydínganna gripu Jesúm og bundu hann, og leiddu hann fyrst burt til Hannasar, sem var fadir konu Kaíphasar, hverr ed þá var þess árs ædsti Prestur, og þeir burtleiddu Jesúm fanginn til Kaíphasar Kénnimanna-hofdíngja; en Kaíphas var sá, sem Gydíngum gaf þad rád: ad betur fært þad einn madur dæi fyrir folkid. Og þeir innleiddu hann í hús þess ypparsta Prests, þar ed med honum allir Kénnimanna-hofdíngjar, Skriftlærdir og Öldúngar voru samankomnir. En Símon Pétur fylgdi Jesú eptir álengdar, allt til forstofu Kénnimanna hofdíngjans, og einn annar Lærisveinn, sá sami Lærisveinn var kunnugur Kénnimanna hofdíngjanum, og géck inn med Jesú í forstofu Kénnimanna-hofdíngjans, en Pétur stód þar úti fyrir dyrunum. Þá géck út sá annar Lærisveinn, sem Kénni-

manna-höfdíngjanum var kunnugur, og taladi vid dyravordsslu konuna, og leiddi Pétur inn lengra i forstofu Kénnimanna-höfdíngjans, og hann géck inn; því ad þénararnir höfdu eld qveiktann í midri forstofunni og setst til samans, en Pétur setti sig á milli þeirra og vermdi sig vid logann, ad hann sæi hverr endir þar á yrdi. En Pétur sat utar i forstofunni, og þar hann var fram betur í forstofunni, kom ein af ambáttunum Kénnimanna-höfdíngjans, og þá hún leit Pétur sitja vid logann og verma sig, leit hún til hans og stardi á hann, géck til hans og sagdi: hvert ert þú og einn af þess manns Lærisveinum? og þú varst med Jesú þeim galilæiska af Nazareth. En hann afneitadi honum fyrir öllum, segjandi: kona! ecki er eg, eg þecki hann ecki, og ecki veit eg hvad þú segir; og hann géck úti fordyrid og haninn gól. En þrælarnir og þénararnir stódu, sem gjört höfdu kola eld, og vermdu sig, þvíad kuldi var. Pétur stód þar hjá þeim og vermdi sig. En Kénnimanna-höfdínginn spurdi Jesúm þá ad um hans Lærisveina og hans kénníngu? og Jesús svaradi honum:

eg hefi opinberlega talad í heiminum; eg hefi og med jafnadi ként í samkundu-húsum og í musterinu, þar ed Gydíng-ar allstadar ad koma til samans, og eckért hefi eg í leynum talad; hvad spyr þu mig ad þessu? spyr þú þá þar ad, sem heyrt hafa hvad eg hefi talad til þeirra; sjá þú! þeir hinir somu vita hvad eg hefi sagt; en sem hann talaði þetta, gaf einn þénarauna, sem þar stod hjá, honum kinnhest, og sagdi: skaltú svo svara Biskupinum? Jesús svar-adi; hafi eg illa talad, þá bevísa þad, ad þad sé orétt, en hafi eg satt sagt, því slær þú mig þá? Hannas sendi hann þá bundinn til Kaíphasar Kénni-manna høfdíngja. En ambáttin, er hún sá Pétur, tók aptur til ad segja þeim, sem þar hjá stodu: þessi er einn af þeim. En er hañ géck út uḿ dyrnar, leit hañ añur ambátt og sagdi til þeirra, sem þar vóru: þessi var og med Jesú af Nazareth; litlu sidar sá hañ enn añar og sagdi: þú ert og eiñ af þeim; eñ framar tolndu þeir til hans: ertú af hans Lærisveinum? og í añad sinn neit-adi Pétur aptur med eidi og sagdi: madur! ecki er eg þad, ecki þecki eg hañ

mann. En þeir ædstu Prestar og Öldúngar, og allt Rádid leitudu ljúgvitna ígégn Jesú, svo ad þeir gætu honum í hel komid, en fundu ecki; og þó margir ljúgvottar gengi þar fram ad, þá fundu þeir eckert, þvíad margir báru falsvitni móti honum, en þeirra vitnisburdir vóru ecki samhljóda. En ad sídustu stódu upp og gengu fram nockrir tveir falsvottar, og báru ljúgvitni í móti honum, og segdu: vér hofum heyrt hann segja: eg kann og vil nidurbrjóta þetta musteri Guds, sem med hondum er gjørt, og á þremur dogum uppbyggja annad, þad ecki er med houdum gjørt, en þeirra vitnisburdir urdu enn þá ecki samhljóda. Sá ædsti Prestur stod þá upp midt á milli þeirra, spurdi Jesúm ad, og sagdi til hans: svarar þú engu? hvad vitna þessir á móti þér? en Jesús þagdi og svaradi engu. Þá aftadi enn aptur sá ædsti Prestur, spurdi hann ad og sagdi til hans: ertú Kristur Sonur hins Blessada? eg særi þig vid lifanda Gud, ad þú segir oss ef þú ert Kristur Sonur Guds! Jesús sagdi til hans: þú sagdir þad, eg er; en þó segi eg ydur: hér eptir munud þér sjá

Mannsins Son sitja til hægri handar Kraptarins, og komanda í skýum himins. Þá reif Kénnimanna-höfdínginn sin klædi í sundur og sagdi: hann gudlastar. Hvad þurfum vér nú framar vitnanna vid? sjá! þér héyrdud nú sjálfir hans gudløstun. Hvad vyrdist ydur? en þeir fordæmdu hann allir og sögdu, hann er daudans sekur. Litlum tíma þar eptir, nær einni stundu, stýrkti einhverr annar þad, (ad Pétur væri einn af Jesú Lærisveinum) og sagdi: ad sönnu var og þessi med Jesú, því hann er Galíleari. Og aptur aenaa þeir ad, er hjá stódu, og sögdu til Péturs: sannlega ertú af þeim, þvíad þitt túngumál er samhlíoda og opinberar þig. Þá sagdi einn af Kénnimannahöfdíngjans þénurum, frændi þess, sem Pétur hjó af eyrad: sá eg þig ecki í grasgardinum med Jesú? þá neitadi Petur því enn aptur og sagdi: madur! eigi veit eg hvad þú segir. Þá tók hann til ad formæla sér og sverja: eigi þecki eg þann mann, um hvern þér talid. Jafnsnart er hann nú taladi enn framar, gól haninn í annad sinn, og Drottinn snéri sér vid og leit til Pét-

urs, þá minntist Pétur Jesú orda, er hann hafdi sagt til hans: ádur enn haninn galar tvísvar, muntú afneita mér þrísvar; og hann geck út og grét beisklega. Þá tóku nockrir ad spýta á Jesúm, í hans ásjónu, og bordu hann med knefum, en þénararnir og þeir men, sem héldu honum, dárudu hann og slou, byrgdu hans ásjónu, slóu hann med knefum, spurdu hann og segdu: spá þú oss, hverr er sá þig sló? og margt annad háduglegt segdu þeir vid hann.

## Fjórdi Partur.

Strax um morguninn, er dagur var, sefnudust saman og héldu rádstefnu allir ædstu Prestar med Öldúngum lýdsins og Skriftlærdum, og þaradauki öllu Rádinu, moti Jesú, svo ad þeir gætu honum í hel komid, og leiddu hann upp fyrir sitt Rád, og sögdu: ef þú ert Kristur, seig oss þad! og hann sagdi til þeirra: ef eg segi ydur þad, þá trúid þér því eigi, en ef eg spyr ydur, þá svarid þér mér eigi, eda latid mig lausann. Nú hédan í frá mun Mannsins Sonur sitja til hægri handar Guds kraptar. En

þeir sögðu allir: ertú þá Guðs Sonur? hann sagði þá til þeirra: þér segið það, eg em hann. Þá sögðu þeir: hvað þurfum vér nú vitnisburðinn lengur, vér siálfir heyrðum það af hans munni. Og allur sá skari þeirra stóð upp og bundu Jesúm, og leiddu hann á burt frá Kaiphasi og í þínghúsið, og ofurseldu hann Landsdómaranum Pontío Piláto; en það var snemma morguns. Þá er Júdas, hverr ed hafði svikið Jesúm, sá það hann var til dauða dæmdur, iðraðist hann þess, og færði aptur þeim æðstu Prestum og Öldúngunum þá þrjátíu silfur peninga og sagði: syndgað hefi eg, að eg sveik saklaust blóð; en þeir sögðu: hvað kémur það við oss? siá þú þar fyrir. Og hann snaraði þeim silfur-peníngunum í musterið, skundaði þaðan, géck á burt og hengdi siálfann sig. En þeir æðstu Prestar tóku silfurpeningana og sögðu: ecki hæfir að vér látum þá í Guðs kistuna, þvíað það er blóðs-verð. En þeir héldu ráð, og keyptu með þeim Leirsmiðs akur, framandi mönnum til greftrunar. Fyrir það er sá akur kallaður blóðs akur, allt til þessa dags. Þá er uppfyllt hvað sagt

er fyrir Jeremías Spámann, er svo hljóđar: þeir tóku þá þrjátíu silfur-peninga, er hinn seldi var med betaladur, hvern þeir keyptu af Israels bórnum, og hafa géfid þá fyrir Leirkérasmids-akur, eptir því, sem Drottinn háfdi mér bodid. Höfud-prestarnir og Oldúngarnir gengu ecki sjálfir inn í þíngbúsid, ad þeir saurudust ecki, heldur svo þeir mættu neyta Páskanna. Pílatus géck þá út til þeirra og spurdi: hverja ákjæru færid þér ígégn þessum manni? þeir svörudu: ef þessi væri ecki íllrædismadur, þá hefdum vér ecki fengid hann þér í hendur. Pílatus sagdi: takid þér hann þá og dæmid eptir ydar lögum. Gydíngar svörudu: oss leyfist ecki ad líflåta nockurn, svo þad ord Jesú uppfylltist, er hann sagdi, teiknandi þar med, hverjum dauda hañ skyldi deya. Jesús stód frami fyrir Landsdómaranum, en þeir tóku ad áklaga hann og sögdu: þenna finnum vér frásnúa fólkinu, fyrtbjóda ad géfa Keisaranum skatt og segir sig vera Konúnginn Krist. Þá géck í annad siñ inn Landsdómarinn Pílatus, kalladi Jesúm og spurdi: ertú Konúngur Gydínga? Jesús svaradi: talar þú þad af

sjálfum þér, eda hafa adrir sagt þér þad um mig? Pílatus spurdi þá: er eg nockud Gydíngur? þín þjód og Kénnimanna-höfdíngjar ofurseldu þig mér; hvad hefir þú giört? Jesús svaradi: mitt ríki er ecki af þessum heimi; ef mitt ríki væri af heiminum, myndu þénarar minir strída þar fyrir, svo eg ofurseldist ecki Gydíngum, en nú er mitt ríki ecki þadan. Pílatus spurdi: ertú þó samt Konúngur? Jesús svaradi: þú segir þad, eg er og Konúngur; til þess er eg fæddur og í heiminn kominn, ad eg beri vitni sannleikanum, og hverr hann er af sannleikanum, sá heyrir mína rödd. Pílatus spurdi: hvad er sannleikurinn? og géck svo út aptur til Gydínga og sagdi til þeirra yppursta Presta og lýdsins: enga sök finn eg med þessum manni; en Höfud-prestarnir áklögudu hann hardlega, og er hann áklagadist af þeim og Öldúngunum, svaradi hann engu. Pílatus spurdi hann þá: svarar þú engu? heyrir þú ecki hversu hardlega þeir áklaga þig? en Jesus svaradi honum engu framar til nockurs ords, svo Landsdomarinn undradist þad nærsta. En hinir voru þess á-

kafari og sögdu: hann hefir uppæst fólkid med því hann hefir kénnt á öllu Gydínga-landi, og hefir tiltekid í Galílæu allt híngad. En er Pílatus heyrdi Galílæu nefnda, spurdi hann ad: hvert hann væri Galílæískur? en þá hann heyrdi ad Jesús var undir Heródesar veldi, sendi Pílatus hann til Heródesar, er líka var á þeim sömu dögum í Jerúsalem. En er Heródes sá Jesúm, vard hann nærsta gladur, því hann hafdi fyrir laungu girnst ad sjá hann, af því hann hafdi margt heyrt af honum, og vænti ad hann mundi sjá teikn af honum, adspurdi hann því á marga vega, en hann svaradi honum engu. Kénimanna-höfdíngjar og Skriftlærdir ásökudu hann hardlega; en Heródes og stridsmenn hans forsmádu Jesúm og spottudu, færdu hann í hvítt fat, og sendu hann aptur til Pílatusar. Á þeim degi urdu þeir Pílatus og Heródes vinir aptur, hvíad ádur vóru þeir óvinir sín á milli. En Pílatus samankalladi Presta-höfdíngja, Höfuds-menn og lýdinn, og sagdi til þeirra: þér hafid þennan mann til mín haft, sem hann er frásnýr fólkinu, sjáid! eg hefi yfirheyrt hann hér fyrir ydur, og á þessum manni finn eg

enga af þeim sökum, sem þér klagið hann fyrir, og ecki heldur Herodes, þvíað eg sendi ydur til hans, og sjáið! eckert er af honum gjört það d auða sé verdugt, vil eg því refsa honum og láta lausañ. En á hátídar deginum hlaut Landsdómarinn, eptir venju, fólkinu lausann að láta einhvern bandingja, hvern helzt þeir vildu, og eptir hverjum þeir beiddust. En þá hafdi hañ nafnkéñdañ bandíngja framar ødrum, er Barabbas hét, med uppshlaups-mønnum bundiñ, hverjir í upphlaupinu høfdu víg uñid. Þá þeir vóru til samans komnir, sagdi Pílatus til þeirra: það er ydar sidvenja, að eg géfi ydur eiñ lausañ á Páskum; en fólkið kalladi upp og tók til að bidja: að hann vildi gjøra sem hann væri vanur. Þá spurdi Pílatus: viljið þer að eg géfi ydur nú Gydinga Kóngiñ lausañ? hvern viljið þér að eg géfi ydur lausañ, Barabbam eda Jesúm, er kállast Kristur (því hann vissi vel að Høfud-prestarnir høfdu af øfund ofurselt hañ)? Þá hañ sat á dómstólnum, sendi hans húsfrú til hans og lét segja honum: haf þú eckert að gjøra med þann Réttláta, því margt hefi eg lid-

id í daa í draumnum fyrir hann. En þeir ædstu Prestar og Oldúngar rédu fólkinu og eggjudu, ad þad skyldi bidja: ad hann gæfi þeim miklu heldur Barabbam lausann, en Jesúm skyldu þeir deyda. Þá spurdi Pílatus: hvern af þessum tveimur viljid þér ad eg láti ydur lausañ? þá kalladi upp allur hópuriñ og sagdi: tak burt þennann, en géf oss Barabbam lausann. Þá spurdi Pilatus aptur og vildi Jesum lausann láta: hvad viljid þér þá ad eg skuli gjøra vid Jesum, af hverjum sagt er, ad hann sé Kristur, Konúngur Gydínga? en þeir kølludu þá allir upp: krossfestist hann! krossfestú hann! Pílatus spurdi þá í þridja sinn: hvad íllt hefir þá þessi gjørt? enga dauda-sok finn eg med honum, því vil eg hegna honum og láta lausañ. Þeir kølludu þá því meir: krossfestist hann! krossfestú hann! og enn aptur hrópudu þeir: ecki þennann, heldur Barabbam! en Barabbas var ræníngi, sem var settur í fángelsi fyrir uppblaup og mannslag, er skéd var í borginñi. Loksins hrópudu Høfud-prestarnir og lýdurinn allur í einu hljodi, ad Jesus yrdi krossfestur. Þá tok Pilatus Jesúm og húdstrýkti hañ,

en ſtríðsmenn Landsdómarans tóku Jeſúm og leiddu hañ með ſér inní þínghúsið, kölluðu ſaman og ſöfnuðu að honum öllu liðinu, afklæddu hann og færðu hañ i purpura-kápu, fléttuðu kórónu af þyrnum, ſettu hana á hans höfuð og reyr í hans hægri hönd, beygðu kné fyrir honum, ſpjoðu hann og tóku að heilſa honum þañig: heill ſértú, Konúngur Gyðínga! gáfu honum púſtra og hræktu á hañ, tóku reyrinn og börðu um hans höfuð, féllu á kné og tilbáðu hann. Þá géck Pilatus út aptur og ſagði við þá: ſjáið! eg leiði hañ nú út híngað til ydar, ſvo að þér vitið, það eg finn enga ſök með honum. Svo géck Jeſús út, berandi þyrni-kórónu og purpura-klæðið; þá ſagði Pilatus til þeirra: ſjáið manninn! Þá er Kénnimanna-höfðíngjarnir og þénararnir ſáu hañ, kölluðu þeir: kroſsfeſtú! kroſsfeſtú! Pilatus ſagði: takið þér hañ og kroſsfeſtið, því eg finn enga ſök með honum. Þá ſvöruðu honum Gyðíngar: vér höfum lög, og eptir vorum lögum á hann að deya, því hann gjörði ſig ſjálfann að Guðs Syni.

Fimti

## Fimti Partur.

Þá Pilatus heyrdi þad ord, óttadist hann enn meir, gékk aptur í þínghúsid, og sagdi til Jesú: hvadan ertú? en Jesús gaf honum eckert svar. Þá sagdi Pilatus til hans: talar þú ecki vid mig? veitst þú ecki ad eg hefi rád til ad krossfesta þig, og eg hefi rád til ad géfa þig lausann? Jesús svaradi: ecki hefdir þú nockurt vald yfir mér, nema þér væri géfid þad hér ad ofan, fyrir því hefir sá meiri synd, er mig ofurseldi þér. Eptir þad leitadist Pilatus vid, hvernig hañ gæti látid Jesúm lausann. En Gydíngar hrópudu: ef þú lætur þennañ lausañ, þá ertú ecki Keisarans vinur; þvíad hverr, sem sig gjørir ad Konúngi, hann er á móti Keisaranum. Þá Pilatus heyrdi þad ord, leiddi hañ Jesúm út, og setti sig á dómstólinn, í þeim stad, sem kallast hinn steinlagdi, en á hebresku Gabbatha, en þad var adfángadagur Páska, nærri sjøttu stundu. Þá segir hann og til Gydínga: sjáid! þad er ydar Konúngur, en þeir kolludu: burt, burt med hañ, krossfestú hañ. Pilatus sagdi til þeirra: skal eg krossfesta ydar Konúng? Kéñimaña-høfdíngjarnir svør-

udu: engañ Konúng hofum vær, nema Keisarañ. Þá Pilatus sá, að hann kom engu til vegar, heldur bað, að þar yrði eñ meira upphlaup af, tók hann vatn, og þvoði hendurnar fyrir fólkinu og sagði: saklaus er eg af blóði þess Réttláta, sjáið þér til! þá svaraði allur lýður: hans blóð komi yfir oss og yfir börn vor! En Pilatus þenkti fólkinu fullnægju að gjöra, og dæmdi að ské skyldi þeirra beiðni, gaf þeim Barabbas lausann, sem iñ var settur fyrir upphlaup og mañdráp í myrkva stofu, um hvern þeir báðu; eñ Jesúm húðstrýktañ framseldi hañ þeim, eptir þeirra vilja, að hann krossfestur yrði. Þá tóku þeir Jesúm, eptir það þeir höfðu spottað hañ, færðu hañ úr purpura kápuñi, klæddu hañ í sín egin klæði, og leiddu hann út, að þeir krossfestu hañ, og hann bar siñ kross og géck út. En í því þeir gengu og leiddu hann út, fundu þeir mann, sem frambiá géck af Cyrene, Símon að nafni, hvcrr eð kominn vár af akri, faðir þeirra Alexanders og Rúffi, hann hondludu þeir, þreyngdu honum að hañ bæri Jesú kross, og lögðu krossiñ uppá hann, að hañ bæri hann eptir Jesú. En honum fylgdi mikill fjøldi

fólks og qvenna, sem grétu og hörmudu hañ; þá snérist Jesús til þeirra og sagdi: Þid Jerúsalems dætur! grátid ecki yfir mér, heldur grátid yfir ydur sjálfum og yfir börnum ydar; því — sjáid! þeir dagar munu koma, á hverjum þeir segja: sælar eru óbyrjur og þeir qvídir, er ecki hafa fædt, og þau brjóst, hver ecki voru mylkt. Þá munu þeir segja fjöllunum: hrynjid yfir oss, hálsunum: hyljid oss. Ef þeir gjöra þetta vid hid blómgada tréd, hvad mun þá ské vid hid þurra? En tveir spillvirkjar leiddust og út, ad þeir væru aftekuir med honum. Þeir leiddu hañ í þann stad, sem kallast á hebresku Golgatha, sem þýdir: Hausaskélja-stadur; þeir gáfu honum ad drecka í víni myrru og edik galli blandad, en hann tók þad ecki til sín, því þá hann smackadi þad, vildi hañ ecki drecka. Sem þeir komu í þann stad, er kalladist Hausaskéljastadur, þar krossfestu þeir hann, og med honum tvo ræníngja á bádar sídur, einn til hægri handar og añann til vinstri, en Jesúm í midid. En þad var nær um þridju stund, er þeir krossfestu hann; þá vard sú Ritníng uppfyllt, sem segir; med íllvirkjum er hañ reiknadur. En Jesús

sagdi: Fadir! fyrirgéf þeim, þvíad þeir vita ecki hvad þeir gjora. Pílatus skrifadi þa yfirskrift og setti hana upp yfir krossinn, uppyfir hans hofdi festu þeir hans dauda sök. Yfirskriftin og hver sök honum var gésin, var ritud yfir honum med grískum, látínskum og hebreskum bokstöfum: Þessi er Jesús af Nazareth, Konúngur Gydínga. Þessa yfirskrift lásu margir af Gydíngum, því sá stadur var nærri borgiñi, þar Jesús var krossfestur. Þá sögdu þeir ædstu Prestar Gydínganna vid Pílatum: skrifa þú ecki Konúngur Gydínga, heldur þad hann hafi sagt: eg er Konúngur Gydínga. Pílatus svaradi: hvad eg skrifadi, þad hefi eg skrifad.

## Sjøtti Partur.

Þá stridsmennirnir höfdu krossfest Jesúm, tóku þeir hans klædnad, gjordu á fiogra hluta skipti, sér hverjum stridsmañi einn hlut, og vorpudu þar um hlutkésti, hverr ad hann skyldi hafa, og þar med kyrtiliñ, en hañ var ecki saumadur, heldur frá ofanverdu allur prjónadur. Þá toludu þeir sin á milli: skiptum vær honum ecki

í sundur, hlutumst heldur um hvers hann skal vera, svo að Ritníngin uppfylltist, er segir fyrir Spámanninn: þeir skiptu með sér klæðum mínum og á minn kyrtil lögðu þeir hlutkésti. Þetta gjörðu stríðsmeñirnir, en fólkið stóð og horfði á. En þeir, sem gengu þar framhjá, hæddu hañ, skóku höfuð sín og sögðu, svei! hvernig niðurbrýtur þú musterið og uppbyggir það aptur á þremur dögum? hjálpa þú nú sjálfum þér, ef þú ert Guðs Sonur, og stíg niður af krossinum. Höfðíngjarnir spottuðu hann með þeim, líka hæddu hañ þeir æðstu Prestar sín á milli með Skriftlærðum og Öldúngum og sögðu: öðrum hefir hañ hjálpað, sjálfum sér getur hann ecki hjálpað; sé hañ Kristur og Konúngur Israels, þá stígi hañ nú niður af krossinum, að vér sjáum og megum svo trúa honum; hjálpi hañ nú sjálfum sér, ef hañ er Kristur hinn útvaldi Guðs; hann treysti Guði, hann frelsi hañ nú, ef hañ hefir lyst til hans, því hañ sagði: eg er Guðs Son. Að honum hæddu og stríðsmeñirnir, gengu til hans, færðu honum edik og sögðu: ef þú ert Konúngur Gyðínga, þá hjálpa þér sjálfum; líka hæddu hañ ræníngjarnir, þeir með honum vóru krossfest-

ir. En añar spillvirkjaña, sem hengdir voru, lastadi hann og sagdi: ef þú ert Kristur, frelsa sjálfann þig og ockur. Þá straffadi hiñ añar hann og sagdi: þú hræðist ecki heldur Gud, sem ert þo í sömu fordæmingu! ad söñu skér ockur þetta réttilega, því vid medtöknum hvad gjordir ockar verdskuldudu, en þessi hefir eckért óskickanlegt gjört. Og hann sagdi til Jesú: Drottiñ! miñstú mín, þegar þú kémur í ríki þitt! Jesús sagdi til hans: sañlega segi eg þér! í dag skaltú vera med mér í Paradís. En þar stódu vid krossiñ Jesú Módir hans og módursystir hans, María húsfrú Kleófasar og María Magdalena; þá Jesús sá Módur sína og hañ Lærisvein þar nær standandi, er hañ elskadi, segir hañ til hennar: Kona! sjá þú! þader þinn sonur; eptir þad segir hañ til Lærisveinsins: sjá! þader þín módir; og uppfrá þeirri stundu tók Lærisveiñiñ hana ad sér. Þad var nær um sjöttu stundu, ad myrkur gjordist yfir allt landid, nær til níundu stundar og sólin mistí sitt skin. Um níundu stundu kalladi Jesús hárri röddu og sagdi: Elí! Elí! lama Sabachtani? sem útleggst: Gud minn! Gud

minn! því yfirgafstú mig? Nockrir af þeim, er þar stódu hjá og heyrdu þetta, søgdu: sjá! hann kallar á Elías. Eptir ad Jesús vissi ad allt var fullkomnad og ad skriftin yrdi uppfyllt, þá segir hañ: mig þyrstir. Þar stód kér fullt af ediki, jafnsnart hljóp eiñ af þeim til, tók njardar-vett og fyllti af ediki, setti hañ ofaná reyrlegg, gaf honum ad drecka og sagdi: lát vera! sjáum hvert Elías kémur ad taka hann ofan; en adrir søgdu: bídid! látid sjá hvert Elías kémur ad hjálpa honum. En þegar Jesús hafdi edikid til sín tekid, sagdi hañ: þad er fullkomnad. Jesús kalladi upp hárri roddu iañad siñ og sagdi: Fadir! í þínar hendur fel eg minn anda; og er hann hafdi þetta sagt, hneigdi hann høfudid og gaf upp andann. Og sjá! ad tjaldid musterisins rifnadi midt í sundur í tvo parta, frá ofanverdu, allt nidur í gegnum, og jørdin skalf og bjørgin klofnudu, grafirnar luknst upp, margir líkhamir heilagra rísu upp, þeir ed sváfu, og gengu eptir hans upprisu úr grøfunum, komu í hina heiløgu borg, og auglýstust þar mørgum. En er Hundrads-høfdíngiñ, hverr þar stód gégnt, sá þad hvad þar skédi, og ad

Jesús kalladi svo, þá ed hann létst, prísadi hañ Gud og sagdi: vissulega hefir þessi réttlátur madur verid og Guds Sonur. Eins þeir, sem med honum vóru ad vardveita Jesúm, þá þeir sáu jardskjálftañ, og hvad þar skédi, urdu mjøg óttasleginir, og søgdu: sannlega var þessi Guds Sonur. Og allt fólk, er þar var og horfdi á, sem þad sá hvad þar skédi, bardi þad sér á brjóst og snéri í burt aptur. En allir hans kuñíngjar stodu lángt frá. Þar vóru og margar konur, sem sáu þar uppá álengdar, medal hverra var María Magdalena og María ens Litla Jakobs, og Jóseps módir og Salóme, módir þeirra Zebedæi sona, þær honum høfdu eptirfylgt, þá hañ var í Galílæu, og þjónad honum, og margar adrar, hverjar med honum hofdu uppfarid til Jerúsalem úr Galílæu, og horfdu á þetta.

## Sjøundi Partur.

En Gydíngar, med því þad var adfánga-daagrinn, svo ad líkamirnir væru ecki á kressinunum um Sabbaths-daginn (því já Sabbats-dagur var mikill), bádu Pílatus, ad bein þeirra brytust og of-

an tækjust. Þá komu stríðsmeñirnir og brutu sundur bein hins fyrsta og svo hins añars, sem med Jesú vorn krossfestir. En þá þeir komu til hans og sáu, að hañ var þegar dáiñ, brutu þeir ecki bein hans, heldur opnaði einn af stríðsmönnunum hans síðu med spjóti, og strax rañ út blod og vatn. Sá er það hefir séd, ber þar vitni um, og hans vitnisburdur er sannur, hañ sami veit það, að hañ segir satt, svo að þér líka trúið; þvíað þetta er skéd, svo Ritningin uppfylltist: ecki skulud þér brjóta nockurt hans bein; og eñ aptur segir oñur Ritning: þeir munu sjá hann, í hvern þeir stúngu. Þar eptir þegar qvøld var komid, af því það var adfánga-dagur, hverr að er fyrir Sabbaths-dagiñ, kom madur nockurr ríkur af borg Gydinga Aremathía, Jóseph að nafni, heidurlegur Rádherra, gódur madur og réttvís, hverr ecki hafdi verid samþyckur þeirra rádagjørd og breytni, hverr og var eiñ af Lærisveinum Jesú, þó heimuglegur, fyrir ótta sakir vid Gydinga, sá er og vonadi eptir Guds ríki; hann dirfdist að gánga iñ til Pilatusar og bad um, að hañ mætti taka nidur líkhamann Jesú. En Pilatus undradist að hañ væri þeg-

ar látinn, kalladi Hundrads-hofdíngjañ og spurdi hañ ad: hvert hañ væri fyrir laungu andadur? og er hañ var þess vís ordiñ af Hundrads-hofdíngjanum, leyfdi Pílatus og skipadi, ad Jóseph skyldi afhendast líkhamiñ og gaf honum hann. Þá kom hañ og tók nidur líkhamañ Jesú, keypti líndúk, tok vid líkhamanum, og sveppadi hañ í hreinu lérepti; þar kom og Nikódemus, sá er fyrri kom um nótt til Jesú, færandi samblandad myrru alóe, nær hundrad punda. Þá toku þeir Jesú líkhama og sveypudu hann í líni med dýrmætu salve, eins og Gydínga sidur er til ad greftra. En þar í þeim stad, sem hann var krossfestur, var grasgardur, og í grasgardinum var ný gröf, í hverja enginn hafdi enn verid lagdur; Jóseph lagdi hann í þessa sína egin nýu gröf, hverja hañ hafdi úthöggva látid í steini, og velti stórum steini ad grafar-dyrunum og géck á burt. En þad var adfánga-dagur og Sabbaths-daguriñ tok til, þángad lögdu þeir Jesum, fyrir sakir adfánga dagsins Gydínga, því sú gröf var nærri. En þar var María Magdalena og öñur María Jósephs, og þær konur, sem komn-

ar vóru med honum af Galilæu, fylgdu eptir, sitjandi gégnt yfir frá grofinni og skodudu grofina, sáu til hvar og hvernig hans líkhami var lagdur. En þær snéru aptur, reidandi til dýrmætar jurtir og salve; en um Sabbathsdagiñ vóru þær kyrrar eptir legmálinu. En annann dag þann, sem eptir adfánga-dagiñ er, sofnudust saman þeir yppurstu Prestar og Pharísæar ásamt til Pílatusar og sögdu: Herra! vær minnumst á þad, ad þessi svikari sagdi þá er hann lifdi; eptir þrjá daga mun eg uppríса; af því skipa þú ad vakta grofina allt til ens þridja dags, svo ad ecki komi hans Lærisveinar á nóttu og stéli honum í burt, en segi folkinu, ad hann sé upprísiñ frá daudum, og verdi svo hin seinni villa argari þeirri fyrri. Pílatus sagdi til þeirra: þar hafid þér vardmennina; farid! vaktid, sem þér hafid vit á. En þeir geingu á burt, voktudu grofina med vardmonnunum og innsigludu steininn.

# I. Föstu-Hugvekja.

Jesú gánga til Olíu-fjallsins. Jóh. 18.

Nú var þad í sídarsta sinni, sem Jesús géck til Olíu-fjallsins, hvar hann svo marga nótt ádur vakad hafdi á bænum til síns himneska Fodurs. Þañ sama stadiñ, sem hann í hinum gódu dogunum valid hafdi sér til samtals vid Gud, útvaldi hañ sér nú, þá ángistar tímiñ nálgadist, til undirbúnings siñar pínu. Jerúsalem, þessi samansofnunar-stadur synda og hávarra heimsins lystisemda, faũst honum ecki sá stadurinn, hvar hañ verid gæti sína efstu lífstunda nótt, med því hugarfari, sem pínsl hans útkrafdi; hann vissi þad fyrir, ad hañ átti ørdugt strid fyrir hondum, og þetta strídid vildi hann heja, án þess ad hafa þar marga votta ad. Hann géck því í afvikinn stad, hvert hans ástfólgnu vinir fylgdu honum á eptir; þeir, sem þángad til hofdu med honum hlutdeild tekid í allri hans armædu. Hann géck í þeim tilgángi til Olíu-fjallsins, ad hann yrdi nú forlíkunar-offur fyrir heimsins synd-

ir, og lagdi sig því viljuaur undir þær vífl- ir, sem hans Fadir á beirri nottu hafdi honum ágvardadar. Hvílikann lærdom fær oss ecki géfid þessi innaángur Jesú pínu; þegar vér gætum ad Jesú hegdun vid útgaungu hans til Olín-fiallsins, þá fáum vér af honum lært, hversu vér egum ad hegda oss, þegar vér hofum mikilvæga hluti fyrir hondum, og þó hvad helzt þá, er vidvíkja sáluhjálp vorri. Midt í heimsins hávada og lystisemda soili, fær madur traudlega ígrundad þad, sem nockru vardar, ad minnsta kosti ma því qvída, ad þvílíkt glepji fyrir, og leidi þánkana frá því, sem vér vildum umþenkt hafa. Þar fyrir, þegar vér viljum tala vid Gud, edur renna þaunkunum til vorra umlidnu synda, ellegar búa oss vid dauda vorum, þá egum vér ad flýa þá stadi, sem leida kunna vorn huga frá voru umþenkíngarefni. Hverki má vanaleg skémtan, né vína vorra umgengni vera oss svo dýrmæt, ad vér ecki slítum oss í burtu og tokum oss afvikinn stad, til ad tala í leynum vid vorn Fodur. Allrasíst kunna nockra hugar-rósemi ad géfa á neydarinnar tíma þeir stadir, á hverjum vér í godu dogunum drýgt hofum fasengilegar at-

hafnir; mikln framar vekur þeirra endurminníng hjá oss blygdun og sárt hugarángur; en sérhverr sá stadur, á hverjum vér einmana höfdum umgengni haft vid Gud, eda gjört vora bæn til hans, í sameiníngu vina vorra, ellegar æft nockur gódverk, sá stadurinn verdur oss víst í nauda- edur daudans tíd ad miklum hugfróa. Þá mun vor bænastadur, þegar vér deyum, verda vor uppstigníngar stadur, eins og fjallid Olíveti var sá stadur, hvadan vor Jesús uppsté sídan til himna. O! ad vér mættum einnig nema þá ment af vorum Lausnara, ad lifa rólega og deya sáluhjálplega! eins sæll og hann fengi hverr af oss ordid í dauda sínum, ef vér kynnum med sanni ad segja eins og hann: Fadir! eg hefi auglýst þig á jördu og fullkomnad þann gjörníng, er þú hefir géfid mér ad gjöra, Jóh. 17. Fyrr géck ecki vor Frelsari út í dauda sinn, enn hann hafdi gjört allt þad, sem hans medalgaungu-embætti krafdi af honum, og umbyggja sú, er hann bar fyrir sínum Lærisveinum; þa sídustu nótt lífdaga sinna brukadi hann enn þá til ad advara, undirvísa og hugga þá; einnig hér í viljum vér breyta

eptir honum, því óvissari oss er vor dauda-dagur, því umhyggjusamlegar viljum vér brúka sérhvern vorra lífdaga til útréttingar øllu því góda, er vér orkad fáum. Vér viljum í tíma sorga fyrir vorn húsi, fyrir þeim, sem oss eru áhángandi, og fyrir vorri sálu; þá fáum vér eins rólegir geng-id á móti vorum dauda og Jesús, og munum þá ecki hugalausir verda vid neina þá þjáníngu, sem ver sjáum oss ad høndum koma, miklu heldur munum vér þá hug-hreysta hina, sem í enum gódu døgunum vóru vor gledi, vora náúnga, vor børn og vora bestu vini, og vera hugbraustir á þeim vonda degi. Og hversu yfirmáta huggunar-ríkur er þá ecki þessi partur Jesú pínu! þessi vors Lausnara áángur hefir grundvøllinn lagt til allrar þeirrar sælu, sem vér þacka egum hans fridþægjandi pínu; án þessarar hans sjálfviljugu gaungu úti daudann, hefdum vér ordid án bjargar; en þared hann viljugur géck úti sína pínu, megum vér nú vera fullvissir um vora endurlausn. Trúfasti Lausnari! þackir séu þér fyrir þína frívilj-ugu hlýdni, sem þú sýnt hefir í þinni viljugu gaungu til þíns dauda! þackir séu þér fyrir þá huggun, sem þú þar vid hefir

afrekad ofs í vorum dauda! æ! vér egum einnig einn gáng fyrir höndum, já, bitrann, ægdugann gáng, í gégnum daudans myrkva dal, inn fyrir þinn dóm; vér hljótum einnig ad yfirgéfa heiminn, vort jardneska fødurland, og alla vora kjærustu vini. Styrktu ofs þá, þegar þar ad kémur, o! Drottinn Jesú! og lát ofs svo rólega, glada og hug-goda, sem þú varst, heiminu yfirgéfa og inngánga til þeirrar eilífu gledi og dýrdar, sem þú, med þinni himna-for, hefir tilbúid ofs hjá þínum Fødur.

## 2. Føstu-Hugvekja.

Jesú sálar-ángist á Olíu-fjallinu, Matth. 26.

Hvílík umbreyting er hér á ordin! rétt fyrir skomm var vor Jesús svo gladur og hughraustur, þá hann géck uppá Olíufjallid, nú verdur hann í einu svo hriggur, og teknr til ad skjálfa. Hans sála, sem aldrei fyrr kénnt hafdi nockurs hugar víls né qvída, verdur nú í einu vetfángi yfirfallin af ángist og qvøl. Víst hefir þad vera mátt eitthvad sérlegt, sem brugdid fengi hans rólega gédslagi. Skodum Lausnara vorn í hverju helzt lífsins ásigkomulagi og umbreytingum, sem hann var staddur, alltaf finnum vér hann med hinu

sama rólega sinnislagi, sem plagar samfara ad vera hjartans fullkomnasta sakleysi. Eckert fáum vér fundid þad af utvortis orsökum, sem honum svo mjøg mætti bregda vid, ad þad sengi nidurvarpad honum þannig til jardar; daudans ótti gat þad ecki verid; því mundi hann brædast sinn dauda, sem hafdi syndlausa náttúru, og þaradauki hafdi þad framyfir alla daudlega, ad hans daudi vard blessan fyrir gjørvallt mannkyn? því mundi sá skélfast fyrir því smánarlegasta ogqválamesta lífláti, fyrir hvers krapt oll blodvitni og píslarvottar hugdirfd fengu, til ad deya med glødu sloduglyndi? þegar vér sjáum einhverja manneskju, hverrar sérhvern lim tekur óttalegur hrædslu-skjálfti af qvída fyrir daudans adkomu, sem strídir þannig á móti daudanum í stærstu ángist, þar til kraptarnir þverra, og þessi qvídi margfaldast vid eilífdarinnar ógnanir og þeirra umþenkíngu, þá þarf oss ecki ad undra þad, því sá deyandi er syndari, hverjum daudinn og þar á eptir komandi dómur má efalaust vera ógnarlegur, en Jesús var saklaus, óflecktadur og hreinn af allri synd, hafdi því einkis fordæmíngar dóms af réttlæti Guds ad qvída. Ecki ad síd-

ur hverfur hans breiau sál allur móður, ecki ad síður titra öll hans líðamot, ecki að síðu fossar útaf hans gjörvalla líkhama blódugur ángistar sveiti; ecki að síður finnur hann það, sem enginn dauðlegur nockru sinni hefir jafn freklega fyrr fundið, hvílíka ángist, sem varpar honum til jarðar, og færir hans líkhama nærstum því til grafarinnar; hverr fær skilið þennann leyndardóm? að sonnu enginn dauðlegur, en ecki að síður fær það ógrípanlega í pínu þessari leidt oss til að skynja orsökina til Jesú qvala, sannarlega, þessi er dómsins tími, sem koma átti yfir einn og sérhvern af mannlegu kyni; á þessu ángistar augnabliki, varpaði Drottinn öllum syndum vorum uppá hann, og lét hann einann sæta því straffi eptir strángasta dómi, sem allur heimur fullur syndara verðskuldað hafði. Opnar láu nú fyrir hans alskygna auga allar yfirtroðslur, sem drýgðar vóru og drýgjast mundu frá hinni fyrstu Adams synd til þeirra, er af hinum síðustu mönnum drýgjast munu. A honum lá sérhvers deyandi dauða ángist, þeirra ótti fyrir dauðanum, grefinni og dóminum, allar hinar óútmálanlegu qvalir, sem eins syndara uppvakin sam-

vitſka fær fundid til, allt þetta lá á hon-
um og nidurþryckti honum til jardar.
O! hvílika ángiſt hefir ecki Jeſús þolad í
þeſſu áſigkomulagi. Sé þad ſkélfilegt ad
ſjá uppá, þegar ſakamanninum er réttad
fyrir drýgda glæpi ſína; ſé ſú qvol óút-
málanleg, þegar þúngi vorra egin ſynda
fellur yfir oſs, og Gud ſtraffar oſs í ſinni
brædi, hverſu óbærileg hlýtur þá ecki ad
hafa verid Jeſú qvol, þá gjorvalls heims-
ins ſyndir lágu á honum, eins og bjarg, er
ecki mátti yfirſjá! þarf þad þá ad undra
oſs, þó Jeſús titri hér í ſinni neyd? þó hon-
um hverfi módur; þó hann ſtrídi vid daud-
ann og falli nidur í duptid fyrir Dómar-
ans reidi, undir þvílíkri ógna byrdi? æ!
mig aumann! hverſu hefdi mér farid í
míns Medalgángara ſtad á þeſſum ángiſt-
ar-tímum? þegar hinn allra Heilagaſti
hlýtur ad hryggjaſt og huglaus verda und-
ir Guds dómi. hvílíkann dauda, hvílíka
orvýlnun, hvílíka helvítis ángiſt hefdi eg
þá ecki mátt finna? o! einúngis eitt augna-
tillit ens ſtygda Dómara hefdi mig ſund-
urknoſad! ecki nema eitt ord hans ſtroff-
unar-dóms hefdi þurft til ad varpa mér
nidur til helvítis! o! vertú oſs bleſſad-
ur, þú Lambid Guds, ſem borid hefir

þá stórkostlegu heimsins synda-byrdi! þú, sem einuig borid hefir vorar syndir! í þinni daudans ángist, í þínum skjálfta, í þínum blóduga sveita, blessum vér þig, þú, fyrir oss sundurknosada og pínda Guds lamb! en med ótta og skélfíngu þenkjum vér til þín, vér skodum óttafullir þá óútmálanlegu pínu, sem þú lidid hefir fyrir oss; svo stórar eru vorar misgjørdir, svo spillt er vort hjarta. Hvílík vidurstygd eru vorar syndir fyrir Gudi, ad þú, eilífi Guds Son! varst svo aumkunarlega sleginn og píndur fyrir vorar yfirtrodslur! fáum vér enn þá fengid af oss ad trúa því, ad þad einúngis sé lítilsverd sok ad styggja hinn Almáttuga? Æ! oss þánkalausa syndara! hversu opt høfum vér eckí ad undanfornu brotid Guds løgmál, án þess ad hugleida hversu óbærileg byrdi Guds reidi er, og hversu sérhver yfirtrodsla krefur hans skélfilega hegníngar dóms yfir oss? Nú viljum vér vakna af vorum synda svefni og leida til eptirþánka: ángist þín, ó Jesú! kénnir oss ad þeckja stærd vorra synda, hversu óbærileg sé reidi Guds og strángur hans dómur. Vid sérhverja tilhneigíngu til syndar, vid sérhverja yfirtrodslu þíns løgmáls viljum

vér renna þannkanum til þinnar píau og skélfast, já! skélfast viljum vér, en ecki orvýlnast; þegar vor uppvaknada samvitska, á freistíngar-tímanum, setur oss fyrir sjónir fjølda vorra drýgdu misgjørnínga; þegar vér strídum vid ángist og efasemdir; þegar engin huggan fær endurnært vort særda hjarta; þegar kaldur ángistar-sveitt flýtur yfir vorn gjørvalla líkama, þá jafnvel viljum vér ecki modlausir verda; þín pína á fjallinu Oliveti skal sannfæra oss um það, ad Gud vilji ecki í dóm vid oss gánga, og ecki beudla vid oss eptir vorum syndum. Jesús! vor Herra og vor Gud! lofadur vertu fyrir þessa huggun, sem þú med þinni sálar-pínu hefir oss afrekad! svo opt, sem vér grátum vorar syndir, viljum vér prísa þig fyrir það, ad vér ecki þurfum huggunarlausir ad gráta. Svo opt, sem vorar misgjørdir skélfa oss, viljum vér prísa þig fyrir það, ad vér fiñá megum rósemi vegna þiñar ángistar. Loksins, þegar oss ad sídustu yfirfellur samvitskuñar ángist, þegar vor sála í daudans strídi berst vid skélfíngu og qvída fyrir þínum dómi; þegar vér ad lokum standa egum fyrir þínum tróni til ad heyra vorn dóm, þá viljum vér eñ þá þacka

þér, að þú með þinn dauðans ángist og með þeim dómi, sem yfir þig gèck, hefir styrkt vora sálu og afrekað oss frelsi. Máské á þessu augnabliki sé á einum eður öðrum einmana stað einhverr deyandi, sem í mikilli sálar ángist leitar nú þíns andlitis; o! Jesú! miskuna þig yfir hans sálu, og láttu hana ecki fortapast fyrir vegna þinnar pínu og þíns dauða vertú honum náðugur, og géf honum þinn frið, ó! Jesú! Amen!

## 3. Föstu-Hugvekja.

Jesú bæn í grasgarðinum, Matth. 26.

Mitt í þeirri óútmálanlegu qvöl, sem Jesus útstoð í grasgarðinum, skín þó klárlega í vorum augum Guðdómur hans. Hversu, sem þúngi Guðs reiði, er á honum lá, niðurþryckti honum, styrkti hans sála sig þó með óbifanlegu trúnaðartrausti á sínum himneska Föður; hversu bitur, sem hans pína var, leggur hann sig þó með viljugri hlýðni undir það, sem áqvarðað var að yfir hann skyldi koma, og heldur alltaf stöðugum þeim sama fúsa vilja, að taka uppá sig pínu og dauða til mannkynsins endurlausnar. Hans sála, sem hrigg var til dauða, leitaði nú og fann í bæninni léttir á sinni qvöl; hann

bidur: ad sínar búngu píslir, sem trúlegt var hann mundi ecki útstadid fá. mætti styttast; en svo hjartanlega, sem hañ æskti sér nú endurnæríngar, afhendti hann sig þó undir síns Fodurs vilja, hvern hañ sífellt hafdi sér fyrir augum, og síndist einungis þess vegna lánga eptir léttir nockrum, ad hann odlast mætti enn þá nýa krapta til ad fá afborid píslirnar, sem hañ atti fyrir hondum. Æ! nú sjáum vér hversu biturt þetta ógna stríd hefir ordid honum; alla sína æfi var hann fátækur, ásóktur af morgum freistíngum, morgum ofsóknum; allar þessar þjáníngar þoldi hann med stodugljndi, án þess hann beiddi um, ad þær af sér léttust eda styttust, en hér vard hans mañdómlega náttúra ofveik til ad útstanda áfellin af svo margslags píslum, því bidur hann svo ákaflega og ítrekar bæn sína, ad þessi kaleikur mætti þó frá sér víkja, þessi útblutada písl frá sér takast. Æ! hversu megum vér ecki blygdast vid þetta hans dæmi, þegar einúngis ein lítilvæg þjáníng mætir oss, hversu oþolinmódt og vantrúarfullt verdur þá ecki vort hjarta? og ef ad þad þóknast Drottni, ad „leggja á oss þúnga hormúnga-byrdi, hversu ólíkir

mundum vér þá verda vorum Lausnara! og svo þá ment viljum vér leitast vid ad læra af þér, vor Lausnari! ad lída rólegir og med stedduglyndi þjáníngarnar. Æ! med hversu styrkri og sonarlegri trú snýr þú þér ecki til þíns Födurs! hann sýnist ad hafa neitad þér ollum kjærleika, þegar hann í sínu Dómara-reidi lagdi á þig allra syndaranna straff, en þú leggur þig þo hjúfur undir hans vilja, med þeim vidqvæma kjærleika, sem uppfyllti þitt gjörvalla hjarta; einnig þá, ávarpar þú hann med því sæta födur-nafni, þegar hann, sem Domari, lét þig finna til þess, hve' su stránqur hann var. Komi nú yfir oss, hver ángist, sem koma vill, vér viljum ecki örvýlnast, vér viljum ecki rángfæra gædsku þinna vega, ecki víkja frá vors Födurs kjærleika, einnig þá, þegar þú hondlar vid oss sem Dómari, og vér fáum ad finna til þinnar þúngu typtandi handar, einnig þá, viljum vér segja: Abba, minn Fadir! og vér megum voga ad segja svo, þared þú hefir afrekad oss rétt til ad kalla Dómarann Fodur; en þessi sonarlega trú vors bidjanda Medalgángara er sameinud djúpustu andmýkt og audsveipnustu hlýdni: flatur liggjandi á knjám, á sinu

audliti, í jardarinnar-duvti andvarpar hann barmþrúnginn til Guds. En vér þá, sem erum dupt og aska, hversu fáum vér nógu djúpt lítillætkad oss fyrir vors Guds-hátign? hvernig fær vort synduga hjarta nægjanlega sundurknosad og audmýkt sig, fyrst hann, sem er allra Drottinn, sá saklausasti allra manna, nidursockur svo djúpt í nidurlægíngunni? æ! gétum vér sied vorn Jesúm andvarpa svo opt í þvílíkri audmýkt, án þess ad þenkja til vors dofna, kalda og drambsama hjarta? þrisvar snýr hann sér í klögunar bæn til síns Fodurs; ecki hættir hann ad bidja fyrr enn hans Fadir sýndi sig fusann til bænheyrslu, og viljum vér þá örvænta strax, þo vér verdum ad hrópa til hans optar enn einusinni fyrr enn vér fánum bænheyrslu? nei, vér viljum vona á hann, vér viljum ecki víkja frá honum; hann mun þó loksins endurnæra vort hjarta med sinni nád, sem vér svo lengi høfdum andvarpad eptir; þvíad þegar vér høfum med þolinmædi í neydinni hrópad til hans um stund, mun vor Fadir loksins heyra vora grátbeidni; hann mun uppvekja oss vin, sem taki oss ad sér, ellegar ad minnsta kosti senda oss Engil á

vorri dauðastundu, sem flytja mun sálu vora í himneska sælu; máské vér verðum svo lucksælir, eckért að finna til þeirrar samvitsku ángistar, þeirrar sorgar, þeirrar qvalar, sem niðurþryckir á stundum jafnvel styrkvastann kristinn. En hverr veit nema tíminn sé nálægari enn vér hyggjum, sá skélfilegi tími, þá vér nockuð skulum smacka af þeim bitra kaleik, sem vor Jesús hefir fyrir oss oldúnais í botn útdruckið, og kann það ecki að bera til á vorri sottar-sæng, að vor lengi svæfða samvitska vakni, og vorar drýgðu syndir leggist á oss eins og bjarg? géta þá ecki þúsund atvik aðborið, í hverjum vér hugguuar, ráðs og hjálpar-lausir vanmegnast hljótum undir vorum þjáníngum? þá munum vér fá að þeckja, hversu þarflegt það sé í góðu dögunum, að búa sig undir ángistarinnar tíma, og í luckunni að leita þess Herra, frá hverjum maður í óluckunni óskar sér huggunar. Þá munnum vér viðurkénna, að það hjarta, sem snéri sér til Guðs, og fékk fullvissu um hans kjærleika, hefir bésta endurnæríngu undir þjáníngunum. Vér viljum þá læra þá ment af vorum Endurlausnara, að vera hughraustir, þó jafnvel aðkomi þau

óþægilegustu tilfelli; bænin og sú rósama umgengni med Gudi, skal vera vor dagleg æfing, og þó oss verdi þá borinn einn þjáninga kaleikur, fyrir hvers beiskju vor náttúra titrar, viljum vér taka á móti honum af vors Födurs höndum, med rólegri audsveipni, og segja med vorum Frelsara: skyldi eg ecki drecka þann kaleik, sem minn fadir hefir mér géfid; já fadir! eg vil drecka hann; ecki minn, heldur verdi þinn vilji!

# 4. Föstu-Hugvekja.

Jesú adferd vid Lærisveinana í hans sálar-ángist. Marc. 14, 37—42.

Alla vegu er Jesús þjádur af ángist og pínu; hjartad skélfur í brjósti hans; Dómarinn reidur er uppyfir honum; í kríngum hann eru fáir veikir og hugláusir vinir; sérhvert af þessu mátti þegar svipt hafa hvern einn, jafnvel þann hugdjarfasta, öllum mod, en vor Medalgángari sýndi sig hvervetna sem hetju; hjartans ángist og ótta sigradi hann med þolinmædi og óbifanlegu trúnadar-trausti á sínum Födur. Á móti Dómarans stránga áfelli setti hann saklevsi sitt, sína viljugu hlýdni og innilegu bæn, en sínum veiku

Lærísveinum sýnir hann umburdarlyndi og kjærleika. Látum oss þá íhugleida þá sídustu rokssemd, sem vér finnum í Grasgardinum uppá hans vidqvæmu hjarta-gædsku. Hvílíkann andans og hjartans mikilleik sýnir Jesús ecki midt undir tilfinníngu hinna bitrustu sálarþjáninga? Undir hvílíkum harmqvæla þúnga hefdi þad ecki undur verid, þó ad hañ einúngis hefdi til sjálfs síns, en látid um vini sína verda hvad vildi, en hann elskadi sína til enda; líka á þeim tíma, þegar allir hans þánkar vóru snúnir til Guds, þenkti hañ til sinna Lærisveina, hañ þenkti med svo vidqvæmri elsku til þeirra, ad vér meaum falla yfir því í forundrun. Svo veika, sem þeir höfdu sýnt sig undir freistíngunum, svo hætti hann þó ecki kjærlega ad miña þá á skyldu sína, ad bera fyrir þeim umhyggju, og hafa þolinmædi yfir þeirra veikleika. Jesús hafdi nú útstadid þad fyrsta ordugasta strid, ofþreyttur ordinn af svo margslags qvöl géck hañ til siña Lærisveina, sem hañ svo ástúdlega bedid hafdi ad vaka hjá sér, og bidja med sér, en hann fann þá sofandi. Í annad sinn var hann genginn nockur

fótmál burt frá þeim, til þess á ný ad gánga útí stríðið. Hañ skélfur, hañ stríðir vid daudann, hañ hrópar til síns Föðurs med sárustu qvørtun og breñandi tárum. Hálfdaudur snýr hann til baka til vina sinna, og sjá! þeir sofa, þeir vóru svo syfjadir, ad þeir vissu ecki hverju þeir svörudu honum. Í þridja sinni geingur Jesús fram á stríðsplátzid til ad drecka þad eptir var þess bitra qvalaña kaleiks; og þá hann aptur fann sína Lærisveina í djúpum svefni, vekur hann þá og segir: o! viljid þér nú sofa og hvílast? gat nú Jesús med meiru umburdarlyndi, med meiri ástúd farid med sína Lærisveina? þeirra ítrekudu yfirsjónir þreytti hann ecki, þeirra yfrid stóra leti gjørdi hann ecki reidann. Í stadinn þess ad tilkyna þeim þeirra adgjætslu og umhyggju-leysi med þeim bitrustu brixl-yrdum, géfur hann þeim þær ástúdlegustu advaranir, og sýnir vid þá undrunar-verda þolinmædi. Hvad olíkir erum vér þér, vor Lausnari! hér í? tídum hofum vér þess varir ordid, ad þjánínganna þúngi vakti oss til óþolinmædi, og hvad brádlega gleymdum vér ecki í þrengíngunum godsemi og kjærleiks-skyldum vid vora medbrædur? því

lengur, sem vorar þjáningar viðvara, því möglnnarsamari og styrdgédjaðri pløg. um vér að verða, því strángar dœmum vér vina vorra mißstu ysirsjónir, því óánœgð. ari verðum vér með allt það í kríngum oss er: að minnsta kosti meinum vér að ega sjálfskilið af þeim umburðarlyndi, þó vér í eymdum staddir hugsum ecki um aðra eñ sjálfa oss. Og skyldum vér þó ecki miklu framar sýna þessar kjærleikans skyldur brœðrum vorum, þá þú, vor Lausnari! ber svo mikla þolinmœði með oss í öllum vor. um breiskleika, og ecki burtkastar oss frá þínu augliti, þó oss hvað eptir annað yf. irsjaist? œ! hvað opt blandar sér ecki leti og hálfvelgja í vora Guðsdýrkun? hversu tíðum erum vér ecki tilfinníngarlausir og kald-gédja við íhugun þiñar pínu? hversu opt syfjar oss ecki, þegar holdið freistar vor? og hvað vildi þá af oss verða, ef að þú yfirgjæfir oss í eymdunum? œ! vér viður. keñum það, vor Frelsari! það er þín náð, sem enn þá viðheldur oss, sem endurnœr. ir og svo kroptuglega styrkir oss, sem með styrkri hönd kippti oss svo opt til baka frá fordjörfunarinnar afgrunni, í hvert vér, í vorum synda-svefni, nær því

vórum fallnir. Æ! hættú ecki, vor blessadi Frelsari! ad vaka yfir oss veikum, ad líta med miskunsømu lánglundar-gédi til vor aumra, og uppvekja oss af vorum dofinnleika svefni! Aldrei, aldrei nockurntíma rádi vort egid hjarta svo fyrir oss, ad vér géfum voru holdi tauminn. Sífeldt erum vér í mestu hættu staddir ad forgánga undir freistingunum, ef þú snýr þínu auga og þinni miskun frá oss. Vér selum oss á hendur þinni styrkjandi nád á freistinganna tíma. Hverstu audveldlega kunnum vér í umgengni med heiminum freistadir ad verda til synda, en vér vitum þó ecki hverjar freistingar oss á sérhverjum degi búnar eru. J ørugan trúnadar-trausti til þín, vor Gud og Frelsari! viljum vér útgánga í heiminn, og aldrei sleppa þér frá augum vorum, hvad sem adkémur. Og ef vér sjáum nockra af brædrum vorum og vinum ega ad strída vid þúngar freistingar, þá viljum vér, þad framast oss er møgulegt, leitast vid ad létta undir þetta strid; en séum vér ecki þess megnugir, viljum vér þó bidja fyrir þeim, hughreysta og hugga þá. Styrktu oss þar til, vor Frelsari! med þinni almegnandi nád!

## 5. Föstu-Hugvekja.

Svikarans Júdasar koma í Grasgardinn, (Matth. 26).

Varla var sá blódugi sveiti' þornadur af Jesú andliti; varla hafdi hann fundid minstu svíun qvala þeirra, sem á honum láu, fyrr enn nýtt áfall neyddi hann til ad sýna nýjann hetju-mód. A medan hañ eñ þá var ad hughreysta sína veiku vini, adkom þad augnablik, á hverju sjálfur hañ þurfti vid nýrrar hugstyrkingar. Þad sárasta, sem Jesú svo mæddum gat nú mætt, var þad, ad sjá Júdas siñ egiñ lærisvein koma, sem oddvita í óvina flocki, til ad forráda hann, sinn Herra og Meistara, í þeirra blódþyrstu Gydínga hendur. Hvílíkir sorgarþánkar er ecki náttúrlegt ad í Jesú sáln nú vaknad hafi, þegar hañ sá siñ vin og Lærisvein gjörast sinn svikara? Hvörsu munu ecki sjör-ráð þessi af sínum eginn Lærisveini hafa svidid hjarta hans, þessu vidqvæma, mañelskandi hjarta, hvörju svo nærri géck sérhver vina siña, jafnvel miñsta yfirsjón? med hversu medlídandi auga mun nú ecki Jesús hafa litid til Júdasar! Æ! gatstú þá, Júdas! sjed daudans ángist-

ina afmálada á Jesú ná-bleika andliti, sem eñ þá var sveitt þeim bloduga sveita, án þess ad skélfast? féckstú af þér eñ þá ad auka qvalir hans? gatstú litid augum til þíns saklausa Meistara, án þess ad láta þig binda í hans stad? gatstú sied hans andlits útlit, í hverju stód afmálad hans guddómlega sakleysi og rólegasta hugprýdi, án þess ad verda var hjá þér píñandi samvitsku-nøgunar? gatstu þañ-tinn nálægst þinn Herra, án þess ad falla vid sérhvert fótmálid til jardar? gatstú — o! þú gatst drýgt allt, eptir ad þú eitt sinn hafdir afhendt herradæmid yfir sálu þiñi þeim skamarleguſtu lastaña tilhneigingum. Samvitska þín var sofnud, hjarta þitt forherdt og oll rádvendnis tilfinníng af ásettu undirþryckt. Med mesta vidbjód vyrdum vér fyrir oss þeñann svikara; svona hefdum vér aldrei breytt, hugsum vér; aldrei hefdum vér svo skammarlega hondlad vid vorn Velgjorara, vorn Frædara og vorn vin; aldrei skyldum vér hafa svikid Jesúm; en — þeckjum vér þá líka rétt vort egid hjarta? þorum vér ad trúa vorn egin vitni og tilfinníngu um rádvendni vora? þó vér ecki hefdum drýgt þvílíkann glæp,

kunnum vér samt ad giora oss hluttakandi í vidlíku vondsku verki, svo minna á beri Er ecki voru hjarta þannig varid, ad þad elskar tídum skin-gœdi í stad þess sanna goda, og hversu skamt eaum vér þá til ad drýgja Júdasar synd? Trúa viljum vér ad sonnu samvitsku vitnisburdi vorum til þess, ad vér hefdum trauðlega framid slíkann glœp, sem Júdas framdi; en vér gétum uppá margann máta ordid Júdasar líkar. Mjog tídum latum vér oss locka til þess, ad verda otrúir vorum Lausnara, og hvad skédur, þegar vér fyrir godra daga, edur heimsins vináttu sakir, fleckum oss med viljandi syndum, nidurþoggnum samvitskunnar advarantr, og afneitum rádvendni? for-rádum vér ecki Jesúm, þegar vér syndgum undir gudhrœdslu skini? for-rádum vér ecki Jesúm, þegar vér leitumst vid ad skada vini hans, undir vinsemdar og kjœrleiks-verka útliti? for-rádum vér ecki Jesúm, þegar vér oktum hans lœrdóm og pínu litils, edur fylgjum spotturum þeim, er vanvyrda hans kénningu? for-rádum vér ecki Jesúm, þegar vér leidum adra til ad verda ótrúa og meinsœra vid Gud og hann. Framar viljum vér nú ecki áklaga Júdas,

nei! sjálfa oss viljum vér áklaga, O! vér berum eiñig svikult for-ráðandi hjarta í voru brjósti. Ecki nema nockur fá fót-mál høfum vér ófarin fram á lastanna vegi, til að fá náð Jesú svikara guðleysi. Látum því Júdasar dæmi þéna oss til viðvörunar, og umflýum með varbygð sérhvert tækisæri, sem vyrðist hættulegt vorum sálum. Aldrei skal elska til-ens jarðneska festa svo djúpar rætur í sálum vorum, að vér þess vegna gleymum vorri trú, samvitsku og sáluhjálp. En — vernda þú oss sjálfur best, vorrar trúar uppbyrjari og fullkomnari! frá því að yfirgéfa þig nockurn tíma, en aðhyllast þína kross-ovini! Fyrirgéf oss það, ef vér høfum híngað til gleymt þér, og misbrúkað þína náð! þú héfir einnig for-líkað fyrir vort óstøðuga og ótrúa hjarta; vertú oss þess vegna náðugur, og burt-kasta oss ecki frá þínu augliti!

## 6. Føstu-Hugvekja.

Jesús sýnir Almætti sitt, Jóh. 18.

Híngað til høfum vér Jesúm fyrir aug-um haft í sínum mesta vanmætti, undirþryécktañ af øllum þeim píslum, er

hañ þola hlant, sem mañkynsins borgunar-madur. En — nú fáum vér sjed nockurn geisla hans guddómlegu hátignar, vér sjáum hañ, sem hinn sterka Gud, er ecki þarf ad tala nema eitt ord; þegar hans óvinir skulu til grunna gánga; stór flockur hans óvina kémur med grimdar-fullum strids útbúníngi í Aldingardiñ, hvar Jesús var, til ad leita hans. Jesús geingur fram og adspyr þá: ad hverjum leitid þér? og þá þeir svara: ad Jesú af Nazareth, svarar hann þeim med hugprúdum djarfleika: eg er þad; en vid þetta ord hörfar þessi óbljúgi, þessi alvopnadi skari til baka og fellur til jardar. Hér fáum vér ad þeckja þig á ný, vor Lausnari! í þiñi guddómlegu hátign. Skomū ádur, þegar þú á fjallinu Olíveti varst til jardar nidurþryckttur undir Guds reidi byrdi, þegar þú skalfst þar og titradir, þá spurdum vér sjálfa oss í huganum: er þessi sá sterki Gud? er þad sá Herra, sem géfur öllum sképnum anda, líf og styrkleika? er þad hañ, vid hvers reidi-tillit allar skapadar sképnur mega forgánga, og sérhverr syndari huglaus verda? já, þú ert þad! þetta kraptaverk sýnir almætti þad, sem í þér bjó. Hvilíkann sigur vannstú nú

ecki á þínum fjandmönnum! þeir nálægjast þig og þinn litla verjulausa hóp, stólandi með oflæti uppá sína makt, uppá sinn liðsfjölda, uppá sín vopn; vissir um sigurinn gleðjast þeir þegar í vondsku sinni yfir því, að hafa með svikum yfirfallið þig, og dreift víðs vegar vinum þínum. En—hversu gjördir þu ecki þeirra áform til skammar! eitt orð af þínum munni fellir þá, og þar liggja þessir stolltu sjálfbyrgíngar, eins og þeir væru af reiðarslagi til jarðar varpaðir, en máttu þó vænta sér lífs á ný af þinni náð. Já, það var vors Jesú náð, að þeir, við hans orð urðu einúngis skélfdir, en ecki skaðaðir, að eins felldir til jarðar, en ecki eydilagdir. Hann sýndi þeim hvað hann gæti gjört, ef hann vildi brúka makt sína og almætti, en þeir blygduðust hverki við hans makt, né hrærðust við hans gæðsku; ódar enn þeim var géfið megn til að standa á fætur aptur, héldu þeir áfram sinn svikafulla fyrirtæki. Svikarinn, sem ecki lét sér aptra við það, sem hann sjálfur væntanlega mátti var verda við, ásamt hinum, er hluttakarar vóru með honum í sama vondsku verki, nálægaði sig Jesú til að kyssa hann, og géfa þar með fylgjurum

sínum til kyña, að nú væri tími til að grípa hañ, og í því sama þuñu þeir að, og logðu hendur á Jesúm. Þessir Jesú óvinir, eru lifandi afmálan allra Jesú og hans náðar foraktara; hvað opt leggur ecki Guð ovini sína í sóttar-sængina, eða niðurvarpar þeim og lægir móð þeirra við oñur tilfelli? hversu tídt leidir hann þá ecki rétt fram á grafar-backann, til að fá þá vakta af sínum svefnværðum við Dómsins og Eilífðarinnar skélfingar? en hversu sjaldan áviñur hañ það, sem hann ætlar til? varla eru þeir komnir til heilsuñar, varla hafa þeir stigið heilum fæti á jord aptur, fyrr enn þeir halda áfram í sinni fyrri vondsku. Þjófurinn brúkar þá krapta, sem honum á ný vóru géfnir, til svika og prettvísi; hinn lausláti heldur áfram í hans villudýrs gyrndum; morðínginn og mannhatariñ endurnýa þeirra fjandskapar áreitni; sá andvaralausi útevs sínum gomlu eiðum og blóti á móti Guði og moñum; en hvílika orsök hafið þér ecki, sem þannig farið að ráði ydar, til að skélfast yfir sjálfum ydur, ef þér haldið áfram að gánga eptir ydar óumvendta hjarta! hvílík qvol og ángist mun þá ecki eitt siñ yfirfalla ydur, þegar Drottinn

kémur med miklum krapti og dýrd? ef hans óvinir máttu lída nidur vid þad, ad einúngis eitt ord útgéck af hans munni, þá í hans djúpustu nidurlægíngu, hvad meinid þér þá af ydur verda muni, þegar hann birtist, sem Dómari? ó! hversu ógnarlegt mun ydar fall verda, þá hans óttalega rödd talar til ydar: eg er sá, sem þér hafid spottad og foraktad; eg er sá, sem þér ílla hafid medhöndlad og misþyrmt mínum trúudu; eg er sá, sem þér hafid krossfest med ydar syndum; farid frá mér allir þér, sem ílla hafid breytt! en fyrir oss, sem trúum á Jesúm, er nærsta gledilegt ad hugleida hans adferd vid sína Lærisveina, og hans umhyggju fyrir þeirra velferd. Þeir vóru nú í mestu lífshættu staddir; því ecki var annars von, enn óvinir þeirra mundu ætla sér ad taka þá einnig til fánga, svo þeir í einu fengju útrudt bædi Höfundi þess lærdóms, sem þeir svo mjög hötudu, og öllum hinum, er til hans höfdu hníaid. En—Jesús tók sína hjálparlausu vini í sína vernd, hann sá, ad þessir sér áfstfólgnu, væru ecki hugadir nóg ad gánga í daudann med sér; hann vissi hvad á því reid, ad þeir lifdu þegar hann væri á burt, af því þeir vera skyldu

vitni hans upprisu; þess vegna frelsaði hañ þá úr þeim lífsháska, sem þeim var búinn, en sjálfur frambýður hann, hugprúður og með hetjumóð, hendur sínar til að bindast, líkhama sinn til þeirra grimmilegu meðferðar og líf sitt í dauðañ. O! hversu mikill, hversu ounmræði'egur kærleiki! hversu finnum vér hjarta vorn léttir, þegar vér hugleiðum þetta, og tileinkum oss þær huganir, sem vér í sérhverju lífsins tilfelli megum draga hér af! nú kunnum vér vera ogvíðnir, hversu margir óvinir, sem setja sig með allri siñi makt á móti oss; þó oss séu búnar óttalegustu háskasemdir, í hverjum vér mættum forgánga, því Drottinn er vor styrkur og vor hjálp í sérhverri neyð, sem oss mæta kañ. Vér höfum á umliðiñi æfi vorri reynt það tíðum, hversu máttugur vor Frelsari er til að hjálpa, jafnvel þá, þegar oss sýndist öll hjálpræðis von þrotin, ætíð viljum vér því á hañ vona; alla tíma mun hann vel við oss gjöra; en kañské einhverjar aðrar sorgir megi olla oss óróesemi; máské vér qvíðum barna vorra oförum; máské vinir vorir séu í eymdum staddir; máské Jesú kirkju þreyngíngar og áráslr olli oss angursamra þánka; ecki

vilium vér vid neitt þvilíkt láta vorn hug-
mod hverfa; vorra vandamanna sakleysi
og lucku kjör mun Drottinn taka í sína
varatekt; sitt ord, sína limi og sína gjör-
valla kirkju mun hann vardveita á móti
ollu óvina yfirfalli. Ef hañ var mátt-
ugur til í sinni niðurlægíngu að láta sína
Lærisveina vera óhrærda af fiandmaña
hendi, hversu miklu framar mun hann
nú, upphafiñ í hædirnar, fá gjört óvina
ráð til skañar. Guds stadur mun stöd-
ugur standa med borgurum sínum, því
Drottiñ er iñan múraña, og því mun hañ
standa. Herrans óvinir hljóta að verda
huglausir, og allir sterkir mega falla þá
hañ lætur sig heyra. Drottiñ Zebaoth
er með oss, Hallelúja!

## 7. Föstu-Hugvekja.

Jesú fríviljuglega afhending í óvina hendur.
Jóh. 18.

Einhverr hiñ hugannar-ríkasti og mik-
ilvægasti sañleiki, sem Jesú Krists
Píslar-saga kéñir oss, er sá: að vér meg-
um vera þess fulltrúa, að Jesús frívil-
juglega géck út í sína pínu. Hefdi hans

vina ad eins uppákomid af náttúrlegum orsøkum, máttum vid sífeldt vera í efa um þad, hvert vor fridþægina vid Gud, hefdi med hans vinu ordid afrekud; en gjørvøll Jesú Píslar-saga gétur oss óræk rek fyrir því, ad allt hvad hann leid, hañ hañ lidid fríviljugur, og eptir fyrifram ákvørdudu rádi; til ad sañfærast um þeñañ fríañ og fúsañ vilja hans, þarf einúngis ad skoda, hversu fúslega hañ flýtir sér til daudans; hañ gat varnad því ad óvinir hans, sem vid hans eina ord féllu til jardar, á ný uppstædu, og legdu hendur á hañ; hañ gat útbúid þennañ litla hóp vina siña med guddómlegum krapti og látid þá eydileggja óvini sína. Ecki nema eitt ord hefdi þad kostad hañ, ad láta Engla fylkíngar framkoma, sem med ósýnilegri makt haldid hefdu hans óvinum til baka; hversu audveldlega gat ecki Náttúruñar Herra brúkad allar høfudsképnurnar til sinna hefndar verkfæra? en—hvad þurfti hañ añara hjálpar vid? hans egid í honum búanda almætti, med hverju hañ sigradi fjølda óhreiña anda, med hverju hañ leiddi þá daudu til lífsins, med hverju hañ svo opt gjørdi ad engu siña motstandara flærdar-hrecki, og

rádslaganir, þetta sitt guddómlega al-
mætti gat hann einnig nú brúkad til ad
gjöra sinna mordíngja vondsku til skamm-
ar. Ad hans bodi hefdi jördin opnad sig,
og uppsvelgt þennann vondskufulla sam-
svarna flock; ad hans bodi hefdi eldur af
himnum fallid, og fortært þeim; já,
hans einsamalt augna tillit hefdi gétad
gjört þessa vopnar-djörfu ad engu; en
hann brúkar nú ecki þessi medøl til frelsis
sér, þad fór svo fjærri, ad þegar lærisvein-
arnir vildu taka til varnar med vopnum,
þegar Pétur jafnvel særtt hafdi einn í ó-
vina flockinum, þá bannadi hann honum
þessa vørn, og læknadi hann særda þén-
ara. Øll adferd hans, þegar hann var til
fánga tekinn, sýnir fúsann vilja hans, til ad
offra sér sjálfum til frelsis heiminum.
Skal eg ecki drecka þann kaleik, segir hann,
sem Fadir minn hefir géfid mér? og hverju
bitur og fullt mældur var ecki kaleikur
sá, er fadirinn hafdi honum útmældann,
enn þó var hann viljugur til ad drecka hann!
já, hans ómælanlegi kjærleiki til þeirra ó-
luckulegu Adams nidja, var svo sterkur,
ad hann beiddi um þenna bitra kaleik; hann
vildi ecki láta þyrma sér, hann vildi ecki
hafa gledi, heldur lída, hann vildi verda

daudans fórn fyrir mannkynid; hvílík hugprýdi! hvílík elska! Gudi sé lof! nú þurfum vér eckt ad skélfast fyrir Dómarans reidi vegna vorra synda; nei, fríviljuglega hefir Jesús tekid á sig þad straff, sem vér áttum ad lída; viljugur hefir hann, eptir Guds alvísa rádi, bætt fyrir vorar syndir. Med fúnum og fúsum vilja géck hann á móti dauda sínum, og undirgéckst þad allt, sem útkrafdist til mannkynsins endurlausnar. Þótt vér heldum engin önnur rök fyrir vorri réttlætíngu, mættu þó þessar röksemdir fá oss styrkt í trúnni á þann krossfesta: vér erum sáttir vid Gud, því vor Jesús leid viljugur í vorn stad; med fúsum vilja tók Jésús uppá sig þær bitru þjáníngar. En — því erum vér ecki eins sinnadir og Jesús, þegar smávegis mótlætíngar hitta oss? því tökum vér eckt uppá oss eins fríviljugir Jesú kross? því berum vér ecki eins stödugl yndir þjáníngarnar? hvad vantar ecki á þad, þegar vér, möglandi og naudugir, tökum á móti þeim mótlætíngum, sem vér fáum ecki hjá komist? Jafnvel lítilsverd ógédfeld tilfelli fylla vort hjarta ángist og

óánægju. Ef vér líktumst Jesú, mundum vér hegda oss odruvísi: undir byrdi hinna þýngstu mótlætínga, sem oss legdust á herdar, mundum vér segja: skal eg ecki drecka þann kaleik, sem Fadir minn hefir géfid mér? Þegar Gud straffar oss hardt, mundum vér þá ecki íhuga þad, ad Guds fødurhønd leggur þá byrtíngu á oss, sem þó, hversu þúng, er hún vera kynni, er eins og eckért ad reikna á móti því, sem Jesús leid? Hver ein hjáníng, sem oss er útmæld, er í raun réttri ecki þúngbær, því hún varir ecki lengi, og má ecki kallast verd þeirrar dýrdar, sem vid oss skal opinberast. O Jesú! géf oss svo fúsann vilja, sem þú hafdir, til ad leggja oss undir hverskyns eymdir, sem adkoma kunna, og styrk þú oss til ad bera þær; þad hlýtur ad gánga oss, eins og þinn vilji hefir áqvardad. Vér egum kannské fyrir høndum enn þá, og megum vænta þess svo lengi vér lífum hér, ad reynast í mótlætínganna skóla. Mæti oss eitthvad motdrægt á vorri pílagríms ferd, viljum vér med trúndu og audmjúku hjarta segja: verdi þad svo, vér viljum lída þad! Drottins hægri hønd kann øllu um ad breyta. Loksíns megum vér þess full-

trúa vænta, að vér munum, eins og Jesús, frelsast frá ellu voudu, og inngánga í það hvíldar og eilífrar rósemdar ríki, hvar Guð mun oss endurnæra, eptir allar útstaðnar mótlætíngar þessa lífs.

## 8. Fostu-Hugvekja.

Jesús yfirgéfinn af Lærisveinunum, Marc. 14.

Hvað heyrum vér! Lærisveinarnir yfirgéfa sinn Meistara og flýa nú frá honum! þeir, sem fyrir stuttu síðan höfðu svarið, að þeir væru reiðu búnir að gánga í dauðann með honum; hver var orsök þess, að Lærisveinarnir svo allt í einu gleymdu sínum dýru heityrðum? hversu fengu þeir svo bráðlega sinnaskipti, og létu hugdyrfð fyrir hugleysi, styrkleika fyrir veikleika, kjærleika fyrir kaldsinni? Líklegt mátti það þykja, að þessir einustu vinir, sem Jesús átti á jörðunni, mundu gæta í því skyldu sinnar og þacklætis við hann, að létta hvað þeir gátu undir hans margfoldu þjáníngar, að minnsta kosti verið

nálægir sjónar-vottar ad písllum hans, því eckert meira krafdi Jesús af þeim; þeir áttu ecki ad líða sjálfir, heldur einúngis sjá hvad hann leid; þeir áttu ecki ad deya med honum, heldur einúngis fyrir hans krossins dauda, gjørast hæfilegir til ad verda hans kross prédikarar. Ef ad vér hefdum verid í þeirra stad, hvad mundum vér ecki hafa gjørt fyrir vorn Meistara? vér vildum hafa þurkad hvert tárid af kinnum hans, og huggad hans sorgmædda hjarta; nei! aldrei skyldum vér hafa forlátid hann; vér skyldum hafa fylgt honum frá Grasgardinum til þínghússins; frá þíngúsinu til Golgata, já! képpst eptir þeirri æru, ad bera hans kross eptir honum í Símons stad, og máské, ad vér hefdum gengid í daudann med honum. Þannig þenkjum vér nú, þá vér álengdar skodum í huga vorum Jesú pínu, en — mundum vér hafa verid hugdjarfari enn Jesú Lærisveinar, hefdum vér sjed uppá pínu hans, eins nálægir og þeir vóru; mundum vér hafa verid hugadri enn þeir voru, þá allt þad þeir sáu afmáladi þeim opinn daudann fyrir augunum. Vér ímindum oss tídum daudann, sem ýfrid léttann þegar vér erum heilbrygdir,

og meinum oss enn þá eiga lángt til grafarinnar. Enn munum vér verda vid sama hugar-far, þegar vér erum ad henni komnir, edur hættulegur siúkdomur gefur oss ad skilja, ad vér egum skammt ad henni ófarid? þannig siáum vér, ad Jesú lærisveinar mottu bad fyrifram litilsverdt, og sig fullstyrkva til ad gánga í daudann med honum; þeir ígrunduðu hverki, þegar þeir fám tímum ádur hétu honum því, hversu bitrar hans qvalir verda mundu, né hvad veikir þeir siálfir vóru, til ad standast þær píslir, sem honum vóru búnar. Pad ofdirfsku traust, er þeir höfdu á eigin kroptum sínum, blindadi svo þeirra hjörtu, ad þeir gættu ecki síns vanmáttar, síns hugleysis né andvaraleysis; og þetta er sama ástandid, í hverju vér erum staddir. Nú erum vér nógu djarfir til ad heita öllu, en hversu litid verdur ecki úr oss til ad halda bad, þegar á skal reyna? O! allt ofmargir af vorum med-kristnum hafa sannarlega sama ásetning, sem vér meinum oss nú ad hafa; stólandi uppá sína eigin krapta, voga þeir sér úti þann freistingafulla heim. Peir hugleida ecki hversu audveldlega tilloekanir og afvegaleidslur fá munu enn þá sigur unnid yfir þeirra

hjörtum, en þegar þeir eru fallnir fá þeir það fyrst þeckt, hversu veikir, fordjarf-aðir, og laus - gédja þeir eru. O! vor Frelsari! vér viðurkénnum það, að vort hjarta er bæði dárlegt og duglaust. And-veldlega fær það skéð, að vér yfirgéfum þig og gleymum þeirri trygð, sem vér höfum svarið þér; hvað mundi af oss verða, ef þú krefðir af oss að taka hlut-deild í þiñi pínu? mundum vér þá verða nógu viljugir og sterkir til að fylgja þér á eptir, þegar gylda ætti að bera á eptir þér krossins þúngu byrði? hvað mundi ské, ef þínir kross óvinir hæddu þig að oss nærveranda í gledi - samqvæmum? mundum vér þá hafa nóga hugdirfð til að viðurkéña þig opinberlega, og verða þér staðfastlega trúir? hvað mundi ské ef að ríkdómur, metorð og lystisemdir á eina síðu lockuðu oss, en fátækt, vanvyrða og píslir á hina síðuna ógnuðu oss? ættum vér nú til hiñar lucku að vinna, ef vér yfir-gæfum Jesúm, en hljóta þessa ólucku, ef vér værum honum trúir? hvað mund-um vér gjöra, værum vér þannig staddir? mundum vér verða eins edalþenkjandi og Móses, að vitni Páls Postula, að halda Krists vanvyrðu fyri stærri ríkdóm

enn heimsins andæfi? hvad mundi ské, ef vér mæta ættum lángvarandi harmqvælum, mundum vér þá aldrei efast um Guds verud, edur leita annarstadar huggunar eñ hjá hönum? æ! hversu mikla orsök høfum vér ecki til ad hrædast vort egid hjarta! Þad gétur skéd med óteljanlegu móti, ad vér verdum Jesú eins ótrúir og hans lærisveinar, og ef vér røtum í þá ólucku, ad verda óstødugir í Jesú kjærleika, þá erum vér staddir í stærstu hættu; því ef vér eitt sinn høfum gleymt honum, þá má þad audveldlega ad bera, ad vér þá, þó vér forrádum hann ecki af ásetturádi, þó samt af hugleysi og hálfvelgju afneitum honum, og ad minsta kosti gleymum honum vegna lauslyndis. Hvar viljum vér þá finna frelsi vorum sálum, endurnæríngu undir þjáníngunum, rosemi fyrir samvitskuñar nogun, djorfúng í bæniñi, huggun í daudanum og fríun í dóminum? Ðyrmæti Lausnari! vernda þú oss med þiñi nád frá þessari miklu ólucku! vidhald þú oss í elskunni til þín, og lát oss aldrei af ásetníngi missa hana, hverki í þinum vondu né gódu døgum! Vilji vort óstøduga hjarta snúast frá þér, þá vyrdstú, almáttugi Jesú! ad halda oss vid þig stødugum

og styrkja oss med þínum volduga armlegg! Láttu hverki lucku né vanlucku, hverki manna-ótta né manna-gunst, hverki drambsemi né dugleysi, hverki dauda né líf, nockurn tíma skilja oss vid þig! Skyldi vort hjarta verda máttfarid, og vort hold vanmegnast í stridinu, æ! svo styrktu oss og upplífgadu med voninni um þá kórónu, sem þú hefir heitid þínum trúu eptirfylgéndum! Herra Jesú! vér lofum því, ad yfirgéfa þig aldrei! vér endurnýum þann eid, sem vér unnum í vorri skírn, og lofum þér því, vegna þess óútmálanlega kjærleika, sem þú hefir audsýnt oss, vegna þinna bitru qvala, vegna þins dauda á krossinum, af einlægu hjarta lofum vér því, ad vera þér óbrygdanlega trúir hédan af til æfiloka.

## 9. Föstu-Hugvekja.

Guds áqvardada rád um Jesú dauda, Jóh. 18.

Á medal þeirra, sem vid Jesú fordæmíngu breyttu eptir spilltum heimsins visdómi, var Kaiphas einn hinn helzti. Ecki gætti hann, sem Dómari, þess, hvad lögum og réttvísi væri samqvæmt, heldur hins einúngis, eins og annar slúnginn

bragda-refur, er horfa mundi til eginn haásmuna. Hañ hafdi fest sér þad þánka-mid: ad betur færi ad einn saklaus dæi, heldur enn ad heil þjód skyldi til grunna gánga; fyrir eins manns sakir. Eptir þeskari þánka reglu, meinti hann þad gagnlegra fyrir landid ad Jesús dæi. Svo ógudlegur, sem þess þánki var, svo brúk-adi Gud hann þó til framqvæmdar sinn, frá eilífd áqvardada rádi, um Jesú dauda, og þetta vísdómsfulla og heilaga rád Guds, viljum vér nú í rósemi hugleida, oss til nytsemdar. Vid Jesú pínu hafdi engin blind hendíng stad, þad skédi ecki af neinu óforvarandis tilfelli, ad hañ mátti þola þá edur þá vanvyrdu, þá eda þá pisl. Allt skédi hér, rétt eins og þad eptir Guds rádi var ályktad, og oll atvik sameinudu sig til ad opinbera Medalgángarann á millum Guds og manna, í Jesú píndu persónu. Strax, þegar hañ afhendti sig í hendur óvina siña, og hans Lærisveinar vildu med makt hafa forsvarad hañ, gaf hañ þeim ad skilja: ad þetta væri Guds áqvardada rád; hvernig skyldu—sagdi hañ—Ritníngarnar añars uppfyllast? svona hlýtur ad ské! Þad sama er ad segja um Jesú dauda; þad mátti þañig

ské, ad Messías med þessum hætti en engum ödrum skyldi daudañ lida; og svo litilsverdt, sem þad sýnist: á hverjum stad, á hverri tíd, af hverjum orsökum einhver oñur mañeskja deyr, svo mikilvæga má þó álíta alla þessa atburdi vid Jesú dauda. Eptir Guds rádi var tídin áqvordud nær Frelsariñ skyldi deya; hann mátti eckí deya fyrr eñ sá tími kom, á hverjum hañ deydi, af því þad var naudsynlegt ad hañ sýndi sig ádur, sem Messías, og fullkomnadi allt þad, sem honum var fyrisett. Þegar í barnæsku mátti hañ verda lifi svíptur af fjorrádum Heródesar; en hefdi þad skéd, þá hefdi hañ ecki fengid gjört heimiñ farsælañ med sínum lærdómi, sínu dæmi og kéñíngum; ecki uppfyllt fyrisagnir Spámañaña; ecki lidid svo qvalafullañ dauda, sem fortakslaust krafdist af heimsins Endurlausnara.— Sømuleidis opinberadi vísdómur Guds sig í því, ad Jesú daudi bar ad rétt undir Páskana. Fregnin um pínu hans og dauda, gat á engum tíma fljótar og almeñilegar útbreidst, eñ á þeirri tíd, þá er mörg þúsund Gydínga vóru samankomnir til Jerúsalem frá mørgum fjarlægum lands álfum. Eda, var þad ecki sam-

blóda vísdóml Guds, ad sá sem med Páskalambinu var fyrirmindadur, skyldi á somu tid og þessi offur-dýr framfærd voru fyrir Gud, fullkomna sitt offur? eptir Guds radi var stadurinn ásvardadur, hvar hañ deya skyldi, ecki mátti þad ské, ad Messías væri líflátiñ í svo litlum og andvyrdilegum stad, sem hans fædíngar stadur var, heldur átti sá að vera stadurinn, hvar hañ endadi líf sitt, þar, sem hann svo optlega ádur kénnt hafdi, þar, sem hañ gjort hafdi svo mörg kraptaverk; sá stadur, hvar allar fórnir og opinber gudsþjónusta átti ad framfara; sá stadur, sem í sambandi stód, vid svo mörg öñur lønd, sa skyldi vera staduriñ, hvar vor Medalgángari lidi sínar bitru píslir; en hvørs vegna skyldi hañ enda sitt líf utan borgar á fjallinu Golgatha? Páll leysir úr þessari spurníngu: hverra dýra blod— segir hañ—sem iñborid verdur af enum ædsta Kéñimañi í hid heilaga fyrir syndirnar, þeirra somu hræ skyldu uppbreñast utan herbúdaña; fyrir því hefir eiñig Jesús, svo hañ helgadi folkid fyrir sitt egid blód, utan borgarhlida látid sitt líf. Eptir Guds rádstofun var þad ályktad, hverjum dauda Jesús skyldi deya; þad

var krossins daudi, sem vor Frelsari hlaut ad líða; þessi dauddagi var ad sönn einhverr hinn qvalamesti, sem sinnast mátti, en því undrunarverdari er sú rósama þolinmædi, med hverri Jesús þoldi hann án allrar mögglunar, og því dýrmætara má oss vera þad þolgædis dæmi, sem hann þar med hefir gésid oss. Hvílíkur Jesú dauddagi var einnig ádur fyrirmindadur, því eins og Móses uppreisti eyrorminn í eydimörkinni, svo skyldi Mannsins Sonur upphefjast á krossinn, til þess, ad allir þeir, sem á hann trydu ecki skyldu fortapast, heldur hafa eilífa sælu. Eptir Guds rádi, vóru þeir áqvardadir, sem sviptu Jesúm lífi; hann skyldi líflátast af hverjutveggja því folki, er á þeim tídum bygdu jördina; þetta átti ad þéna til sönnunar því: ad eins og Gydíngar og Heidíngiar vóru undir bölvuninni, svo skyldi Messías afreka hvérin-tveggjum blessunina. Eptir Guds rádi var þad áqvardad, hvad af Jesú dauda fljóta skyldi: hann átti— eins og Esajas Spámadur fyrisegir— ad sjá sína lyst og hafa nægtir; med sinni vidurkénningu skyldi hann, sá Réttláti, gjöra marga réttláta; honum skyldi géfast mikid herfáng, og sjálfir þeir sterku

skyldu géfast honum að herfángi; hann skyldi oðlast fjolda afqvæmis, sem honum þjónaði, og hans miklu gjorninga skyldu menn tilkynna barna-bornum. Þessa spádóms uppfylling er sén í vors dýrmæta Endurlausnara persónu, og sérhverr, sem með athygli aðgætir þetta, má þar við upphvattur verða til að tilbiðja speki Guðs, og prísa hans elskufullu ráðstofun. Já, alvísi, náðugi Guð! í djúpustu auðmýkt tilbiðjum vér þitt vísa ráð, sem ályktaði vors Frelsara dauða! sannarlega er þitt ráð undarlegt, og þú framqvæmir alla hluti dýrðlega. Nu megum vér, fyrir Jesu dauða, fullvísir vera um vora friðþægíngu. Forgéfins hefir Guð víst ecki gjort þvílíka ráðstofun; forgéfins kunni vor Jesús ecki að deya svo sérlegum og óvenjulegum dauða; forgéfins er það ecki, að spádómarnir um Jesú dauða eru svo ýtarlega uppfylltir. Nú erum vér fulltrúa, já, lifum og deyum vísir um það, að vér, fyrir vors Endurlausnara dauða, erum fríaðir frá ollu straffi; en því dýrmætari og ómetanlegri á þessvegna hans dauði að vera oss; æ! því skyldum vér nú syndga svo mótþróanlega á móti Guði, að vilja gjora að engu

með ydruna' leysti Jesú dauða, er hañ í vorn stað leið! einnig má vor dauði oss líka dýrmætur vera; sá sami vís-dómur, sem áqvarðaði allt hvað viðbar við Jesú dauða, mun og þannig haga öll-um atvikum við vora burtför frá heimi þessum, sem oss best hentar; hañ hefir á-qvarðað vorn dauða dag, og niðurraðað öllu fyrifram þañig, að oss sem léttbær-ust verða mætti vor síðasta stund. Máské vér deyum á vorum blómstrandi aldri, máské og komnir á efri aldur; það skal engrar áhyggju auka oss. Tímiñ, á hver-jum þú, góði Guð! hefir áqvarðað oss að deya, er víst hiñ hæfilegasti; staðurinn jafnvel, hvar vér deya skulum, er af þér fyrísiedur, hvert heldur vér deyum á förnum vegi, í voru húsi, á meðal vorra vina eður óvina, í voru föðurlandi, eður á framandi stöðum, það er oss allt hið sama; vér kunnum að deya rólegir og hólpnir á hverjum helzt stað, sem áqvarð-aður er oss að dauða-stað, þá vér einúngis deyum, sem rétt kristnir, en kannské það gjört oss qvíða, að vér vitum eckí sjúkdóm þañ eða dauð daga, sem enda á vort líf; en því skyldum vér, fyrir þá skuld, bera á-hyggju! vors lífs Herra hefir áqvarðað

oll atvik vors dauda, eptir siñi alvísu gædsku; bad skédur ad hans rádi, hvert heldur vér deynum brádum dauda, ellegar eptir lángvinnañ sjúkdom; hvert heldur med hægari tilfinníngu, edur mikilli pínu; einig fyrir því, sem fliota kynni af dauda vorum, hefir Gud borid þá rísustu umhyggju. Nú þegar hefir hañ ætlad litiñ hvíldarstad andvana líkhama vorum; nú þegar hefir hañ huggun geymda vinum vorum, er harma munu vora burtfor. Hversu ánægdir mega vér þá ecki vera med þína-rádstefnu, alvísi Gud! hversu rolegir og gladir kuñum vér þá ecki úr heiminum útgánga! Þér, vor Lausnari! þockum vér alla vora lífs lucku og vora sídustu rosemi! vertú ofs nádugur á þessum vorum sídustu lífs-stundum, vegna þíns saklausa, fridþægjandi dauda! miskuna þig yfir ofs, ó Jesú!

## 10. Fostu-Hugvekja.

Jesú hugprúda forsvar fyrir Kaiphasar Rétti. Matth. 26. Jóh. 18.

Í þessari Jesú adferd siáum vér þañ áviñing, sem god samvitska og hjartans sakleysi géfur, sérdeilis á neydariñar

tíd. Sú fyrsta hugleidíng, sem hjá ofs vakna má vid sjón þessa ens áklagada, er óneitanlega þessi: hverʃu æruverdugt er hid lídanda saklevsi! Jesús stód hér framí fyri þeim yppurstu Prestum, Skriftlærdum og Oldúngum folksins; þetta samqvæmi var ad ytra áliti mjög æruverd samkunda, en eptir innvortis sinnislagi þeirra, samansafn skinhelgra hræsnara, svikara og mannhatara; hañ vissi hvers hañ hafdi ad vænta af þessara manna vondsku, þared Kaiphas, frumqvodull þessa blód ráds, var þess forstjori; hañ, sem laungu ádur hafdi svarid Jesú dauda í hjarta sínu; þessi madur setti nú upp þad dómara yfirbragd, sem réttlæti elskar, og til ad sýna, ad hañ fordast vildi allt hefndar-girnis skin, spurdi Jesúm um hans kéñíngu og þann fjolda lýds, er hann fengid hafdi, sem tilheyrendur. Jesús, sem þeckti síns Dómara dula tilgáng, sá grant þessarar spurníngar undirferli, og svaradi heñi því med þeirri einurd, sem enginn, nema sá saklausi, hafa kañ, og med hvílíkri speki, sem einúngis mátti stad hafa hjá honum. Um sitt gjorvalla framferdi mátti hann skjóta til vitnis alþýdu-róms, og þeirra manna, er hann heyrt

höfdu; á medal þeirra jafnvel, sem fellá vildu nú yfir hañ dauda dóm, vóru nockrir þeir, sem sjónar-vitni verid höfdu ad framferdi hans. Hann hafdi kénnt opinberlega, og eckért í leyndum talad þad, sem ecki var samhljóda hans opinberu kéñíngu, því hverr sá, sem íllt hefir adhafst, dregur sig helzt í hlé, en hinn, sem gott gjördi, lætur sig sjá fyrir almeñíngs augum, og gjörir sín verk opinberlega. Vér viljum leida oss þad í huga, ad vér værum þeir, sem mæta skyldu fyrir veraldleguin Dómara, eda réttara sagt, fyrir Guds Dómstóli, hvar vér ættum ad forsvara vort framferdi; mundum vér þá eins óskélfdir og Jesús sá, oss afsakad fyrir þeim ákjærum, sem oss mættu þar? Æ! hversu lítil eru vor gódverk í samanburdi vid þad ílla, sem vér höfum adhafst! hversu margir mættu þá ecki ásaka oss, sem vér höfum hneixlad med vorri breytni, styggt í ordum og kjærleiksланst vidhöndlad? Þad mátti nú géfa Lausnara vorum yfrid stóra hugsvölun, ad hann gat med mestu hjartans rósemi skodad allar athafnir síns umlidna lífs, og engrar einustu var ordid, er ecki stofnadi til edl-

íngar heimsins velferdar. Hverſu ítar-
lega ſem hann próſadi ſitt líferni, fañ hañ
ſig allt hafa rétt gjørt á móti Gudi og
mønnum; hann var ſér einkis breſts eda
breiſkléika medvitandi; hann gat því o-
hræddur mætt fyrir Rétti óvina ſinna.
Audſært er nú hér af, hverſu mikilsverd
gód ſamvitſka er, og hverſu ſá, hverjum
ſamvitſkan um eckert bríxlar, hafi litla or-
ſøk til ad láta ſér hugfallaſt vid þad íll-
gjarnaſta baktal; enginn, nema ſá rád-
vandi ſannkriſtni, fær ſhndann ſvo ſtórañ
hugmód vid áfelli rángra Dóma. Hon-
um liggur þad í léttu rúmi, þó hañ færd-
ur verdi fyrir njaña dóma; hvert honum
er hróſad af einum, ellegar laſtadur af
hinum, því hvert heldur hann mættr æru
eda vanæru, íllu eda gódu umtali, huag-
ar hañ ſig vid þad, ad hañ fái ſinn rétt hja
Gudi, og ad heimſins almeñilegi Dóms-
dagur muni ſaklenſi opinbera. Hér í
heimi er ecki fullkomins réttlætis ad
vænta, en þegar ſá ſaklauſaſti á medal
allra mannanna barna, hlaut ad mæta
ſem ſakamadur fyrir ógudlegra rádi, ætti
oſs þá ad bregda vid, ſem af engri full-
kominni dygd høfum ad hróſa oſs, þo vér
lída mættum kjærleikslauſa doma og íl-

giarnt baktal? nei, við hvílíku megum vér ætíð búast í þessum heimi, en án þess vér látum þesskonar dóma skélfa oss, skal sú vera vor sífeld ástundan, að varðveita góða samvitsku fyrir Guði, og þá mun sá þánki styrkja oss: Drottinn er sá, sem dæmir mig. Hvílík heppni er það ecki, að fá með sañi sagt: einkis erum vér oss þess meðvitandi, er ollað fái oss fordæmingar á Dóms degi; vér erum oss ecki þess meðvitandi, að vér með ásetníngi hofum forsmáð vorn Lausnara, misbrúkað hans friðbægíngu eða vanvyrdt hans kénníngu. Vér erum oss þess ecki meðvitandi, að vér viljandi høfum forsmáð nockurn eða steypt í ólucku. Það er vor hrósan — segir Páll Postuli — sem er vitni vorrar samvitsku, að vér høfum í heiminum framgengið í einfaldleika og Guðs grandvarleleika; en — með ollu þessu erum vér þó ecki réttlátir fyri Guði. Þitt auga, alltsjáandi Guð! sem skoðar grant vors hjarta huldustu fylgsni, sjer þess óteljandi bresti og gétur auglýst þær syndir í fari voru, sem vér þeckjum ecki sjálfir. Vér fengjum því ecki staðist fyrir þínum Domi, ef vor Jesús tæki ecki vorn

málstad, og gjördi sitt réttlæti vor vegna hjá þér gyldandi. Vertú oss, vor Gud! fyrir hans sakir nádugur í þínum Domi! og þegar vort hjarta áklagar oss fyrir þér, þá láttú oss frikénnda verda vegna þess blóds, sem hann einnig úthellt hefir fyrir vorar syndir.

## II. Föstu-Hugvekja.

Péturs huglevsi, Jóh. 18.

Ef vér hefdum átt ad dæma eptir þeim hetju-huga, sem Pétur sýndi, þegar Jesús var til fánga tekinn, og eptir þeim heityrdum, sem hann ádur géfid hafdi, mættum vér þenkt hafa, ad hans stödug-lyndi og trúmeñska varid hefdi því meir, sem háskinn vóx, er Jesus var staddur í: en hversu snögglega hefir hann nú fengid skiñaskipti! nú, þegar þess var ad vænta ad hann sýndi hugprýdi verdur hann hug-laus; hann miñtist ad soñu heityrda siña, snýr því til baka af flóttanum, og fylgir Jesú eptir, en eckí nema álengdar, af því hann óttast somu hættu, sem hans meist-ari er staddur í. Otti fyrir meñum sýnir sig í atbofnum hans og tali; hann sam-lagar sig hópinum, svo hann því sídar

þecktur yrdi. Þad sýnist ad soñu vera ofurhugi, sem dreif hañ til ad fylgja Jesú bundnum eptir inn í Kénnimañá-hofdíngjans stofu, en þad var ofdyrfska, því lastverdari, sem hún var meiru hugleysi blondud. Þad var ofdyrfd, ad voga sér í þad hættu-strid, ad raunalausu, hvar hann mátti vita sér ósigur buiñ; þad var ofdirfd, ad sýna á sér útvortis hugdyrfsku, en búa í hjartanu yfir megnum ótta. Hversu mjog megum vér því ecki vaka yfir hjarta voru, og leitast vid ad sigra þann ángistarsama ótta, sem oss svo tidt yfirfellur, og ollir því, ad vér hindrumst frá ad fordast þad vonda, en ydka gott? ollir því á tídum ótti fyrir monnum, ad vér gjorumst Jesú Evangelió ótrúir, og forsómum skyldu vora af qvída fyrir álasi edur athlátri manna? er þad ecki ótti fyrir ysirfallandi eymdum, sem dregur hiarta vort frá því trausti, er vér áttum á Gudi ad hafa? er þad ecki ótti fyrir daudanum, sem gjorir oss hañ svo skélfilegann, ad oss þegar hverfur hugur ef vér hugsum til hans? er þad ecki þræls-ótti fyrir Gudi, sem fær oss svo ákaflega skélfda vid sérhvern hans stroffunar dóm, og nidurslær oss til jardar vid sérhverja hættu? er þad

ecki ótti fyrir Helvíti, sem aptrar oss ad sonnu ad fremja stór glæpi, en upphvetur oss þó ecki til ydni og godverka? Opt hofum vér kannské leitast vid ad dempa þennann ótta, strída á móti honum, eda ad ollu fá hann nidurbrycktañ; en hversu ávaxtarlausir urdu ecki allir vorir vidburdir? þessi ótti yfirféll oss jafnódt aptur, þó vér meinutum oss hafa hann sigrad. Æ! oss auma! hverr vill frelsa oss frá þessum ótta? þú, vor Jesús! sær þad eiñ gjort; tilgángur þinnar komu i heiminn og þín pína fullvissar oss um þad, ad vér finna munum hjá þér rósemi fyrir sálu vora. Þegar samvitskan skélfir oss fyrir hegníngu Guds, hversu rolegir megum vér þá ecki verda, þegar vér trúum á Jesúm, fyrir hvers fridþægíngu vorar syndir eru afmádar? þá fær allt, sem ádur var oss óttalegt annad útlit; vort mædusama líf, verdur oss vegur til fullkomnunar; þær háskasemdir, sem umkríngja oss, medalid til vorrar trúarstyrkíngar; vor daudadagur verdur vor lausnardagur, og rotnan líkhama vors, er tilreidsla undir þá komandi forklárun. Þegar vér þañig vyrdum fyrir oss þetta, sem oss var svo óttalegt, hverfur hitt, sem ádur

ógnadi oss. Veki vor vanmáttur og enmidir ótta í voru hjarta, þá styrkjum vér oss í trúnni á Jesú náð. Viljí qvídi fyrir missir þeissa heims forgengilegu muna gjöra oss órólega, hreisumst vér af von osþnilegra gæda, sem oss eru ætlud á himnum, um hver Jesú pína géfur oss fullkomnustu vissu; engu ad sídur er oss þad naudsynlegt, til egin varhygdar, ad bera sífeldt forsjálann ótta, og fyrifram búast vid mótlæti, sem oss máské mæta kunni. Hefdi Pétur fyrifram betur adgætt hugleysi sitt og þá hættu, sem hann stofnadi sér í, mundi hañ traudlega hafa látid sigrast vid fyrsta freistinga áfall. Flestar mótlætingar, sem oss mæta, verda þvi tilfinnanlegastar og skjædarstar, ad þær koma óvart. Oss er þvi mjøg svo naudsynlegt ad venjast vid, ad setja oss fyri sjónir midt í vorum lystisemdum og velgengni þau mædu tilfelli, sem kynnu ad mæta oss, og segja til sjálfra vor: nú lifi eg ánægdur og frí fyrir allri áhyggju; en hversu brádum gétur ekki sá tími ad borid, sem fylli sálu mína ángri og órósemi? nú er eg hughraustur og hefi nóga djørfúng til mótstødu hverju helzt freistinga áfalli; en hversu snarlega fær ekki

það hættu tilfelli aðborið, sem gjöri mig duglausann? nú elska eg Jesúm og hans kross; en hvörsu fljótt má ecki heimsins umgengni leiða mig afvega til að verða hans kross óvinur? nú hefi eg viðqvæmt hjarta; en hvörsu auðveldlega má það ecki ské, að því lengur, sem eg þjóna ránglætinu, því harðgéðjaðri verði eg og tilfinníngarlausari? nú er eg heilbrygður; en hvörsu skyndilega kann ecki hættulegur sjúkdómur að leggja mig í gröfina? Að öllu leiti fáum vér aldrei vorn ótta sigraðann, á meðan vér búum á þessari jörðu. Vér erum ætíð umkríngdir óvinum og háskasemdum, sem mega halda oss síhræddum um sjálfa oss. Kom oss því, vor Guð og vor Frelsari! veikum mannsképnum til hjálpar með þínum almáttuga krapti! Vertú vort ljós, vor sáluhjálp og vors lífs kraptur, þá mun enginn ótti fá svo skélft oss, að vort hjarta dragist frá þér! Varðveittu oss fyrir öllum þeim freistínga áföllum, sem oss kynnu að skaða, en láttu oss þjóna þér með dygðugu og lastvöru framferði, án þrældóms ótta, alla vora lífdaga; þá er oss vís hin sæla dýrðarvist á himnum.

## 12. Föstu-Hugvekja.

Jesú þolinmæði við hans óvina álygar. Matth. 26.

Svo opt, sem vor Lausnari gengur fram á stríðs-völlinn, sjáum vér hañ koma þaðan krýndañ heiðri og æru, jafnvel þá, viñur hañ dýrañ sigur, þegar hañ sýnist sigraður. Hans blóð-þyrstu óvinir höfðu með snidugasta undirferli búið öll brögð, er þeir meintu að fá hañ fángaðañ með. Utbúnir með brixlyrðum, af hverjum þeir væntu sér hagnaðar; fjölda falsvotta feingu þeir framleidt, hverra vitnisburður verka mætti blóð-dómiñ, er gánga skyldi yfir Jesú. En hvar vóru í það siñ vitni hans sakleysis og góðgjörðasama kjærleika? hvar vóru þeir, er reynt höfðu sjálfir hans undrunarverðu hjálp; því framkomu þeir nú ecki, né hroktu með eigin dæmum Jesú fiandmaña vitnisburð? nú var þó tími til, að fjeldi aunnra, er reynt höfðu Jesú meðaumkunarsömu hjálp, hefðu með hacklætis-tárum og soñum vitnisburði leidt Jesú sakleysi í ljós; því komu þeir ecki og sögðu með edla huaprýði: hesst Jesús, sem svo ílla er meðfariñ, hefir ecki verðskuldað hvað þér við hañ gjörið; mér

hefir hañ að bæn miñi géfið heilsuna aptur; mér hefir hañ géfið mitt andvana barn aptur lifandi; mig hefir hañ með einu almættis orði frá líkþrá hreinsað; fyrir hans hjálp varð eg, sem var mállaus, talandi; daufur heyrandi; halltur rétt gángandi; mér hefir hañ fyrirgéfið min afbrot! mundi ecki þessi sambljóða þacklætis vitnisburður hafa mátt frelsa þañ saklausa Jesúm, eða þacklát kjærleikans rödd halltra, blindra, daufra, spítelskra og svo margra fleiri aumra, hærra kuña að láta, eñ mañvondskuñar ljúgandi áklagan? ó! engiñ af þessum lætur sig nú sjá, engiñ þeirra vogar að forsvara siñ velgjörara, hañ þarf ecki heldur þessa forsvars við. Hans sakleysi sigraði án allrar annarar hjálpar, jafnvel hans óvinir sjálfir hlutu að hjálpa til sigursins. Var það ecki sigur fyrir þañ saklausa Jesúm, að svo mikið ómak, sem óvinir hans gjörðu sér fyrir að uppljóstra um hañ allskyns logun lasti, er þeir uppspuñið fengu, að engum vitnum, sem þeir að því framleiddu, samanbar? var það ecki sigur, að Jesús þagði til allra logiña sakargifta? sakleysi hans þurfti enga afsökun; það var öllum augsært. Við Jesú sakleysi gleðjum vér oss; því

ef vér skyldum álítast réttlátir fyri Guds Dómi, hlaustú saklaus ad finnast fyrir Gudi og mönnum. Þitt réttlæti er vor huggan, þegar vort hjarta fordæmir oss, og samvitskan áklagar oss. Æ! hversu olukkulegir mundum vér ordid hafa, þegar vér á sídan mæta ættum fyrir þínum Dómi, ef allar vorar syndir, oll söklausra tár, sem vér höfum áreitt, hrópadi hefnd yfir oss? hvers ættum vér þá, eptir verdskuldun, ad vænta, nema fordæmingar? Lofadur sértú ad eilífu, o Jesú! fyri þitt sakleysi! þess vegna megum vér nú vona ad úrskurdast saklausir í Dóminum. Lofadur sértú einnig fyrir þessa þína pínu, sem þú boldir med svo rólegum hetjuhuga undir þjáningum þinna qvalara! ó! hvernig fánm vér þitt þolgædi nógsamlega undrad! ekkért fékk bifad þína rólegu sálu, sem styrktist af þínu sakleysi. Hin miskunarlausasta medferd fékk þig ecki sviptan rósömu stödugl yndi; þú þegir, svarar engu; þetta er allt þitt forsvar, oll þín hefnd! þessa dygd viljum vér af þér læra, vor Frelsari! einkis viljum vér meta vanvyrdu þá, sem oss mætir óforþént. Vér viljum læra ad þegja, því máské vort tal leidi oss til nýrra synda

Vér viljum med hógværu umburdarlyndi hugbreytast gégn vorra óvina áráðum. Fordæmi oss ecki vort hjarta, hösum vér djorfúng ad mæta ollum vorum baktolurum og ofsóknurum. Med adstod gudlegrar nádar viljum vér svo framgánga, ad heimsins gjorvoll falsvitni gégn oss verdi til skamar; og þó ad vort sakleysi ætti hér ofsókn ad lída, kémur þó sá dagur, þegar þad skal vinna sigur á ollum hatursfullum áklogunum.

## 13. Fostu-Hugvekja.

Medhendlan Jesú fyrir andlegum Rétti. Mark. 14.

Þetta var nú sá tími, þá Jesús vard hinn fyrirlitnasti allra, þegar hañ þola hlaut þvílika vanvyrdu, ad sérhverr snéri sér frá honum, og enginn vyrdti hann vidlits. Hañ leitadi ad huggara, er sig aumka vildi í pínu siñi, en þar var enginn, sem bæri medaumkun med honum, enginn, sem huggadi hañ. O! þú vanvyrdti og sár-píndi Jesús! hvílik undur, ad til þín skyldi enginn líta medaumkunarsomu sorgar auga! ad mínnsta kosti vildum vér ecki horft hafa tilfinníngarlausir á þína

þínu. Voru hjarta blædir, ef vér vyrdum fyrir oss þínar pislir. Eru þad ecki vorar syndir, er gjordu þér þvílíka mædu og erfidi! var þad ecki vor vanvyrda, sem þú barst? æ! lát vor augu fest vera á þessari sorgar-sjón, og þegar vér skodum þig í þinni vanvyrdu, láttu oss þenkja til sjálfra vor, berja oss á brjóst og gráta vorar syndir; hversu grimdarfulla vondsku máttir þú ecki útstanda, vor Jesú! allt sameinadi sig til ad auka þínar qvalir. Sá villuflockur ógndlegra maña, dyrfist ad hondla óheyrileaa vid þig; því hvad er grimdarfull misþyrming og medhondlan, sé þad ecki ad hrækja saklausum í andlit, ad slá hann med knefum, ad gjora hann ad spotti og athlátri? og þettad gjordu þessir vondskufullu þrælar vid þig, þú saklausasti og besti medal mañaña sona! þeir hrækja í þína ásjonu; þar hafa þá enn stadid máské storknadir blód-dropar, máské qvolin, þú leidst í Gras-gardinum hafi eñ á þinu andliti verid audsien. Ad miñsta kosti var afmálud í andliti þínu hin vinsamlegasta hógværd, hinn hreinskilnasti mannkjærleiki og djúpasta sorg; allt þetta féck ecki minnstu verkun gjort á þeirra hardsvírudu hjortum. Þeir slá

þig med knefum, þeir slá þig, sem engri manneskju nockurutíma amadir; þig, sem eckért hafdir adhafst, er inni til straffs; þig, sem aldrei begdadir þér odruvísi, enn sem manna velgjørari, og þó er enn ecki illska þeirra þar med sodd; þeir hæda þitt heilaga embætti; smánarleaustu bádúng gjørdu þeir þér med því ad byrgja þitt andlit, og krofdu, ad þú, sem Spámadur, opinbera skyldir, hvørr sá verid hefdi, sem á þér æfdi mannvondsku sína. En hvørnig hefdi farid, ef ad þú opnad hefdir þinn munn, og bodid: ad þessir audleysingjar samstundis medtaka skyldu forþént laun? en — þú leidst þessa vondsku med sérlegri þolinmædi. Frívilinaur bandstú þína ásjónu fram undir hrákana, og þinn líkama undir høggin. Æ! hvad gjørdi þig þá svo fúsann til ad gángast undir þvílíkar qvalir? hvad annad enn kjærleiki til syndaranna? Sakleysi þíns hjarta hugbreysti þig undir ollum þessum píslum. Þú hafdir fyrir augum þa blessun, sem spottyrdin, er þú þoldir, afreka áttu mannkyninu; þú vissir, ad engin vanvyrda, hversu stór, sem hún var, fékk hnydrad sakleysi þínu. Þú becktir dyrd þá, sem þér var geymd ad píslum þínum útstodnum,

þeſs vegna þoldir þú kroſsinn og aktadir ecki vanvyrduna. Þeſsi hádúng var einig af Guds áſettu rádi yfir þér ágvördud; engin hcadíng var þad, ad beſsar enn ecki adrar píníngar mættu þér. Vér ſetjum oſs fyrir ſjónir, ad þú, vid þeſsa vondiku medferd, hafir mátt lída fyrir þær ſyndir, ſem drýgjaſt á móti kriſtinni trú. Þú leidſt ſpádómana ad hádi hafda! nú finnum vér þad ecki undrunarverdt, ad ſvo margir ſpottarar med frekum hádyrdum vanvyrda þitt ord: med þeſsari þinni pínu hefir þú fríad þa frá ſtraffinu, ſem yfir þá hefdi átt ad koma midt í því, ad þeir ſvo illa vanbrúkudu þitt ord; burtryckjiſt þeir ecki ſkyndilega í reidi þinni, fái þeir enn þá tomſtund til ad ſnúa ſér til þín, er þad þinni fridþægjandi pínu ad þacka, þeſsari, ſem þú lída máttir, undir óvina þinna hádúngum. Framkomi hér blódþyrſtir, hardgédja og grimdarfullir miſkunarleyſíngjar, og ſjái vorn pínda Lauſnara; alla þá hardhýdgi, ſem þeir vid þá aumu í frammi hafdu, þau högg, ſem þeir ſaklauſu lída máttu af þeim, alla þá brædi, ſem þeir, vid minnſtu yfirſjon létu falla yfir hinn meinlauſa, fyrir allt þetta hefir hér ſjálft ſakleyſid hlotid ad lída.

Þegar þér, hardgédja mañeſkjur! vægdarlauſt medhøndlid hinn ſaklauſa, vid hvert tárid, ſem þér preſsid út af hans augum, vid hvert mein, ſem þér gjørid honum, vid hvert eitt ſpottyrdi, þér hædid hann med, rennid þaunkunum til Jeſúm og hugleidid: ad þér í ydar ſaklauſu brædrum hafid fordum misþyrmt ydar Frelſara, og fáid þér vid þeſsa hugleidingu eñ þá áfram haldid í hardhýdgi og miſkunarleyſi? Lát oſs aldrei gleyma, ó Jeſú! þeirri vanvyrdu, ſem þú máttir lída! þánkinn um hana aptri oſs frá því ad ſyndga, og géfi oſs hugar-mód til ad lída þær hádúngar þolgódir, ſem oſs kuña ad høndum bera. Ecki ſkal þad undra oſs, þó vér þola megum hádyrdi fyrir vidurkéñingu þíns lærdóms, þó vér mæta megum forakti af heiminum fyrir þad, ad vér eptir fylgjum þér; þó ad vér í heimſins augum haldnir verdum fáráðlíngar, ſem ecki þecki heimiñ, og kuñi ecki eptir aldar-mód ad lifa, viljum vér una því þolinmodir, og hvørki med valdi né brøgdum láta oſs draga frá þér. Þá endíriñ kémur mun þad þó lokſins ſjáſt, hvert ſá hædandi edur hiñ hæddi, hvert Kriſts kroſselſkari, edur hans óvinur, vard farſælli.

# 14. Föstu-Hugvekja.

Péturs fall, Mark. 14.

Nú kom þad fram̃, sem Jesús hafdi fyrirsagt Pétri um fall hans. Af hans dæmi má sjá, hvar sálendir, sem stofnar sér viljandi í þær hættur og freistingar, sem hann er ofveikur til ad sigra. Ef dæma skyldi um Pétur eptir hans karlmeñsku heityrdum fyrifram, var því varla trúandi ad sýnileg daudans hætta hefdi hrædt hañ; en hér þarf miklu miña til ad taka úr honum allañ dug. Sjáum! þessi Lærisveiñ, er ádur var svo hugadur, hañ, sem eiñ vildi berjast vid heilañ flock vopnadra hermanna, fær nú ecki stadist tillit eiñar ambáttar og nockurra þénara; fyri þessum audvyrdilegu persónum verdur hann svo skélkadur, eins og hann ætti ad fángast af þeim og deydast. Hefdi nú hans afneitan ecki skéd nema einusinni, mátti honum hafa sýnst nockurt vorkunar-mál; en— hann afneitar Jesú hvad eptir añad, og hafdi þó tíma til ad hugsa um yfirsjón sína, frá því ambáttin kastadi ordum á hann í fyrsta siñi. Hann géck af ásettu úti nýja freistinga-

hættu, og þegar hañ fyrst med laufnni ordum afneitad hafdi meistara sínum, gjordi hañ þad skommu seiña med eidi og formælíngum. Med medlídunarsomum kjærleika og vidurkéñíngu vors eigin veikleika, íhugum vér þetta Jesú lærisveins fall; í hvílikt fordiörfunar afgrunn féll ecki Pétur hér, hann, sem ádur hafdi sýnt sig svo mørgum ødrum fremri ad hugprýdi og frómlyndi! þad var ecki ad undra þó Júdas gjordi sig sekañ í þeirri sýnd, sem hann drýgdi; hann hafdi ætíd haft illann mann ad geyma, aldrei elskad sinn Meistara af einlægu hjarta, og aldrei þad adhafst, sem hañ mátti æru hafa af; en, ad Pétur, sem elskadi sinn Meistara med svo einlægum og heitum kjærleika; hañ, sem hafdi svo nægrok um Jesú guddóm og vid sérhvert tækifæri sýnt hafdi sig ofurhuga, ad þessi Pétur skyldi vid svo litla reynslu huglaus verda og falla, þad er undrunarverdt. Hvar er nú þessa lærisveins mikla hugprýdi? hvar hans laungun ad bera sannleikannum vitni? Á þeim stad, hvar hann afneitadi Jesú, átti hann ad aflegja órækann vitnisburd um Jesú sakleysi; hann átti ad leitast vid ad sañfæra Jesú óvini um ránglæti þeirra, straffa þeirra

blóðgyrni, að minnsta kosti vekja nockra meðlíðun hjá þeim við hinn saklausa Jesúm; en á þessum háskasama stað, hvar hañ var staddur, gætti hañ engrar þessarar kjærleiks - skyldu, hann ígrundaði hverki Jesú óvina harðýðgi, né hans sakleysi, því síður skyldu sína að viðurkénna hann ovinberlega; hañ hugsaði einúngis til sjálfs sins, og hvernig hann fá mætti lífi sínn borgið, það var honum dýrmætara enn Jesú líf, og hans nafns viðurkéññing. Sá píslar-dauði, sem hann qviða mátti ef hann játaði sig Jesú lærisvein, ógnaði honum svo mjög, að hañ héldt það besta ráðið strax að afneita Jesú. Þessa Péturs afneitun fékk nú Jesús að heyra þá, er honum mátti falla sem þýngst, mitt í því hann var dæmdur til dauða af ránglátum Dómurum, miðt í því hann þola hlaut grimdarfullstu meðferð í þrælahöndum, miðt í öllu þessu bar Péturs afneitun til, og hvað mátti nú ecki auka á qvalir þær hañ leið, að þessi hans traustí Lærisveinn skyldi afneita honum, og ecki vilja kannast við hann. O! Jesú hversu mikil hefir í það sinn verið þín sálar-qvöl! ecki vóru það litlar píslir, sem þú leiðst af

miſkunarlauſri medferd þrælanna, ſem hæddu þig, hræktu þér í áſjónn og ſlóu þig, en hverſu miklu ſtærri qválar má þó ecki hafa ollad þér afneitan þíns eginn læriſveins, er í ſtad þeſs ad hughreyſta þig i þinni miklu qvöl, særdi þitt hjarta ſvo tilfinnanlegu ſári; en þetta útheimtiſt og til eins fulla mælirs þinna víſla, ſem þér var af Fødurnum áqvardadur; þú áttir ad pínaſt bædi fyrir þinna óvina misgjørdir, og þinna vína yfirſjónir; ſá veiki eins og ſá ſterki, ſpottarinn eins og meinſærismadurinn, ſá óſtødugſyndi eins og hinn ótrúi, áttu allir ad finna fridþægingu í þinni pínu. Hverſu huggunar-ríkt er þetta ecki fyrir oſs, ſem engu ſtøduglyndari erum en Pétur; hans Afneitunar-ſaga, er orðrétt afmálan vors egin hjarta; hans fall má vera oſs til þeirrar varúdar, aldrei ad ſtóla á vora egin krapta, og aldrei af ótta fyrir mønnum, ad verda Frelſara vornm ótrúir. Þeſſarar varúdar þurfum vér því heldur vid, ſem ſá heimur er hættulegri, i hverjum vér lifum, þar afvegaleidſlur og tálſnørur á allar ſídur umkríngja oſs hær, ſem jafnvel gjøra mættu hid ſtødugaſta hjarta óſtødugt. Hvernig megum vér nockurntíma treyſta egin vitsmunum

vorum, rádvendni eda setníngi? litilvægt tilfelli, sem vér ecki fengum fyrisjed, ellegar, sem oss vyrdtist einkisverdt, fær tídum í einu gjort vorn einlagasta ásetníng ávaxtarlausann. Hversu ovt hafa ecki leidast látid til óstodugleika, ákosustu Evangelii vidurkénnarar, og gudhrædslunnar einlægnstu elskarar hneigst til ad víkja frá réttum vegi, jafnvel fyrir léttvægustu tilefni, svo sem fyrir litilfjorlegt smjadur, gladlegt spaug, máské fyrir óttasakir ad misþocknast þeim, hverra vinsengi var áríðandi; máské fyrir lucku og metorda skuld á komandi tímum; máské af eintómri gédlempni, þeirri, ad haga sér eptir annara þenkíngar-hætti, eda þúsund odrum tilefnum, sem í sjálfu sér adgætt, eru nær því einkisverd, og þegar vér skeikum í fyrstuñi, megum vér þegar qvída brádu falli. Pad fyrsta afvik á lastanna veg ollir því, ad vér fáum ecki umflúid ad villast lengra; ad minnsta kosti vill torveldara veita, ad snúa aptur, þegar madur einusinni hefir vogad sér á lastanna afveg. Til ad ná þeckjanlegum framforum í gudhrædslu, útheimtist margra ára æfíng, en til ad falla í stóra misgjorninga og syndir, nægja fáir dag-

ar jafnvel nockrir tímar, hverſu ſem hjartad er vandad. Hverſu lítid megnum vér veſælar manneſkinr, ef vér einir ſkulum fyrir oſs ráda? hverſu ſnögglega verdum vér ecki ſigradir, ef vér í tranſti á egnin kroptum vorum, vognum oſs út í ſtrídid? mundi þurfa til vid oſs bál edur aftokuſtadi, eda pínu-becki, eda grimdar medhöndlun, ad vér ſvørndum: ecki þecki eg Jeſúm? minna þarf tilefnid: ecki nema ad oſs ſé ſmjadrad, ſvo afneitum vér Jeſú. Hverſu margar tillockanir til þvílíkra ſynda, géfur ecki tímañ vantrú? má ecki af mørgum heyra hádyrdi á móti truñi? kannſké vér þola megum med forakti til vor ſagt: þeſsi er einig eiñ af þeim, ſem trúa á Jeſúm af Nazareth; vér kunnum kannſké ad haldaſt þvílíkir, ſem ecki þeckja réttañ lifnadar-máta, ſem miltis-ſjúkir eda mann-óvinir, ef vér ecki tokum hlutdeild í almañа lyſtiſemdum, þá er þad og vid øll þvílík tilefni og tækifæri, ad vér vaka megum yfir hjarta voru, ad þad láti ecki ſigraſt af þvílíkum freiſtíngum. O! Jeſú! þegar vér ſtaddir erum í þeirri hættu frá þér ad lockaſt, vyrdſtú þá ad miſkuna þig yfir oſs! réttú oſs þína hægri hønd, þegar vér ætlum ad ſockva nidur í

eymdanna afarunn; láttú bad' aldrei ské, ad vér lockunist frá þér; géfdú ofs nád til ad leita hælis hjá þér í óluckuñi, ad gleyma þér aldrei í lucknnni; æ! ad vér mættum reynast þér trúir til daudans! þad mun verda vor hrosan á þínum tilkomu-degi.

## 15. Fóstu-Hugvekja.

Jesú Gædska vid Pétur fallinn, Lúk. 22.

Varla hafdi Jesús sjed sin elskada lærisvein af freistíngunni sigradann og fallinn, fyrr enn hann med flýtir féck honum á fætur hjálpad og útryckt úr vodanum, sem hann var staddur í; ódar en hann féll, vard hann aptur á fætur reistur; svo otrúann, sem Pétur sýndi sig nú Meistara sínum, svo ástúdlegann sýndi Jesús sig þó honum. Hverr fær nógleqa igrundad mikilleik þessa Jesú kjærleika? hverr gétur ánægjanlega skilld, hversu mikid ad innibindi þessi ord: Jesús leit til Péturs? þessi qvaldi madur átti nú ad strída vid svo margskonar eymdir, ad ecki máttu undur þykja, þótt hann einúngis þenkt hefdi um sjálfann sig, og um þær písslir hañ leid. Sínu andliti, vanvyrdtu med hrákum og høggum, augunum þrútnum af tárum, snéri hann nú frá øllu og

til þess, sem nú jók honum mesta qvöl. Máské Jesús hafi nú staðið bundinn við stolpa, og liðið, án þess að géta hrært sig, alla þá vanvyrðu, sem honum var gjörð; engin meðhöndlan, hversu grimmileg, sem hún var, fékk honum vikið frá rósemi sinnar sálar, en þegar hann heyrði, að hans eginn lærisveinn formældi sér með mørgum eiðum, þá snéri hann sér við til þessa manns, sem gaf honum lángtum tilfinnanlegri slög, enn hin vóru, sem hann þola mátti af grimmum þrælum; hann leit til hans, til þessa ótrúa, hrædda vinar, sem ecki einúngis hafði gleymt honum og vanvyrdt hann, heldur það, sem enn þá var þýngra, afneitað honum; hann leit til hans, þó ecki með því reiði tilliti, sem grimm hjartaður hegnari lítur til fángans, ecki með þeim grimdar augum, sem hinn, er órétt leið, lítur til síns mótparts, ecki með því stollta tilliti, sem hinn voldugi lítur til hins vesæla, sem hann þykist styggður af; ecki þeim hefndar-augum, sem drepa vildu þann óvin, er sekañ hafði gjört sig í nockrum misgjørníngi, þvílíkt tillit gat ecki stað haft hjá honum, hvers heiloguſtu augu sýndu einúngis hreinasta mann kjærleika. Það tillit hann gjørdi

til síns fallna Lærisveins, var, það augnatillit, sem sýndi sárustu sorg og viðqvæmasta kjærleika; hefði Jesús gétað talað, en máské hann hafi nú verið svo meðfarinn, máské svo ormagna, að hañ hafi ecki, vegna pínuñar, fengið orðum uppkomið, en hefði hann gétað talað, með hvílíkum harmi og viðqvæmri ástúð, mundi hañ ecki ávarpað hafa siñ Lærisvein, miñt hann á sín heityrði, géfið honum til kyña sína hjartasorg? þó var augnanna mál enn þá eptirtakanlegra fyrir Pétur; Jesús þurfti eckí nema að líta til Péturs, til að segja honum þarmeð allt, hvað jafnvel ecki hin kroptugasta orðsnild mundi hafa sagt gétað; hvað sá Pétur, þegar hans augu mættu Jesú augna tilliti? al-blóðugt nábleikt andlit, augu af hverjum tárin útflossuðu; og hvað sagði þessi sjón honum? Pétur! svo grimmilega er mér misþyrmt, og þú, þú vilt líka auka mína pínu; sjáðu! hversu mínir óvinir hafa útleikið mig; eg þoli hegg og háðúngar, og þú vilt einnig auka þær, hversu djúpt, ó! Pétur! hversu djúpt ertú fallinn! Jesús leit til Péturs: þaññig litur máské trúfastur faðir til sonar síns, sem forrum var hans yndi, og væntanleg elli-stoð, en er nú afvegaleidd-

ur ordiñ ad gudleysingi, nú, þegar dauðiñ nálægir sig hinum aldrada födur, lætur hañ siñ fortapada son kalla ad banasæng sinni; daudans ángist hefir svipt hann málinu, svo hann gétur annan ordi uppkomid; en hañ lítur til sonar sins, og þetta sídasta tillit af þeſs deyjanda fødurs hálf brostnn augum, á ad sýna syninum hans sárheita kjærleika og brennandi áhyggju um hans velferd; en þeſsi afmálan er allt of sljó til ad ímínda sér þá vidqvæmni, er sýndi sig í Jesú augna-tillitt til Péturs. Med ómotstandanlegri mañgædsku horfdi hann á hann, og svo aumkunarlega, sem ásjána hans var útleikin, svo var þó andbeckjanleg í hans gjørvöllu andlitsfalli hin stærsta hógværd, vinsemd og mannúdlegleiki; og, ó Pétur! í hvílíkann ormda afgruñ hefdi ecki sála þín nidursockid, hefdi ecki Jesú vidqvæma tillit nú hjálpad þér? hverju nálægra varstú ecki þeim háska, sífeldt lengra ad framgánga á lastaña vegi, ætíd ad verda kaldsinnadri vid meistara þiñ, og forherdtari í hjartanu á móti sannleikans verkun? máské þú, blindadur á lastaña vegi, hefdir svo lengi áfram haldid, þar til þín samvitska lokſins uppvaknad hefdi med pín-

andi ørvǿlnun; hvílíkur óútmálanlegur kjærleiki! Jesús lítur til þín, nú þegar svo stórt vidliggur; hans augna tillit átti ad minna þig á heityrdi þín; hans augna tillit átti ad uppfylla hjarta þitt blygdun og hugar ángri vekja þig af þínum svefni, varna þér frambalds í syndiñi, vera þín huggan í þiñi einsemi, og sañfæra þig um þíns Meistara vidvarandi kjærleika; allt þetta vildi Jesús med sínu tilliti til Péturs hafa áññd, og lofud veri hans nád, ad hann ecki bar forgéfins umhyggju fyrir þessa fortapada syndara frelsi; en þín nád hefir eiñig, eilífi Miskunari! gjört slíka dýrdlega á oss; ertu ecki sá, sem leiddir oss til baka frá fordjørfunariñar afvegum á dygdanna veg? O vor Gud! fyrir laungu værum vér í vorum syndum til grunna gengnir, eda vort hjarta forherdt ordid móti øllum gódum hræríngum, hefdir þú ecki vyrdt oss þinnar umhyggju. Med hvílíkri trúfesti fyladir þú oss ecki eptir? med hvílíkri gædsku leitadir þú ecki ad oss? med hvílíkri makt útrycktir þú oss ecki úr hættuñi, þegar vér fórum skadlega afvega? hvad ástúdlega leitadir þú ecki ad oss þegar vér med bræsni afneitudum þér, ad vor sála ecki skyldi tap-

ast? ó vor Herra og vor Gud! taktu aldrei þína náð frá oss! líttú medlídandi auga til vor, þegar vér med ordum, gjordum eda hugreñíngum afneitum þér, svo vér ecki deyum sem þíns kross óvinir! líttú til vor med vidqvæmri miskun og medaumkun, þegar freistíngarnar vilja fella oss, ad vér fá megum hugar-mód og styrkleika; lítú til vor, þegar vér huggunarlausir ætlum ad falla í örvýlnun vid endurminníngu vorra synda, svo vér fiña megum rósemi vorum sálum; æ! líttú til vor, þá loksins ad því kémur, ad vér liggja hljotum hjálparlausir, veikir og gledi fyrrtir á vorri bana sæng, svo ad vér þá fiña mættum endurnæríngu í vorri daudans ángist.

## 16. Föstu-Hugvekja.

Péturs Ydran. Lúk. 22.

Hvílíkann krapt hafdi þess sár-qvalda Jesú augna tillit. Hér sýndi Jesús sig í fjötrunum sem Herra þañ, er allra manna hjörtu hefdi í sínu valdi. Hversu máttfarin og ávaxtarlaus eru ecki tídum vor ástúdlegustu og medlídunarsömustu augna-tillit? hversu sjaldan luckast gódum födur, ad fá sitt tapada barn leidt frá

villuvegi, med því hræranda augnamáli eda ødrum þeim medølum, sem ástsemt hans óskadi ad fá honum umvendt med. Ødruvísi var Jesú tillit til síns fallna vinar; þetta augna tillit þreyngdi sér inn í Péturs sálu, og sýndi honum í einu bædi stærd hans syndar og háskann, sem hann hafdi varpad sér í. Þetta augna tillit vakti hann af svefninum, sem hann var fallinn í, og leiddi í einu til hugleidingar misgjørnings síns. Pétur fécк ecki stadist Jesú tillit; med flýti géck hann út af Biskupsstofunni, sem honum var ordin svo hættulegur stadur, yfirgaf þann syndara soll, sem leidt hafdi hans hjarta frá sínum Meistara; einvera var nú ad vísu sorgleg fyrir Pétur, en þar hjá nytsamleg. Í einrúmi fécк hann best íhugad stærd síns misgjørnings, og mikilleik Jesú nádar, þar gat hann ransakad med athygli, hversu hans hjarta var ásigkomid, er nú var afvegaleidt af þeim ótta, sem yfirféll hann; þar gat hann íhugad hversu smámsaman hann leiddist afvega, þar til hann loksins fell. Eingin efi er á því, ad vér mundum lángtum lengra komnir á gudrækninnar vegi, ef vér þannig fylgt hefdum Péturs dæmi. Svo lengi, sem

vér sáumkecki slitid oss frá gjálífis solli og gledskap, í hverju hjarta vort mist hefir sakleysid; svo lengi, sem vér leitum oss á-nægju í ydnglegum vellystíngum, lystisemdum og ohæverskn samtali, sem utdur-drepid hafdi híngad til hjá oss sérhvern gudræknis þánka; svo lengi, sem vér ecki umflýjum þá stadi, sem bjóda oss tækifæri til þeirra synda, sem vér erum hneigdir til, eda kunnum leidast til ad drýgja, svo lengi verdur ad eingu sérhverr gódur ásetníngur, sem vér tökum oss fyri hendur. Byrjadú því, kristinn madur! med þeirrar ædstu nádar adstod, ad yfirgéfa sem fyrst þessa vegi. Settu þér fyrir sjónir, med hversu medlídunarsömu auga Jesús muni til þín líta, er þú svo tídum afneitar honum, med ósidsamri késkni og margskonar fáfengilegum lystisemdum. Hugleídtú, hvert þú mundir vilja hafa þañ ad sjónar-vitni þíns ósidsama framferdis, hverjum þú ert skuldbundiñ ad veita mikiñ heidur; nú er Gud, þiñ Jesús og englarnir ætíd ósýnilegir vottar ad þínum syndsamlegum athöfnum, og vildir þú þá drýgja syndir þær, í svo heldvyrdra vitna nærveru, sem gjöra þig ad viðbjód í þeirra augum? æ! umflýdú þær lystisemdir, sem

ofmjög iñtaka þitt hjarta; flýðu þá staði, hvar Guð og Jesús kañ ecki nálægur að vera með sínni náð. Gjørðú þér ómak, fyrir Guðs auða krapt að slíta þau fjotur og hlecki, sem halda þér faungudum í lastaña valdi. Leitaðu einveru þeirrar, sem þér var híngað til svo gledísnaud, því lengur, sem þú venur þig til einveru, þess ábatasamara er það hjarta þínu, þú lærir þar með þá kuñst, að vera ánægður fyrir utan háreysiis gleði soll, og ánægður einmana, án afvegaleiðandi vina fèlags; þá muntu fyrst fá þeckt þíns egin hjarta saña ásigkomulag, sem þér var hulið á meðan lifðir í heimsins gjálífa solli. Pétur huldi hofuð sitt af blygðun og ángri yfir drýgðri synd, þegar hann gèck út frá þeim vonda solli; nú var honum horfið siálfbyrgings oftraustið á sínum egin kroptum, sem hañ stóladi uppá áður, þegar hañ vogaði að segja við Jesúm: Herra! eg er reiðubúiñ að gánga í fángelsi, já, í dauðañ siálfañ með þér; nú hèldt hañ að sérhverr, sem fengi sig anaum litið, mundi bríxla sér um óstodunglyndi sitt og hugleysi; sérhverr ráðvandur maður mundi nú kasta forakti á sig. Æ! hversu mikið brestr oss á að vera þañ-

ig sinadir; máské vér séum svo lángt komnir á lastaña vegi, ad vér drýgt gétum stórsyndir blygdunarlaust fyrir utan allt ángur og trega. Máské vér jafnvel ecki rodnum framar vid, þá vér tolum hádyrdi, klám, baktal edur lýgi, edur heyrum því, likt skammarlegt tal af odrum. Máské vér leitum vorrar æru í því, ad vera hér í sinnadir, sem fordjarfadur almeñingur, og þó vér séum enn ecki ordnir svo blygdunarlausir í lastanna æfingu, megum vér þó medkéña oss stór-syndara á móti Gudi. Ad sønnu leidumst vér til blygdunar yfir brestum vorum, þegar samvitskan, edur trúr vinur, minnir oss á þau, en því eru þau oss þá svo kjær og ástfólgin? ó! Gud! þú þeckir vora vanárt, audmýktu vor hjørtu, og haldtú oss vid þig stodugum! Pétri, sem hingad til sýndist hugsunarlaus um þañ sálar voda, hann steypti sér í, og tilfinningarlaus vid qvalir þær, sem Jesús leid, brá svo vid Jesú tillit, ad hañ ecki einúngis géck út úr þessum þræla hópi, heldur grét beisklega; þetta var sú fyrsta hægd, sem hans særda hjarta gat fengid; en þad var og hin fyrsta verkan þess guddóms kraptar, er samfara var Jesú augna tilliti. Hjarta Péturs var enn ecki for-

herdt ordid á móti samvitskuñar brixlyrdum, hañ fañ stærd syndar siñar, sem olli honum óbolandi sálar óroſemi, en fann léttir í ad úthella bitrn tár-aflódi; ecki sídur hofum vér orſok til ad gráta biturlega vor afbrot. Gud verndi oſs frá því áſtandi ad verda tilfinníngarlauſir, þá vér yfirvegum fjolda og stærd vorra ſynda! hañ verndi oſs frá ad kætaſt nockurntíma af því ad oſs luckaſt ad ſyndga! hverr, ſem ecki finnur efni til ad ángraſt yfir ſyndum ſínum, hann fær heldur ecki gladſt af því, ad vita ſig til nádar tekiñ. Gledja má þad oſs, ad vér erum eñ þá ecki ſvo forherdtir. Hugleidíng vorra ſynda og þeirra píſla, ſem Jeſús fyrir þær leid, vekur nú, þegar vér vyrdum þetta fyrir oſs, trega í hjarta voru, og preſſar oſs tár af augum, en — hverſu ſkjótt eru ecki þeſſi tár þornud, og med þeim horfin ſú einlægaſta ydran og beſti áſetníngur? Varanlegri var ſú verkan, ſem Péturs ydrunar tár hofdu; varla munu þau þornad hafa ad fullu, hans líf var þadan af ſífeld ydran. Hafi hans elſka verid veik þegar hañ afneitadi Jeſú; hverſu ſterk, hverſu ákof og brennandi var hún þá ecki ſídarmeir, þegar Jeſús

spurdi hañ: Símon! elskar þú mig? já Herra! sagdi hann, þú veitst alla hluti, þú veitst ad eg elska þig. Í þetta sinn afneitadi hann Jesú fyrir hans óvina augsýn, en hversu hugdjarfur medkéñdi hañ þá ecki Jesúm sídan, ecki fyrir litlum hópi, heldur fyrir mørgum þúsundum hans mótstandara? þó ad hañ flýdi nú frá dómstóli hinna ránglátu, med hvílikri gledi lét hañ sig ecki sídan fœra frá einum dómstóli til annars, frá einu landi til añars, og til skiptis leida fyrir Gydínga og Rómverja rétt? þó ad hann hafi nú verid ofhugdeigur til ad útgéfa lífid fyrir Jesúm, med hvílikri gledi gaf hann sig ecki sídan í daudann fyrir hans nafn, og mundi þúsundsinnum hafa gengid med honum í daudann? o! ad vor ydran, vort ángur og tár, hefdu eins varanlega verkun! o! ad vér, sem hingad til høfum Jesúm svo litils aktad, mættum hér eptir elska hann því heitara, og verda honum því fastar áhángandi! en hvad megna þessar vorar óskir? Jesú! þiñ almáttugi kraptur beygi vorn vilja til þessa góda ásetnings, og styrki oss til ad framqvæma hann! þú, sem ecki útskúfadir hinum Pétri, þegar hañ grátandi leitadi nádar; medaumkunarsami,

nádarríki Lausnari? láttú oss og finna þitt andlit, þegar vort hjarta úthellir tárum og klögunum fyri þér! styrk oss í þeim ásetníngi, ad offra þér oss, og eins og vér híngad til verid höfum heimsins eign, syndarinnar þjónar og offur vorra fýsna, svo láttú oss hér eptir vera þína eign, þína þjóna og þitt offur, og þad um alla eilífd!

## 17. Föstu-Hugvekja.

Guddómur þess lídanda Jesú, Lúk. 22.

Því framar, sem vér sannfærumst þar um, ad sá píndi Jesús sé hinn sanni, eilífi Gud, því betur styrkist vor trú um Jesú mátt og nád til ad fá oss hólpna gjört. Jesús sætti því heutugu tækifæri vid hvert hann fengi géfid sínum óvinum vitni um hverr hann væri. Híngad til hafdi hann þagad til allra spurnínga, sem honum vóru gjördar, hann þoldi án möglunar alla misþyrmíngu, sem vid hañ var í frammi höfd, en þegar til þess kom, ad hann vitna skyldi um sitt medalgángara embætti, og sinn guddóm, þá taladi hann med allri djörfúng og alvörugéfni; hañ gaf sínum óvinum klárlega til kynna; ad

almættis hans og hátignar opinberan, skyldi innan skamms byrja, þá nefnilega, er heilagur Andi yrdi sýnilega úthelltur, og hans reidi-dómur yfir Jerúsalem framkjæmi. Og hvad mátti sanna Jesú guddóm framar enn uppfylling þessa spádóms, sem skédi ad fánum vikum lidnum, og þegar sá fyrisagdi beguingar tími kom yfir Jerúsalem, voru enn þá margir þeirra lifandi oa nálægir, sem nú heyrdu hans ord. Vér finnum ecki einúngis þessa, heldur miklu fleiri órækar reksemdir Jesú Guddóms, jafnvel í hans djúpustu nidurlægingu. Fyrifram vissi hann hverr sig mundi svíkja; hann fyrisagdi tímann, nær Pétur mundi afneita sér; med einu ordi varpadi hann óvinum sínum til jardar; hann gjordi kraptaverk í sama bili, er hañ var til fánga tekinn; hann fékk, med augna tilliti einu, falliñ Pétur vakiñ til umvendunar; hañ sañadi af krossinum, ad þad stód í hans valdi, ad taka syndara til nádar, og þegar hann var nidurstíginn á lægstu nidurlægingar troppu, og leid daudañ, hversu dýrdlega vard hañ þá ecki, eins og Guds Sonur auglýstur? sólin sortnar, jordin skélfur, grafirnar opnast, allt verdur samfara til ad opinbera

þessa devandi Hátign. Hversu kroptugar hugganir finnum vér ecki í ellu þessu? vér siáum ad Guddómurinn styrkt hefir þá lídandi manndomlegu náttúru vors Frelsara, svo hún fengi stadist og borid þær píslir, sem hañ hlaut ad líða til ad frelsa mañkynid. Vér siáum nú, ad vors Lausnara píslir hafa ómælilega mikid gyldi, og nú fær fyrst Jesú pína og daudi í vorum augum sitt fulla verd; nú er þad audsjed, hversu þad, sem Jesús leid, lánat yfirgengur þad, sem allir hans Píslarvottar sídan líða máttu; mundi vor Jesús, einúngis fyri þá skuld, hafa útstadid svo margfaldar píslir og svo smánarlegann dauda, ad vér í honum hafa mættum dæmi oss til eptirbreytíngar í vorum þjáníngum og í vorum dauda? skyldi hañ einúngis hafa þessvegna lidid, þá fáum vér ecki skilid hvers vegna Sonur Guds var eginlega þar til vallinn? og til hvers mátti þetta dygdaña ypparsta munstur nota oss, ef vér ecki ásamt hesdum fengid krapta til ad líkjast því? Nei, vér erum vissir þar um, ad Jesú pína er af óendanlega ædra verdi; vér siáum í vors lídanda Jesú persónu, ecki einúngis trúarinnar Píslarvott, heldur og hennar

höfund og hetju, og í hverju fótmáli, sem hañ framgengur á sínum píslarvegi, ecki einúngis munstur, heldur og offur fyrir syndugt mannkyn. Það má í einu orði segja: að vér finnum sameinað í Jesú Píslarsögu vorrar trúar- og sida-lærdóm, í Jesú persónu vorn Frelsara, og í vornum Frelsara vorn Gud. Jesú daudi, hvílíkur daudi, og það fyrir oss! að vera Gud en verda madur til þess, að géta lidid ó-endanlega mikid, verda hiñ vanvyrdtasti og lítilmótlegasti á medal manna; sveitast blódugum sveita í Gethsemane í strídi vid daudann; hrópa á krossinum; Gud minn! Gud minn! því hefir þú yfirgéfid mig? og loksins deya fyrir þverbrotnar manneskjur, fyrir upphlaups meñ, fyrir oss, hvílíkur daudi er þetta! þannig dó engiñ Stephán, engiñ Jakob, engiñ Páll. Ef vér yfirvegum Jesú Píslarsögu med réttu hugarfari, er það ómögulegt að vér fáum hana lesid edur um hana þenkt án þess, að vekjast til undrunar, medlidunar, trúar, kjærleika, þacklætis og eptir-breytingar. Med hversu breñandi kjærleika ættum vér ecki að elska vorn Lausnara, sem svipti sig þeirri hátign og sögnudi, er hann hafdi hjá Födur sínum, til

ad fá oss friada frá þeim eymdum, sem syndin steypti oss í? hvernig kann þacklæti vort ad verda nógu brennandi, þegar vér yfirvegum þá eilífu sælu, sem vér egum vorum Medalgángara ad þacka. Æ! vort óþackláta hjarta, sem eñ þá elskar oflitid þañ, sem oss hefir elskad allt til daudans! hrær þú, ó Jesú! med þíns Anda krapti, vort kalda hjarta, ad í því uppteudrast mætti breñandi elska til þín, af þínum guddómlega kjærleiks eldi! lát oss æfinlega standa stöduga í trúñi á þig, þar ed þú hefir med þínum fríviljuga dauda afrekad oss óendanlega sælu!

## 18. Föstu-Hugvekja.

Tilgángur Guds ad afhenda Jesúm í Heidíngjanna hendur, Jóh. 18.

Jesú Krists Píslarsaga er partur af sögu um Guddómsins huldu stjórnun, og mætti hún þó heldur heita: samansöfnuu undrunarverdustu adburda, sem nockurutíma hafa á jördunni vidborid. Jafnvel þó Guds heilagleiki leyfdi ecki, ad hann med nockru móti styrkti mañaña vondsku til síns Sonar lífláts. er hitt þó óneitanlegt, ad vér í sérhver,

jum parti Jesú píun, fáum ad sjá augljósust røk um guddómlega forsjón. Pad var Guds forsjónar-verk ad framqvæma þad, sem hañ hafdi ályktad yfir Jesú, einúngis med því ad líða og leyfa athøfnum maña frjálsann gáng, og sameina undrunarlega adskiljanleg tilfelli, sem sýnduſt ské af eintómri hendíngu. Pad var verkan Guds forsjónar, ad leida fláræði Gydínganna, sem afhendti Jesúm í Heidíngjanna hendur, ad þeim tilgángi, sem útkrafdist til framqvæmdar þessu mikla forlíkunarverki. Í þessu efni høndludu Gydíngar eptir rádi síns spillta hjarta. Peir vildu med Jesú afhendíngu til Heidíngja, velta fólksins fjandskap uppá Rómverja, og olla honum þvílíks dauda-straffs, sem gjøra mátti hann ad vidbjód í alls Gydíngalýds augum. Pessi vondi ásetníngur luckadist þeim, en þad, sem hér af flaut, var komid undir stjórnun ædra vísdóms. þeir hugsudu illt, en Gud hugsadi þad til ens góda. Án þess ad skérda í nockru hans heilagleika, var Guds fyrifram ágvardadaráð, ad Jesús afhendast skyldi í Heidíngja hendur. Hefdi Jesús dáid undir Gydínga-lýds høndum, þá hefdi fregnin um dauda hans, ecki svo audveldlega út-

borist til enna heidnu landa, heldur hvílst einúngis innan takmarka Gydíngalands. Rómverjar og Grickjar hefdu þá traudlega fengid fregnir þar um; en af því Jesús var af døgum ráðinn af Gydíngum og Rómverjum sameginlega, hlaut fregnin um hans dauda því kunnari og útbreiddari ad verda, jafnvel á medal þeirra bioda, sem í engu sambandi stódu vid Gydínga. Fregnin um krossfestañ Kraptaverka-gjørara, opnadi þegar veginn fyrir kristnibodinu ádur enn Postularnir gátu komist til enna heidnu landa. Margir, sem heyrdu þeñañ atburd, urdu þar vid leiddir til gódra þánka um Jesúm, ad minnsta kosti hrærdir til medaumkunar vid hann, og nú kunnu Jesú vitni, þegar þeir bodudu vorn krossfesta Frelsara, ad skírskota hér til, svo sem þess efnis, er bædi Gydíngum og Heidíngjum mætti alkunnugt vera. Þeir gátu nú bodad Jesúm hinn krossfesta hverjutveggju þjódinni, sem þeirra Frelsara, þar hverjirtveggja þessara lýda høfdu hjálpast ad Jesú lífláti. Hefdi hañ dáid undir Gydínganña høndum, þá hefdi hañ ecki lidid krossins dauda, sem einúngis var daudastraff á medal Romverja. En — Jesús

átti eginlega, eptir Guds áqvardada rádi, ad lída þetta líflát, í hverju sameinud var yfrid stór hádúng hinum allrabitrustu qvølum. Ad søñu hefdi hans daudi mátt forlíka, þó hann hefdi verid hálshøggviñ, sem Jóhannes Skírari, ellegar grýttur eins og Stephán, en hverju gátu þá fyrirmindanirnar uppfyllst, sem Jesús sjálfur þýddi uppá siñ danddaga? hverju gat Davíds spádómur þá rætst, þar hañ svo mørgum hundrud árum ádur spád hafdi: ad Heidíngjarnir mundu setja sig upp á móti Messíasi, og samansafnast í hópatali, ad meñ mundu í gégnumstínga hans hendur og fætur, og kasta hlutkésti um klædi hans. Einúngis af þeirri orsøk var þad naudsynlegt, ad Jesús lídi krossins dauda, og dæi því undir Heidíngja høndum; en vid náqvæmari eptirþánka lærum vér ad þeckja enn þá annann tilgáng Guds, því hañ lét Jesum þeña daudðaga líða. Frelsarans daudi átti ad vera þvílíkur, ad hann deyjandi, væri sem hádúng og adhlátur fyrir allra augum; þad átti ad vera þvílíkur daud dagi, hvar vid hann úthellti sínu blódi, hvar vid hañ yrdi bølvan fyrir oss, hvar vid engiñ hans lima mætti sundurbrjótast, og hvar vid hann í

tali sinu og giorvallri adferd, æti med-
deilt dýrmætustu lærdóma og obluguftu
hugganir. Allt þetta gat audveldast skéd
vid krossins dauda. Í djúpustu audmýkt
tilbidjum vér, ó alvísi Gud! þitt rád, sem
í sérhverju atviki vors Jesú pínu, sañfær-
ir oss kroptuglega þar um, ad þinn vís-
dómur hefir sigur unnid yfir ollum þeirra
ógudlegu rádsloguuum, og framqvæmt
hid mikla verk, fyrir hvert heimuriñ skyldi
frelsast. Hversu dýrmæt má ecki sála vor
vera í þínum augum, þar þú svo mikid
giört hefir heñi til frelsis? en þú hefir med
því einnig sýnt mikilleik þinnar speki og
gædsku; þessa gædsku þína vill ecki heim-
uriñ þeckja, þitt alvísa rád er honum
heimska, og Jesú kross hneixli. Í vorum
augum eru þínar rádagiørdir tilbeidsla-
verdastti vísdómur; Jesú kross er oss verd-
ugust vidurkéñing, vor æra og vor trú;
þó ad heimurinn rádslagi á móti þér og
þínum sinurda, mun hann þó, án sinnar
vitundar, já, jafnvel á móti vilja sínum
neydast til ad framqvæma þitt rád; mikli
Gud! hversu huggunar-ríkur er ecki þessi
sañleiki fyrir oss, í þessa lífs umbreyting-
um? eckért gétur oss í heiminum mætt,
nema hvad hiñ alvísi hefir frá ellífd fyrir-

ſed; þegar vér trúum á Jesúm og elſkum hañ, þá mun allt, jafnvel bíð íllgjarnaſta vélrœdi, ſem menn hofðu á moti oſs upp-ſpunnid, hljóta ad þéna oſs til beſta, hann mun og reynaſt nógu máttugur til fram-qvæmdar ſínu ályktada rádi med oſs, hverjar hindranir, ſem mæta kyñi; þad baktal, ſem óvinir vorir vilja fella oſs med, mun uppheſja oſs; háð-yrdi þau, med hverjum þeir ſpotta oſs, munu falla til baka á ſjálfa þá; óróſemin, hverrar þeir vilja oſs olla, mun efla vora luckn, og þó ad þeir ſvipti oſs lífinu, mun þó daudinn opna oſs inngaungu í betra líf. Þeſs hofum vér einúngis ad gæta, ad hjarta vort ſé ſinnad, ſem Jeſús var ſinn-adur, í ollum þeim þjáníngum ſem oſs mæta. Síſeldt hljótum vér ad vardveita ſama trúnadar-trauſt, vera ſvo undirgéfn-ir og hlýdnir Gudi, ſem vor Jeſús var, og varaſt ad olla oſs ſamvitſku áklogunar, þá gétum vér óſkélfdir mætt ollu, hverju helzt, ſem ad hondum ber, þá megum vér vera þeſs fulltrúa, ad allar ráds álykt-anir vors Guds, munu lokſins endaſt med nád og vegſemd, því ſéum vér honum trúir, heldur hañ í vora hægri hond, leidir oſs ept-ir ſínu rádi, og medtekur oſs ſídan til æru.

## 19. Föstu-Hugvekja.

Jesú sakleysi sannad af hans óvina sakargiftum. Lúk. 23.

Híngad til høfdu Jesú óvinir framfært þær sakargiptir honum á möti, sem í einfaldra augum máttu bera nockurt sannleiks skin, en þegar þeir feingu þad nú reynt, hversu gagnlaus þeim vard þvílík vidleitni, blygdudust þeir ecki vid ad uppdikta opinbera lýgi, Jesú til áfellis. Þeir dyrfdust ad ljúgja uppá Jesúm þvílíkum sakargiptum, sem øllum var audsætt ad ósannar vóru, því hver lýgi var ótrúlegri eñ sú, ad hañ skyldi hafa frásnúid fólkinu, og viljad æsa upphlaup, hañ, sem einkis leitadi framar, eñ stilla til fridar og rosemi, og flúdi úr høndum alþýdunnar, þá fólkid vildi hafa giørt hann ad Kongi! ámedal þeirra mørgu á hverjum hann sýnt hafdi sín dásemdar verk, hafa efalaust nockrir verid svo þacklátlega siñadir, ad þeir viljugir hefdu umbunad honum þegna velgjørnínga med hverju helzt í þeirra valdi stód, en vér finnum þess hvergi røk, ad hann bád hafi edur þyggja viljad miñstu umbun edur áviñíng fyrir sín mildiríku kjærleiks verk. Aldrei

leitadi hann med þeim egin fordildar edur ábata, hann vildi heldur lifa í forakti og fátækt, en sýna minsta egingirnis skin, í gódgjordum sínum. Á hvada rökum byggdud þér þá, illgjörnu Gydíngar! ad Jesús hefdi uppæst lýdinn? hvar hafdi hañ nockurutíma þá kénníngu framfært, sem gæfi bid allra minnsta skin til þessarar sakargiptar? af hverjum hans lífs athøfnum fæst þad í gátu leidt, ad hans fyrirtæki væri þvílíkt; optar enn eitt sinn hafnadi hañ þeim völdum, sem alþýdan vildi hefja hañ til; hefdi honum verid añt um, ad fá sér flock alþýdu til fylgis, var þad audunnid, því fólkid, sem eins undradi hans kénníngu og kraptaverk, var honum yfrid fylgisamt, og hversu fúslega mundu ecki þeir sjúku, fátæku og fyrilitnu hafa tekid hans málstad, og styrkt hans fyrirtæki, hefdu þeir þess varir ordid, ad hann vildi gjöra uppreist nockra í landinu? eda því var nú lýdur þessi, añars svo nýúnga- og upphlaups-gjarn, svo afskiptalaus, þá foríngi þeirra var til fánga tekinn? audsætt er því sérhverjum hversu átyllulaus þessi uppljóstur var. Ecki ad sidur svo blygdunarlaus og illgjörn, sem þessi sakargipt var, bættu þeir annari

lýgilegri vid: Jesús hefir — segja þeir — bañad ad borga Keisaranum skatt. Sá er eginlegleiki hins forherdta og blindada, ad hann loks nær þeim framförum í löstunum, ad eckért fær framar miñstu verkun hjá honum gjort; þar til útkrafdist þvílík mannvondska, sem hjá Jesú fjandmönnum var nóg fyrir, ad kunna án blygdunar, án hugarhrellingar, já, án tilfiñingar hlada eñi ódygd ofan á adra. Í fyrstu þá menn villast á lastanna vegi, gjörir samvitskuñar áklagan þá stundum órólega, en þegar þeir taka ad æfast í löstunum, þagnar samvitskan, þeir drýgja þá hvern glæpiñ ødrum stærri, án miñstu hjatrans blygdunar. Þañig var nú Jesú óvinum varid; þeir upplugu þessari sakargipt honum á móti, sem ecki hafdi miñsta sañleiks skin, því ecki nema fyrir tveimur dögum hafdi Jesús géfid Pharísæaña og Heródesar þénurum gagnstædañ úrskurd því, sem þeir nú frambáru. Uppá spurninguna: hvert rétt væri ad géfa Keisaranum skatt? hafdi hañ svarad þeim: géfid Keisaranum þad Keisarans er, og þad Gudi, sem Guds er, en svífdust þó ecki nú ad frambera þad, sem gagnstædt var Jesú ordum, og gjöra þeña lýgi-áburd

ad dauda sok. En í hvílíkri birtu skín hér ecki vors Frelsara guddómlega sakleysi! svo vanvyrdandi og vondskufull sem hans óvina lastmæli voru, er þó eckért þeirra, sem nidri hans heilaga líferni; þeir hefdu víst ecki þagad um hinn minsta brest, sem fleckad hefdi hans líf, nú þá þeir leitudu alls þess, er honum mætti ad áfelli verda, heldur fagnandi valid til sérhverja jafnvel ógætnis yfirsjón, sem í Jesú fari hefdi verid finanleg, og fært honum til áfellis; en Jesú hreina og flecklausa líferni neyddi þá til ad grípa til lýginnar, og grunda á lognum lastmælum hans dauda-dóm. Hvílíkann ypparsta Prest skyldum vér hafa, sem væri heilagur, saklaus, ófleckadur og fráskilinn syndurunum, ef ad vér fríast ættum frá vorri skuld. Sá Medalgángari, sem géck í borgun fyrir oss, mátti ecki fleckadur vera af nockurri synd, ef vér skyldum standast fyrir Guds dómi. O! hversu gledjum vér oss vid þitt sakleysi, vor lídandi Lausnari! í eilífa ørvæntun hefdum vér ordid ad falla, ef vér hefdum ecki þá hugaun, þegar samvitskan áklagar oss, ad þú ert saklaus fundinn fyrir Gudi og monnum.

# 20. Föstu-Hugvekja.

Svikarans Júdasar ólukkulegu æfilok, Matth. 27.

Þar stód sá ólukkulegi Júdas, kominn fram ad þeim afgrunns hyl, sem táldragandi skína villa hafdi fært hann, án þess hann gætti sín; þar stód hann, sviptur allri hugar rósemi; hann sá afgrunnsins botnlausa djúp undir fótum sér, géck fáein fótmál til baka aptur, nálægdist hann á ný og nidurvarpadi sér í hann fullur örvæntingar. Já, örvæntingarfullur! o! hverr fær skilid, hverr hugleidt fulla þýdíngu þeſsa óttalega ords? hverr fær útmálad allar þær ógnanir, sem í því ordi liggja folgnar, án þeſs sjálfur ad hafa reynt örvæntingarinnar pínu? og hverr fær þá pínu reynt, án þeſs ad gánga til grunna undir hennar byrdi, eins og þeſsi blindadi syndari? í hvílíka ólucku steypir syndin! þad er fyrsti lærdómurinn, sem þeſsi örvæntingar dæmi gefur oſs. Þegar Júdas kom fyrst í hug þad gudlausa verk, er hann sídan framdi, þá var hans hjarta svo blindad, ad hann féck ecki séd þá ólucku, sem fljóta mundi af hans synd, hann

leit ecki lengra, eñ til biña vesœlu nota, sem hañ vœnti sér af því ad eignast fáeina peninga; hann hugleiddi ecki þá samvitsku ángist, sem uppfylla mundi hjarta hans, þegar hañ framqvœmt hefdi misgjorníng sinn, ecki heldur kom honum í hug stœrd syndar sinnar, þá hañ fyrir skamarleas ávinníngs sakir, vildi gjørast svikari Meistara síns og mordíngi síns Velgjørara, og mátti þañig útslétta alla þacklœtis, trúskapar og rádvendnis tilfiñíngu úr hjarta sinu. Þañig gengur þad dryckjumañinum, hann hugleidir ecki hvílikann háska hañ, í dryckjuskapar œdinu, muni steypa sér vid hvert fórmálid, sem hann framgengur: hañ hrœdist ecki þann afgruñ sem hann fetar ad; hann aktar ad engu varhygdar advaranir; en hvílík ángist má hann ecki yfirfalla, þegar hañ aptur raknadur úr rotinu, verdur þess var, hversu mikil sú hætta var, sem hann hafdi steypt sér í, þegar hann sier þá vanvyrdu, sem á hann er falliñ, og eymd þá, sem hañ er kominn í, án þess neiñ fái hjálpad honum. Í hvílíku ásigkomulagi var Júdas staddur, þegar samvitskan vaknadi og endadi œdi hans óstýrilátu girnda. Nú setur hañ sér fyrir sjónir misgjorníng sinn svo

víðbjóðslegann, sem hann raunar var, hverr einn þánki, sem hann reñir til sjálfs síns, fyllir hann blygðunar, ángistar og nagandi órosemi. Nú viðurkénir hann, þá skamarlegu orsök, sem táldróg hann til þessa svikræðis, þá lítilsverðu þrjátíu Silfurpenínga, fyrir hverja hann seldi Meistara siñ, og nú, þegar hañ sjer Jesúm til dauða dæmdañ, þenkir hañ til síñnar fordæmíngar, er hann vænta má á þeim mikla Dómsdegi, fyrir Engla og manna augsýn. Í hvílíkri þánkanna ángistar-samri órósemi vyrðist honum, sem hann þegar sjái þann af sér forráðna Jesúm í sïñi dýrð, sem Domara sinn, rétt eins og hañ heyrdi nú þegar þá hrumu rødd, sem vísaði honum til ens eilífa elds; eins og hann þegar staddur væri á medal stall-bræðra síña á þeim stað, hvar allar vistlir umkrínaja hina fordæmdu. Til að fríast frá þessum pínadi þaunkum og stytta ángist sína, til hvers grípur þá þessi blind-aði? hann tekur fyrir sig verk, sem snýr hans huaar íminðun til reynslu þess, er hañ imindaði sér, og gjörir qvøl hans ó-endanlega, hann gengur burt og hengir sjálfann sig. Svo ofboðslegur má þeirr-

ar manneskju daudi verda, hverrar líf var svo vidbjódslegt! en til þess krefst ecki þvílik vondska og forherding, sem hjá Júdasi var, ad deyja í orvæntinn. Sérhver synd, svo lítils jafnvel, sem hún er oktud, fær oss leidda ad þeim ógnarlega afgrunni, í hvern svikarinn Júdas er fallinn. Sú synd, sem oss vyrdist eins og lítilfiorlegt sand-korn, á medan samvitskan liggur í dái, kann, þegar hún loksins raknar, ad þryckja oss, sem bjarg, og tortýna oss undir sínum þúnga. Nú er þad máské í vorum augum léttvæg sök, ad misþyrma hinum saklausa, ad draga eckjur og fodurlausa med ránglæti á tálar, ad setja til sídu þá skyldu, er vér audsýna egum foreldrum og yfirbodurum, en munum vér og svo þannig dæma, þegar daudinn er ad oss kominn? já! sverum vér, komi hann til mín, þegar hann koma vill! setji mín samvitska mér fyrir sjónir stærd og fiolda minna synda, eg skal þó ecki, sem Júdas, falla í orvæntinn. Med sanri ydrun og ángri vil eg sætta mig vid Gud, og þar med gjora mína samvitsku rólega. En, syndari! þú, sem leitast vid ad hughreysta þig med þessari huggun, þú gætir þess máské ecki, hversu ángurfullt og nidurbeygt hins

örvýlnada Júdasar hjarta var, hvernig hañ leitadi allra þeirra medala, sem hañ vænti nockrar hægdar af, síns ángistar-fulla hjarta, hann var víst ecki svo rólegur, sem margur hverr syndari er, eptir drýgdann misgjörning; hann fann til hins allra stærsta vidbjóds fyrir sjálfum sér, og sínu vondsku verki; blygdun, ángist og hatur til syndar siñar, var hjá honum samfara þúngsinni og hjartans sárri hrygd. Hann þeckti misgjörning sinn, og skammadist sín ecki ad vidurkénna hann fyrir þeim, er vidurkénníng þeist mátti vera hin ógédfeldasta. Hann géck til hiña yppurstu Presta, og snaradi blód-peníngunum fyrir fætur þeim, hann leitadi huggunar hjá þeim, og meinti ad finna nockra hægd hjarta sínu, þá hañ med þessu móti fríadi sig frá nockru af þeirri byrdi, er á honum lá; en allt þetta gat ecki læknad hans særdu samvitsku, eckert linad þá qvøl, sem endurmiñíng hans vondsku ollí honum, eckert frelsad hann frá sinni örvýlnun. Reyndú siálfur, o syndari! ad finna rósemi í bitru hugar ángri og trega, þá sál þín er særd og slegin. Uthelltu tára-flódi; láttu blygdun og vanvirdu beygja þig til jardar, hvad ávinnur þú med því?

þad ſer ſvo fjærri, ad hjarta þitt fái vid þad minſtu róſemi, en má miklu framar breſta þar vid undir ſinni egin qvøl. Leitadú þér þá hægdar hjá þeim, er verid höfdu lagsmeñ þínir í þínum drýgda misgjörníngi; o! þeir ſem ſvo grimmir vórn ſjálfum ſér, kunna ecki vid þig ad vera medlídunarſamir; þeir, ſem ſjálfir enga róſemi hafa, géta heldur enga róſemi veitt; þó ad þú fyrir þeim úthellir bitru tára flódi, mundu þeir einnig máſké ſvara þér: ſjádú þar fyrir! o! vei þér! þegar þú ert einúngis komiñ uppá þitt egid rád! vei þér! þegar þín egin vernd á ad frelſa þig frá fordjörfuninni! hér er ecki nema einn vegur eptir, ſem fái þér hjálpad frá þíñi olucku. Láttú þitt ángur-pínda hjarta leita róſemi hjá þeim, ſem úthellt hefir ſínu blódi fyrir allar þínar ſyndir. Hefdi Júdas med ángiſt og trega yfir ſinni ſynd, nálægt ſig Jeſú, hvert mundi hañ med miñi hjartagædſku hafa á móti honum tekid, eñ á móti Pétri, ſem afſór hann? o! Júdas! því ſkundadir þú ecki til hans, ſem þú hafdir med þínum misgjörníngi á móti brotid, heldur eñ ad gánga til hiña grimmu ſkálka! fyrir honum ſkyldirdu úthellt hafa tárum, en ecki þeim, er þig höfdu táldregid; hann

hefdi vist afþurkad þín tár. Fyrir hañ áttir þú ad nidurlegaja þad ydrunar offur, sem þínir ovínir forsmádu, æ! hañ hefdi tekid á móti því med gledi; honum áttir þú ad játa þinn misgjørníng, hann hefdi fyrirgéfid þér allar þínar syndir, og hughreyst þitt ángistarfulla hjarta med sinni endurlausnar huggun. O! ad þessi huggan væri æ lifandi í vorri sálu, þegar vér enga rósemi fundid gétum, en vér med hjartans ángri miñumst vorra íllgjørda! lát oss þá, o Jesú! ecki ad eins sjá stærd vorra synda, heldur ásamt stærd þinnar miskunar, sem hylji þær; þegar umþenkíng Guds réttlætis og heilagleika uppfyllir vort hjarta skélfandi blygdnu, láttú þá íhugun þiñar miskunar aptur hughreysta þad. Ogni oss tilhugsan þeirrar fordæmíngar, sem vér med vorum syndum hofum verdskuldad, láttú þá oss í hug koma þad fullgylda lausnargjald, med hverju vér erum fridkeyptir frá eilífri fordjørfun!

## 21. Føstu-Hugvekja.

Jesú játníng fyrir Pílatusi, Jóh. 18.

Til eblíngar trúar vorrar og rósemi, er harla naudsynlegt ad þeckja þig, vor

píndi Frelsari! ad vera Kóníng, af hverjum vér med rétti væuta megum alls þess, er útkrefst til vorrar lucku og frelsis. Pínir egin lærisveinar hefdu kannské traudlega þeckt þig undir þeirri storu vanvyrdu, sem þú lída hlautst, þegar á þér var engin mind eda fegurd, þú varst sá foraktanlegasti og fyrirlitnasti, fullur pínu og kránkleika, svo foraktadur, ad menn huldu sitt andlit fyrir þér, sem fyrir þræl. Því var øll þorf, ad þú gjørdir játníngu um þína kónglegu hátign; og þo ad þessi játníng væri hjá Pílatusi ávaxtarlaus, er hún þad þó eckí fyrir oss. Oss er þad nærsta mikilsverdt, ad vér vitum; ad Jesús er Kóníngur, hinn fyrirheitni Messías og heimsins Frelsari. Nú hverfa allar sannsýnilegar mótsagnir, sem vér híngad til sýndumst fundid hafa, þegar vér leitudum hans kónglegu hátignar. Óskiljanlegt var oss þad, hvernig Jesús kynni Kóníngur vera, og þó svo foraktadur, svo skammarlega mißþyrmdur, og svo djúpt nidur lægd adur; þad var oss ógrípanlegt, ad Jesús, sem Kóníngur, kynni hafa svo fáa þegna, og svo fáa af hinum ríku og mektugu, sem heita mættu þegnar hans; ad Jesú skyldi gefin øll makt á himni og á jordu, en ad

jardarinnar Furstar deildu þó heimsins löndum og ríkjum á milli sín. Ad vera Konúngur og vera þó svo foraktadur, sýnist vera sjálfu sér motsegjandi; en nú upplýsist þetta myrkur; þañ er Konúngur, en hans ríki er ecki af þessum heimi, hans ríki er sannleikans-ríki: vel sé oss, ad Jesú ríki er ecki jardneskt; nú höfum vér hugfróa, þó vér finnum hverki vini, lucku né metord í heiminum heldur eymd, forakt og fatækt; nú skal þad ecki villa oss, þó vér fáum ecki allt þad, sem vér óskum oss, og vœntum hér í lífi. Jesú ríki er ecki af þessum heimi; þessu ríki er odruvísi háttad eñ jardariñar Konúngs ríkjum; vér þurfum ecki vid stórrar peninga summu; vér þurfum ecki ad offra blódi vóru né audlegd, til ad fá oss stad keyptañ í þessu Konúngsríki; vér þurfum ecki ad eydilegaja oss sjálfa, til ad auka veldi vors Konungs; ecki þurfum vér ad óttast fyrir mótstir andœfa þeirra, sem vor Kóngur hefir oss í hendur fengid. Jesú ríki er ecki af þessum heimi; jardnesk ríki eru undirkostud vidvarandi biltíngum, þeirra makt og prýdi varir skamma stund, en þetta ríki mun útbreida sín takmörk lángtum vídar, heldur en tídin áqvardar jardneskra ríkja varanlegleika;

þegar allir trónar og herradœmi uppbreũ-ast, þegar Konungar verda litillækkadir og gjørdir jafnir ølmusu-moñum, þegar eñginn á neitt þad, sem hann megi yfir drottna, þá byrjar fyrst vort ríki, þá munum vér upphefjast til ædstu tignar, og ega alla hluti. Jesú ríki er ecki af þessum heimi. þér dramblátu jardnesku Konúngar! stærid ydur ecki, þegar Jesú ríkis vinir standa fyrir ydrum dómstóli, þá vor Kóngur sjálfur má verda af ydur fordæmdur; hversu snegglega munud þér ecki sviptir øllum ydar væ[r]semum, allri makt, øllum heims vir[d]íngum? hversu brádum munud þér eck[i] standa frammi fyrir þeim fordæmda Jesú, og vér munum upphefjast vid hans blid, þegar þér verdid fordæmdir til eilífrar hát[t]úngar. Jesú ríki er ecki af þessum heimi. Látum Kónga og kappa leita sér vegsémdar med iñtøku landa og ríkja; látum þá audmýkja hina hofmodugu, og útbreida ógnanir og fordjørfun í kríngum sig; vor Kóngur er allra maña velgjørari, hans hrósun er ad gjøra vel, og ad gjøra øll jardaríñar lønd luckuleg: í hans ríki er óhult rósemi. Jesú ríki er ecki af þessum heimi. Þessi jørd med øllu hennar ríkidœmi og sýnilegu lucku, er of

fátæk til ad umbúna einum Jesú undirsáta; hvad er allt þad, sem hún gétur géfid oss, á móti því, sem vér væntum oss í hinum heimi. Um þetta géfur vor trú oss óræka fullvissu; en því hegum vér oss þa ecki samsvarandi þessari trú? sé Jesú ríki, hvers undirsátar vér erum, ecki af þessum heimi, því er þá vort hjarta eñ svo fast bundid vid þessa jörd? því gjöra þá lítilvægar þjáníngar oss módlausa? því hræðumst vér þá, sem deyda líkamañ, en kuña ecki ad líflata sálina? því képpumst vér med svo horri laungun eptir ríkdómi þeim, sem heimurinn máské býdur oss? því skélfumst vér þá svo mjeg fyrir daudanum, dóminum og eilífdinni? mundum vér þañig ad fara, værum vér þar um fulltrúa, ad Jesú ríki ecki væri af þessum heimi? hverju egum vér, hverju gétum vér til þessa svarad, án þess sjálfir ad blygdast? vér erum ecki áqvardadir fyrir þeña heim? vér vitum, ad hiñ komandi heimur er sá til hvers vér egum ad gjöra oss hæfa, hvern vér elska eigum og meta öllu framar; en vort stundlega siñada hjarta svívyrtir trú vora krapti þeim, er hún sýna á; á þessu augnabliki fáum vér fundid, hversu ófríd verkt vort hjarta er; vér sjáum med

hvílíkri djorfúng þú, ó! Jesú! vitnadir fyrir Pílatusar Domstóli, þó ad þú vissir, ad sú játning mundi olla þér nörrar misþyrmíngar; þegar vér viljum helta þíns ríkis undirsátar, erum vér eiñig skuldbundnir ad vidurkéña þig fyrir moñum. Vér egum ætíd og allstadar ad vidurkéña þig, til hvers nafns vér skírdir erum, þig, sem géfid befir oss sjálfann þig til eignar dóms, og í hvers ríki vér lifum. En hvad veika finnum vér oss ecki til æfingar þessarar skyldu, ef vér ydum krafdir til, ad strída fyrir Jesú ríki, ef eiñ dómari edur vantrúadur vildi spyrja oss, hvern í sinn stad; ertú einn af þess krossfesta Jesú undirsátum? mundum vér þá djorfúng hafa til ad svara: já! eg er hans þegn; eg er til þess fæddur og endurleystur, ad eg skuli bera vitni sannleikanum. Qvída megum vér því, ef svo ástædi, ad vér mundum fyrr öllu afneita, enn missa fyrir þá skuld luckn vora, metord edur líf; vér mundum álíta Kóngsins nád, hinna vísu samþycki, ellegar ábata von nægilega umbun fyrir missir sálu vorrar. En þó ad vér fengjum nú þetta skadlausa endurgjald um stundar sakir, hvad mun þó þá af oss verda, þegar öll heimsins ríki og þeirra

dýrd sýnast á dauðastunduñi eins og eintómt dupt fyrir vorum augum? hvad fær þad notad oss, þó allar heimsins lystisemdir, fyri hverra sakir vér afneitudum Jesú, uppfylltu vorn huga, vér yrdum þó brádlega leidir á þeim, og fiñdum hverju léttvægar þær eru. O Jesú! svo dárlega megum vér aldrei breyta, ad meta heimiñ meir eñ himiniñ, veri þad oss öllum hlutum dýrmætara, ad vera undirsátar í þínu ríki, og hafa þess vegna þá glödu von, ad iñgánga í þitt dýrdar ríki, sem þú hefir oss afrekad.

## 22. Föstu-Hugvekja.

Jesú lídanir vid Heródesar Hof. Lúk. 23.

Med sama stöduglyndi og hjartans rósemi fiñum vér Jesúm allstadar; sammr er hañ, hvért sem hañ spottast af Heródesi og hoffólki hans í Konúngshölliñi, ellegar á allann hátt þjakadur af gudlausum þrælum í Biskups stofunni og Pílatusar Þínghúsi: vid öllu þessu tekur hañ med þegn og þolinmædi. Þad var ecki smá vanvyrda fyrir hañ, ad þola hádyrdi og grimma medferd af jardneskum Konúngi, hvers skylda þad var, ad taka

saklevsíd í forsvar; en þessi medhöndlan skérdti ad engu Konúngs tign hans, því hans ríki var ecki af þessum heimi. Jardarínar Kóngar mega samankoma á móti Drottins smurda, sá alvaldi gjörir þeirra ráð ad engu. Þessara Jardar-guda hátign og veldi stendur tídum á svo voltum fæti, ad þess grundvelli er kollvelt fyrr enn menn vænta þess; en Jesú ríki hefir engañ enda, og þess takmörk skulu grundvallast vid hinar ytstu heims álfur. Enga skérdíngu gat því Jesú guddómlega Kóngs tign lidid af háduglegri vidhöndlun Heródesar, sem vóld sín hafdi þegid af Rómverja nád; ad engu gat hañ minkad veldi hans yfir endimörkum jardarínar, sem hañ frá eilífd hafdi ad arfleifd fengid. Engu ad sídur matti þad þó vera Lausnara vorum nærsta sárt, ad vera hafdur til háduglegs athláturs af þeim gudlausa Herodesi og hans vildarmönnum. Þessi sællísi Konúngur hafdi fyri laungu gyrnst ad sjá Jesúm, og forvitni hans vard eñ þá laungunarsamari eptir ad komast í náqvæmari kunníngsskap vid hañ. Hañ vard nærsta gladur vid tækifærid, ad sjá þennañ svo nafnfræga og undrada Spámann, og þegar hañ sá

hann og fann þad eckí hjá honum, sem mettadi forvitni hans, þá blygdadist hañ ecki ad afhenda þann saklausa bandíun, sem hann engann rétt hafdi yfir, til síns hoffolks hædni og adhláturs. Herodesar adferd minnir oss á margra manna adferd, sem vidurkénna Jesúm af hégómlegum tilgángi, ellegar láta hjá sér sjá vantrúar-blandna forvitni undir lofsverdrar frodleiks laungunar skíni, ellegar, sem ofdjarflega vilja dæma um Guds almættis giorníngá. Herodes og hans líkar, verdi oss til vidvörunar hversu audveldlega vér af forvitni edur léttúd, leidast kunnum til ad forakta Jesúm, og falla þar vid í skadvæna vantrú; en munum vér þa halda þessari varúd sífeldt stödugri í hjarta voru? því er midur! vor egin sorgleg reynsla sannar þad, sem er þvert á móti. Eckért finnum vér óstödugra eñ vort egid hjarta. Á einum tímanum unnum vér af öllu hjarta gudhrædsluñar sannleika, en hversu lengi varar þad? skommu sídar var þetta góda hugar-far horfid, og vér vórum tilfinníngarlausir og kaldgédja ordnir vid gudhrædslu og allt þad gott er. Þad getur skéd, ad þeir, sem nú hæda Gud, og hans heilögu trú med frekri léttúd og

gudleysi, hafi í fyrstu efast um Evangelíi sannleika, gêfid sig til ad grufla hér í ofsrekt, framar-af forvitni og drambsemi, en af kjærleika til sannleikans, og smámsaman inntók léttúd og oflæti svo sálu þeirra, ad þeir mottu nú sinn eginn hugþótta meir enn klárar røksemdir um sannleikann. Þeirsir skirrast ecki lengur vid, ad brúka Guds ord jafnvel til skammarlegrar-skémtunar. Gud vardvelti oss frá þvílíkri léttúd og fásinnu, og varni oss þeim vegnum, er þar til leida, hann styrki oss veika til ad vaka svo trúlega yfir oss, ad vér géfum oss aldrei sjálfir tilefni til svo háskasamlegrar villu. En hversu nágvæma varúd hljotum vér ecki hér til ad brúka, svo ad vér leidumst ecki af heimsins dróttnandi lifnadar-máta til ad forakta vorn Lausnara og hans Evangelíum. Því midur! ecki einúngis í Kónganna höllum og í hinna voldugu slotum, heldur jafnvel og í hinna óædri hýbýlum mundum vér finna, ef leitad væri, allt ofmarga, sem haga sér vid Jesú lærdóm vidlíka og Herodes hér med sínu hoffolki vid Jesúm; og hversu varúdarsamlega megum vér þá ecki framgánga, ef vantrúin á ecki einnig ad festa rætur í hjarta voru. O! Drott-

lñ! vardveit oss frá ad lockast til ens illa, en styrk oss til ad játa þig óttalaust fyrir heiminum þañ þú ert, svo ecki þurfum á sídan blygdun ad mæta, þegar vér kalladir verdum fyrir þinn Dóm!

## 23. Fostu-Hugvekja.

Jesú umbýti vid Barabbam, Jóh. 18.

Sjálfum himninum má ógna þad, ad Israel drýgir nú tvøfalda synd: hañ frelsar mordíngjañ Barabbas frá daudanum, eñ selur hiñ saklausa Jesúm í daudañ. Hans lif, sem úthellt hafdi mañablódi, fríast; en hiñ, sem hafdi frelsad meñ frá dauda, aflífast; þeir vilja íllvirkinn lifi, en hinn saklausi deyi. Þad er varla mogulegt ad íminda sér, hversu vidbjódsleg þessi gudlausa adferd var; því — ætíd er þad gudleysi ad leyfa og lída þad, ad hinn saklausi áreitist og mæti órétti; ætíd himinhrópandi synd, ad þeir, sem vera áttu sakleysisins vernd og og forsvar, gjørast þess áklagendur. En — þegar mannvondskan er svo lángt komin, ad log og réttur fóttrodast, einúngis til ad fá skadad hinn saklausa, og ad heldur skal

nuna lostunum enn forsvara dygdina, þad yfirgengur alla mannvondsku, en þannig hondludu þó Gydíngar vid hinn saklausa Jesúm. Þeir voru jafnvel ecki ánægdir med þad, ad framselja hann undir allskonar misþyrmíngu, og giøraſt hans ofsóknar-menn og áklagendur, þeirra gudleysi géck eñ þá lengra: þegar til þess kom, ad annadhvert skyldi gylda, ad ráda af døgum mordíngjañ, edur þess mannlega kyns velgjørara, ad rydja af veginum Barabbas edur Jesú, hvad gjørdu þeir þá? þeir gjørdu þad, sem helvíti vildi hafa gjørt, til ad efla laſtanna framgáng, en tálma dygdinni, þeir fríkénndu mordíngjann, en afhendtu hiñ saklausa í daudann. Hverr fær nú útmálad edur í hug sér leidt, hvad Jesús hefir lída mátt undir þessari médferd? honum er samjafnad vid mordíngja, og endalokin sýndu þad, ad menn héldu hann hverjum mordíngja verri. Þad var ecki einúngis útvortis vanvyrda, sem mátti pína hann, hinn sárasti þánka hans mátti sá vera, ad hans fólk, hans eginnudóms fólk út skúfadi honum, og vildi hann ecki sem sáluhjálpara. Þrjú ár hafdi hañ allri áhyggju og ómaki varid til ad leita tapadra sauda af húsi Ísra-

els; hann hafdi eydt kroptum sínum í straungu erfidi fyrir þeirra velferd. Öll hans kraptaverk, lærdómar og framferdi hans mátti saunfæra þá um hans ædrt áqvørdun, ad minnsta kosti um saklevsi hans, en nú sýndi þad sig, ad hann hafdi forgéfins erfidad, og forgéfins leitast vid ad frelsa þeirra sálir. Med hversu miklum óteljandi velgjørningum hafdi hann ecki gjørt sér sitt fólk skuldbundid? og þetta áttu nú ad vera launin fyrir hans velgjørdir og ómak, fyrir hans næturvøkur, hans mædusømu reisur og allt þad erfidi, sem hann hafdi uppátekid sér til hjálpar aumum; mátti þad ecki sárt særa sálu hans ad sjá ad lýdur þessi, fyrir hvern hann hafdi útgéfid sig, var svo gleyminn alls þess góda, er hañ hafdi gjørt honum, ad allir, svo ad segja, sem med einum muñi óskudu dauda hans? engu ad sídur bar hañ þó vanvyrdu þessa med ósigrandi þolinmædi; hañ hugsadi ecki svo mjøg til óréttar þess, er óvinir hans gjørdu honum, sem til síns Fødurs vilja, eptir hverjum hañ reiknast átti á medal illgjørda-maña. Hann hugsadi til gjørvalls mannkyns, hverjum þessi hans pína verda átti til for-

líkunar, því þegar Jesús var útskúfadur af sínu egin fólki, bar hann þá skuld, sem á oss átti ad hvíla, svo ad vér þurfum nú ecki ad qvída útskúfun frá Gudi. En vér fáum ecki skilist vid þenna sorglega part Jesú vinu, án þess ad taka af honum lærdóm fyrir vort egid hjarta. Af því, sem fram vid Jesúm kom, er oss audsætt almennings óstoduglyndi. Fólk þetta, sem fám døgum ádur hrópadi: Hósíaña! til Jesú, og képptist þá vid ad sýna honum vegsemd og heidur, hrópar nú fjøllunum hærra krossfestíngu yfir honum. Hversu skyldum vér þá treysta mega alþýdu lofi? hvernig megum vér þá vænta stodugrar hyllt? í dag erum vér med lofi til himna hafdir, en á morgun med lastmælum eins niduriækkadir. Og hversu rólegur má ecki hverr af oss vera, þegar vér erum oss sakleysis medvitandi? hversu ánægdir fáum vér ecki verid vid sérhverja mótsøgu, vid sérhver hádyrdi, vid allskyns vondsku og hreckja-brøgd, þegar vort egid hjarta gefur oss þad vitni, ad vér framgengid høfum med rádvendni fyri Gudi og mønnum? látum því svo vera, ad vér álitnir værum fyrir afhrak og hreinsun veraldar, og útskúfadir úr sambúdinni manna,

nægi þad oss þó, ad 'hafa gódrar samvitsku hrósun og vegsemd hjá Gudi, og vér þeckjum fyrir utan þenna heim ohultann tilflugts stad, hvert vér flúid gétum, og þar í lifad eilífri rósemi. Þegar vér géfum gætur ad heimsins drottnandi áliti, finnum ver þad ecki undrunar-verdt, ad Gydíngar vøldu svo dárlega á milli Jesú og Barabbasar. Heimsins børn hugsa enn vidlíkt, eñ þá er synd og fýblska meira metin enn Jesús; lífid og daudinn, ljósid og myrkrid, frelsi og þrældómur, dygdir og lestir, eru mønnum af Gudi til vals fyrilagdir, en hvernig velja menn þá almennt? burt med samvitsku, verdur opt svarid, géf oss góts og penínga! burt med Guds barna frelsi, géf oss syndarinnar blecki! burt med Jesúm, géf oss byrdíngar og vellyst! burtu med himninũ, géf oss heiminn! en hvernig høfum vér þá sjálfir valid? æ! svo lengi, sem vér elskudum heim þenna og holdlegar gyrndir, var oss þad hægara ad frida vorar tilhneigíngar, en ad taka uppá oss Krists kross; skamvinñ nautn vorra lystínga var oss lángtum kjærari, enn tilfinníng Jesú kjærleika; heimsins vísdómur var oss lángtum mikilvægari, enn Jesú kross-

vísdómur, æ! hverſu annir hefdum vér ecki verid ef vér hefdum alltaf verid ſjálfrádir í þeſſu vali? þegar vér ecki útveljum Jeſúm, útveljum vér vora egin ólucku; þegar hañ burtvíkur frá oſs, víkur undir eins burt frá oſs öll nád og bleſſun. Hverſu óútmálanlega ánand og eymd féll ecki fólk þetta er med þvílíkum móthróa hafdi útſkúfad Jeſú? þeir vildu hafa belonnina, og hún kom yfir þá og börn þeirra. Allt frá því augnabliki, er þeir úttalad höfdu þau ſkélfilegu ord, veik Jeſús frá þeim med nád ſiñi, og í hans ſtad komu hordarar til þeſſa forherdta folks, er leiddu þad á villuſtigu, mordíngjar, ſem eydilögdu þad, og táldragarar, er flýttu þeſs undirgánni. O Jeſú! lengur viljum vér ecki haga oſs ſvo óvinſamlega í gégn þér, né vorri egin velferd. Vort val er faſt ákvardad: burt med heiminn, hans ſyndir og lyſtiſemdir, vér viljum eignaſt Jeſúm og himininn; vér viljum ſáluhólpnir verda.

## 24. Föſtu-Hugvekja.

Gydínga ſkélfilega óſk yfir ſjálfa ſig, Matth. 27

Aldrei hefir nockur óſk gjörd verid med þvílíkri drambſemi, ſamdrætti og

ákérd,' sem þessi Gydínganna, er krafdi Jesú blód yfir sig og børn sín; ecki var hún framfærd af brádrædi í reidum grimdar-huga, heldur af illgirnis hatri og vondsku. Þetta blindada folk mátti þeckja Jesú persónu og sinnislag, þad var sjónar-vottur ad Jesú flecklausa liferni. Opt hafdi þad heyrt þá guddómlegu lærdóma, sem hañ framflutt hafdi, og sied þau kraptaverk, er hann hafdi gjørt. Pílatus vardi øllu ómaki til optar eñ eitt sinn, ad fá Jesúm fríadann, en þeirra hefndar-gjørnu og blódþyrstu hjørtu urdu eckí fridstillt, þeir hrópudu því ákafar: krossfestu! krossfestú hann! og þegar hiñ heidni Dómari sagdi sig sikn-saka af þess Réttláta blódi, hrópudu þeir: hans blód komi yfir oss, og yfir børn vor! þetta blód kom og yfir þá, og yfir børn þeirra. Þessi óttalega bølvan, svo stór hún ordid gat, féll yfir þeirra høfud. Sá gjørvalli lýdur, sem samankomiñ var í Jerúsalem til Páska hátídariñar, drýgdi þessa himinhrópandi synd, og Guds hefnd féll yfir hañ á añari Páskahátíd, þegar allir Gydíngar vóru samansafnadir í Jerúsalem, svo ad enginn þeirra féck umflúid Rómverjanna sverd; þeirra misgjørníngur var, ad þeir útskúf-

udu þeim sañа Messíasi, og sídan var þad uppsprettan og tilefnid til allra þeirra eptirfylgjandi þreyngínga, ad þeir hvurfu aptur ad þeim, er falsklega gáfu sig út fyrir ad vera Messías. Med Jesú lífláti vildu þeir hafa hindrad, ad Rómverjar kjæmu, og tæki frá þeim lönd og lýdi; og þetta sama, er þeir hindra vildu, kom yfir þá; Rómverjar komu og gjördu þá ad þrælum. En vid þetta beid þó ecki gudleg hefnd, heldur fylgir hún þeim sídan um vídar heimsálfur, og nú, eptir ad þeir þegar meir enn 1800 ár, hafa landflótta farid, eru þeir í sérhverrar þjódar augum, sem vidvarandi og audsjáanlegt miñis teikn guddómlegrar hefndar. Gat nockur røksemd uppá Jesú guddóm og sakleysi ljósari verid og órækari, enn þessarar bölvunar ósk ar uppfylling á mordíngjum hans? hverr fær adra ályktun hér af dregid enn þessa: engin þjód hefir nockurntíma frá heimsins byrjun, þvílíku straffi sætt, sem þessi, sé þad satt, ad þjóda straff fljóti af þeirra syndum, þá mun þessi þjód hafa drýgt svo vidbjódslegann misgjörníng, hvers líka engin þjód önnur hefir drýgt, og hvert glæpa verk fáum vér stærra tilnefnt enn Jesú blóds úthellíngu. Þetta

blód, hvers skuld þá offærir, hefir saklaust blód verid ien einkis sakamañs, Guds Sonar blód, en ecki almennilegrar mañeskju. Hversu óransakanlega sjáum vér ecki hér í vegu guddómlegrar forsjónar! vegna krossins hneixlis og margskonar lítilfjørlegra atvika vid hans nidurlægíngu, létu spekíngar heimsins, þeir háu og voldugu, sér halda frá því, ad taka trúna; en þessi ferdómur á moti kristiydóminum var honum nær því til ávíñíngs; þegar meñ sáu Jesú mordíngja heimsókta med svo markverdu og óvenjulegu straffi, tóku menn til ad vidurkénna þess krossfesta Jesú verdugleika, og hans vísla óendanlegu forþénustu. En hvílíkan vidbjód má ecki Gydínga ólucka hjá oss vekja vid þvílíkum glæpum, sem leida reidi Guds bædi yfir einstakar persónur, og gjørvøll lønd og lýdi? hafi sú þjód, sem Gudi var kjærust á jorduñi, Guds útvalda folk mist rétt til Guds nádar og verndar vegna synda siña, hvada fullvissu høfum vér þá um þad, ad oss ecki hitta muni sá sami dómur, ef vér forøktum og vanbrúkum hans nádar-veitíngar? kann ecki Guds ríki, hvers vér gjørum oss óverduga, frá oss ad takast, og géfast því folki, sem færir

betri ávøxt? æ! enginn af oss afneiti sínum Drottni, sem hann hefir endurkeypt; enginn af oss hafi hans krossfestíngu eda lærdóma ad hadi. Hafi Gydíngar mætt svo ógnarlegum hefndum, hverfu miklu hardara straffi munu þá þeir kristnu qvída mega, þegar þeir þvert á móti þeckingu sinni, troda Guds son undir fótunum, og halda sáttmálans blód almennilegt, fyrir hvert þeir eru helgadir? þú, vor guddomlegi Medalgángari! vertú oss blessadur! þú skalt eilífslega vera vor hrósan, vor gledi og huggan! eckért er hjá oss ad finna nema vanmátt, óverdugleika og vrbyrgd, en nú hofum vér þad af hverju vér megum hrósa oss, þad, ad vér erum endurleystir med Guds sonar blódi, komi þetta blod yfir oss til betrunar oss og miskunar, til styrkleika og huggunar, og þó allrahelzt þegar vér framkomum fyrir þinn domstól! ó Jesú! lát þá þíns blóds minníngu endurnæra oss og þá trú, ad vér fyrir þad séum útvaldir til ens eilífa lífs.

## 25. Føstu-Hugvekja.

Jesú húdstroka. Matth. 27.

Værí þad megulegt, ad englar úthellt gætu sorgar- og medaumkunar-tár-

um, mátti þad hafa skéd, þegar Syni Guds, þeim saklausasta allra mannanna barna, var svo grimdarlega misþyrmt af gudlausustu skálkum. Hvílíkt skodunar-spil! vid hvers sjón himininn sjálfur klæddi sig sorgar-klædi, og ecki nema helvíti sjálft kunni sigri ad hrósa, ó! hvílíkt skodunar-spil! syndarar! komid hingad og skodid sár þau, benja garda og blod-undir, sem hylja þañ heilagasta líkham i; skodid hañ, hans húdfletta og bloduga líkhama, sem er sundurkraminn fyrir ydar misgjorda sakir, og ef þér hafid nockra mannlega tilfinníngu, þá berjid ydur á brjóst og grátid! grátid yfir ydur og ydar syndum! fáid þér talid hans sár, eda þá blóddropa, sem af þeim útdundu? hvert eitt sárid, hverr einn blod-dropinn vitnar ydur á móti og fordæma ydur, fyrir ydar misgjorda sakir. Hér ættud þér ad standa í ydar saklausa Jesú stad; hér ættud þér ad bera alla þá vanvyrdu, alla þá bolvun og allt þad straff, sem á honum lá, blæda átti ydur og deya áttud þér í ydar egin blódi. En hér stendur hañ, þessi ydar synda borgunar madur, hans gódgjørandi høndur eru hér fjøtradar vid smánarlegañ húd-

skroku-stólpa, sem svo opt ádur litast hafdi saklausra blóði; hér, þar sem hinir verstu mordíngjar og ræníngjar lidid höfdu sinna misgjörnínga hegníngu, hlýtur hinn allra saklausasti ad líða syndaranna vondsku. Med miskunnarlausri grimd rífa þeir klædin af hönum, sem var sú einasta eign hans á jördunni. Grimmir stríds þrælar, sem vanir voru ad sjá manna blód útrenna, og heyra hörmuleg vein, án allrar medaumkúnar, flengja med ógurlegi grimd svipunum á hans nakta líkhama. Sérhvert slag, opnar nýar og nýar blód uppsprettur, og þær fléttudu svipu-reimar, grafa med hvössum endum djúpar rákir bædi á hans baki og brjósti, svo ad eckért er framar heilbrygdt á hans líkhama, í hverjum nú mátti telja hvert beinid. Allir þér, sem hér frambjá gángid skodid þó og sjáid, hvert nockurt qvalrædi er, sem hans qvalrædi! æ! þegar þér sjáid hans húdfletta særda líkama svo sjáid þér ecki nema máské minnsta partinn hans písla. Hversu mun ecki hans hjarta skolfid hafa og titrad vid sérhvert svipu slagid? hvad margar sárar andvarpanir mun hann ecki í brjósti sínu hlotid hafa ad seckja, þá hann eckért

ord taladi medan á þessari miskunarlausu medferd stód? Hañ gat þagad; sérhvert sárid, sérhverr blóddropinn taladi nógu hátt, og andlits útlitid bar vitni um þá óbærilegu sorg, sem iñtekid hafdi hans sálu. Einnig undir þessum slögum var hann offur fyrir vorar og alls heimsins syndir. Med þessum lausnar-peníngum urdum vér fríkeyptir. Sárin, hverjum hañ særdist, vóru afmálun vorra synda. Svo ófrída, svo vidbjódslega hafdi syndin gjort oss; þvílík slög hofdum vér af Guds réttlæti verdskuldad. Eilífar þackir séu þér fyri þad, vor blessadi Frelsari! ad þú hefir keypt oss svo dýru verdi! eilífar þackir, ad þú svo nádarsamlega vildir taka á þig refsínguna, er oss átti ad mæta! en—komid nær, o syndarar! og komist vid í hjortum, ad þér hafid ablad hinum Heilaga og Réttláta þvílíkrar mædu og erfidis med ydar syndum; þér sælkérar! sem fleckid ydur med ollum holdsins saurugleika, fáid þér til þess hugsad, hversu ydar Jesú heilaga líkhama er misþirmt, og þó haldid áfram ad þjóna ydar girndum og láta of dátt ad ydar líkhama, en nidurvarpid ydur sjálfum þar med í saurindaña, vidurstygd?. Þér miskunar-

lausu maññ óvinir! sem plágidydar brædur med grimmum typtunum, án miñstu medaumkunar, þér, sem erud svo miskunarlausir ad hlæja, þegar ekkért aññad enn andvarpanir og klaganir heyrast umkríng ydur, fáid þér af ydur ad vera sakleysísins bodlar, þá þér vyrdid fyrir ydur þann saklausa og pínda Jesúm? syndarar! þér, sem án tilfiñíngar drýgid eitt íllverkid eptir aññad, látid ydur þó í hug koma slíg þau, er ydar Jesús hlaut ad þola ydar vegna. Viljid þér drýgja syndir med ánægju fyrst þær hafa ollad hinum allra saklausasta svo qvalafullrar hádúngar? viljid þér fagna í ydar vitstola gledi, þegar haññ hlýtur ad nidurbeygjast undir sínum píslum? æ! hans blóduga mind, hans húdirhýkti líkhami, hans óteljandi undir og benjar mega sífeldt vera ydur fyrir augum; máské hans saklausu tár og píslir muni fá hrært ydar tilfinníngarlausu hjörtu Og hvad kynni annars hræra ydur, ef þessi píslar mind fær ecki vakid hugar-ángur í ydar hjarta? ef þér skélfist ecki vid ad sjá þañ qvalda Jesúm, þá fær sjálft helvíti ecki skélft ydur, þó þess botnlausa afgruñ opnadist fyrir ydar augum; nei, svo tilfiñíngarlausir erum vér enn þá ecki, nú þá

vér skodum vors Jesú píslir svo lángt frá álengdar, fáum vér ecki tára bundist, þegar vér á hañ lítum. Æ! hversu hefdi ecki hjarta vort komist vid! hvílíku tára-flódi hefdum vér ecki úthellt, ef verid hefdum sjónarvottar ad þessum Jesú píslum! æ! ad þessi tár fengju þañig hrært vort hjarta, ad vér af alvøru høtudum þær syndir, sem hafa ollad honum þvilikra qvala! Æ! ad ver gætum sífeldt í umgengni med heiminum, midt í gledinnar háreysti, hugsad um Jesú pínu med réttu hugarfari, eins og vér vildum gjøra þad í einrúmi! audveldt yrdi oss þá ad fá oss geymda fyrir þeim afbrotum, sem olludu oss samvitsku nøgunar? hversu miklu ógirnilegri mundi ecki syndin, ef vér athugudum hennar afleidíngar og þá ángist, er hún ollir hjarta voru eptirá, þá mundi einnig þessi partur Jesú pínu verda oss til mikillar nytsemi og huggunar, vér fiñdum þá vora lækníngu í hans pínu, vora hreinsun í hans blódi, og vort frelsi í hans straffi! Máské Drottni þóknist einnig ad typta oss, og þá, þegar oss vyrdist þad undarlegt, hversu hans typtanir gétti verid kénnitéikn hans elsku; þegar oss er þad óskiljanlegt, ad hann fái sitt hirt-

ingar-hrís í hendur þeim, sem misþyrma oss miskunarlaust, þá viljum vér til þín þenkja, vor qváldi Frelsari! þú varst þíns föðurs elskulegi sonur, og þó hyrti hann þig svo þúnglega; því skyldum vér nú mögla yfir því þó vor fadir legdi uppá oss nockrar þjáníngar? og látum nú svo vera, ad menn misþyrmdu oss í grymd sinni, þau högg, sem vér lída megum af vondsku þeirra, eru náqvæmlega áqvordud, þeir géta ecki lengra farid enn Gud leyfir þeim. Fyrir Jesú sakir, munu allar vorar þjáníngar verda oss ad blessun. Á þessu augnabliki kemur oss í hug vor dauda-stund; margir deyendi verda af sjúkdóms-ins plágum svo afmindadir, ad á þeim sést ecki mannleg mind, og hvad mun þá af oss verda, þegar ad því kémur, ad vér einnig lokssins leggjast skulum í vora bana-sæng, máské vor líkhami verdi á þeim tíma af sárum sundurflakandi, vidlíkur sjón-um Jesú særda líkama; en vér munum þó betur staddir þá, enn Jesús í qvöl sinni. máské vér egum þá vini, sem aumki oss, sem leitist vid ad hughreysta og endur-næra oss. Óvinir vorir jafnvel, munu þá gleyma hatri sínu, þegar þeir sjá hvad vér tökum út, og syrgjandi aumka oss, og

þó að þessi hugsvølun ecki hlotnist oss, mun vor Jesús hafa oss í minni. Trúarinnar sjón á honum mun styrkia og endurnæra vora vón með himneskri huggun. Vonin um vora komandi forklárun mun gledja oss, þo vor aumi líkhami leggist í grøfina, því eins og Jesús er upphafinn yfir allar þjáníngar og misþyrmíngu, svo munum vér líka eitt sinn komast þángað, hvar eckert íllt framar mætir oss; þar munum vér eilíflega prísa þína elsku, o Jesú! sem leidst dauðañ fyri vora skuld.

## 26. Föstu-Hugvekja.

Stríðsmannanna hædnis medferð á Jesú, Matth. 27.

Því lengra, sem vér áfram lesum Jesú Píslar-søgu, því meiri harmqvæla verdum vér varir; því nær vér komum hans dauda, því óbærilegri verdur hans qvøl. Meir eñ 8 kluckustundir vórn þegar lidnar, á hverjum hañ leid hinar sárustu qvalir. Añ þess, að hann njóta fengi eins augnabliks værdar, til að safna sér nýum kroptum, yfirféllu hann nýar píslir. Af høggunum og húdstrok-

uñi var nú allur hans líkhami sárum og benjum bladinn, allir limir hans voru sundur-kramdir, og eckért var heilbrygdt meir á hans líkhama, og þó fiñur helviti enn þá-upp nýar qvalir honum til píntíngar. Híngad til hafdi ásjána hans ad mestu leiti frí verid fyri misþyrmíngu, þó hun enn væri litud blódsveita frá Grasgardinum og vanvyrdt med hrákunum. Nú er einńg sú helga ásjána hans ad blodgast. Þeir settu krans af þyrnum um höfud hans, og til ad þrickja þessum þvöstu þyrni-broddum djúpt inn í ennid, tóku þeir reyr-stafinn, er þeir höfdu fengid honum i hendina i stad veldis-spíru, og slóu hans þyrnumkrýnda höfud med honum: þeir hengja, med hædnis vyrdíngu, kné fyrir honum; þeir nálgast hann, hræk-ja í andlit hans og slá hann med knefum. Hvert sýnist oss nú undrunarverdara: þessara þræla dæmalausa grimd ellegar sú þolinmædi, med hverri Jesús lídur þessa miskunarlausu medferd? þad stód i hans valdi ad drepa skálka þessa samstundis, og gjöra hendur þeirra máttvana, en hann þolir þeirra miskunarlausu medferd med högværd. Þegar hañ píndur var og sleginn, lykur hañ ecki upp sínum muñi,

helldur eñ lamb, sem leidt er til slátrunar-beckfins, eda sem saudur, er þegir undir þess hond, sem klippir hann, og ecki upp-lætur sinn munn. Hvers hjarta mundi ecki af reidi upptendrast hafa, ef hann mætt hefdi þvílikri hádúngar misþyrm-íngu saklaus? ef vér álykta vildum af vorri adferd, þegar vér mætum smá mót-gjordum, til hiña, sem eru lángtum stærri, sjáum vér hversu litid stødugljndi vér mundum hafa gétad sýnt. Æ! ad vér mættum þó læra þad af þér, vor Jesú! ad vera þolinmódir og hógværir. Þó ad vort ástand væri eitthvert þad mædu-samasta, sem ordid gæti, þá kynnu þó vorar þrautir og þjáníngar ecki ad met-ast meira á móti þeirri qvol, sem Jesús leid, enn sem eiñ vatnsdropi á móti ollu sjáfarhafinu. Sú synd, sem oss ángrar, særdi Jesúm lángtum framar; sú eymd, sem á oss liggur, lá á honum miklu þýngri. Í vorum eymdum høfum vér þó ad miñsta kosti þá hugarhægd, ad vin-ir vorir hafa medaumkun med eymdum vorum, en þú, o Jesú! hafdir engañ, sem med þér bæri medaumkun. Í vorum eymdum høfum vér þó þá huggun, ad þær

munt eitt sinn enda taka, en þad, sem gjordi þína pínu bitrasta, mátti þad vera, ad þú fyrirsást þær mótsagnir og misþyrmingar, sem þú mundir sífeldt þola mega af syndurunum, því þad sama, sem þeir fordum gjordu vid persónu þína, þad sama gjora þeir enn þá í dag vid þitt Evangelíum; en vér, sem tilbidjum þig, vor píndi Jesú! vér viljum af þeim qvölum, sem þú þoldir, draga oss huggunarríkt not, sem styrki oss í þolinmædi. Þín pína skal gjora oss hæfa til ad lída, med því meira siodugslyndi; því skyldum vér æskja oss ad bada í rósum, fyrst þú gánga hlaust þyrnilagdann veg? þegar vér lída megum undirokun, órétt, øfund og ofsóknir ósorskuldad, því skyldum vér møglandi yfir því klaga, þared þú, hinn saklausasti! hlautst ad lída allt þetta lángtum frekar? þó vér verdum ránglega baktaladir og megum forakti mæta, því skyldi oss vid þad bregda, þegar vér hugleidum þína forsmán og þinna vísla stærd, og hverr mætti vænta sér ad lifa mædufrí, þar líf hins allrabesta var fullt pínu og þjáníngar? vér erum þessa himneska Kóngs þegnar, mundi þad heita mega tilhlýdilegt, ad vér væntum oss edur nædum meiri gledi

og byrdíngum, eñ hann féck náð? en það er ecki nema að nockru leiti, sem vér eñ þá byrdt höfum fyrir oss þessar Jesú píslir. En skodum Jesúm nú eíñig lídandi þess-ar qvalir, sem maññaña Medalgángara: eckt er það líklegt, að Jesus skyldi eindilega hafa hlotið að líða þessar en ecki aðrar píslir, einúngis til að géfa oss dæmi hverníg vér skyldum breyta í vidlíkum naudum; því ecki útkrafdist til þess því-lík forsmánarfull medferð, þar fœrstir verda fyrir þeim qvølum, sem Jesús nú leið. Tilgángur þessara sérlegu písla var añar lángtum œdri; vér blygdumst ecki við að játa það, hvert á móti vorra tída þánkahætti: að vér í Jesú þyrnikrýn-íngu og allri þeirri grimdar medferð, er hann líða hlaut, fiññum rök fyrir því, að hañ þar med hefir fullnægiu gjört fyrir sérlegar stórsyndir. Allra Konúnga Kon-úngur krýnist med þyrnum; mundu ecki þar med á honum straffadar vera syndir þær, sem straff fríar álítast undir vernd jardneskrar korónu? persónur, sem For-sjónin hefir af duptinu hafið, og tignad jardneskri kórónu og veldis-sprota, mis-brúka ósjaldan makt sína og metorð. — Grimd, óréttur, hardýdgi og bloðs-út-

helling eru þær syndir, sem óhegndar látast optast á þeim, sem vegna veldis síns fríir eru fyrir öllu tiltali. Hér straffar hiñ Alvaldi á sínum konúnglega Syni syndir hiña Miklu, og hans þyrni krýníngar pína for líkar fyrir þær ránglætíngar, sem af þeim strafflaust drýgjast. Þá vér vyrdum fyrir oss Endurlausnarann undir þyrni-kórónunni og sinna óvina margfeldu vanvyrdu, hugsum vér til eña dramblátu og ærughrugu; hversu margfeld medöl brúka þeir ecki til ad hefjast í metord og vyrdíngar? hvad spara þeir, til ad metta sína drambsemi? þeir troda lítilmagnañ í duptid, til ad fá þess andveldar upphrokad sjálfum sér; þeir forakta og lasta adra til ad koma sjálfum sér fram; þeir spilla rétti ens munadarlausa til ad fá siñ eginn aukid. Þegar Jesús stód nú k. yndur háduglegri þyrni-kórónu, forlíkadi hañ fyrir þessar og þvílíkar illgjördir. O! þú, vor foraktadi Konúngur! lof og dýrd sé þér um eilífar aldir fyrir þessa þína qvol! sjá! vér leggjum vort hofmódugа hjarta fyrir þínar fætur. Um þær hádúngar, sem þú leidst, viljum vér þenkja svo opt, sem drambsemi og stærilæti hreyfir sér í voru hjarta.

Þessi þín bádúng, o Jesú! sé oss dýrmætari enn allt hvað heimurinn heldur fyrir heiður og vegsemd. Látum heimsins börn keppast eptir jarðneskri kórónu, eptir tímanlegum metorðum, hrósi og smjaðri, en vér viljum ecki keppast eptir öðru en þeirri veg'emd, sem þú hefir afrekað oss með þinni vanvyrðu.

## 27. Föstu-Hugvekja.

Sú aumkunarverða sjón á Jesú útleiddum af Pílatusi, Matth. 27.

Sjáið hér manneskiuna, þér, syndarar! horfið á hann, sem útleiðist, og látið hans forsmán gánga yður til hjarta; máske þér hafið nú ásett yður að hæða Guð með nýjum misgjörníngum? en áður enn þér framqvæmið yðar ásetníng, þá lítið til yðar pínda Jesú, og sjáið hvernig yðar syndir hafa skammarlega útleikið hann. Ef þessi sjón hrærir alls ecki hjörtu yðar, hvað mundi þá géta hrært yður? ecki dauðans sjón, ecki gröfin, ecki Dómurinn, jafnvel ecki sjálf eilífðin. Látið yður það nægja, að þér hingað til hafið verið tilfinníngarlausir. Marga hlutt þá, hefir Guð yður fyrir augu leidt, sem

vekja máttu ydur af dofinskap. Tídum hafid þér sjed hans dóma á jørdunni. Svo margann sakamann, sem med syndum sínum hefir varpad sér í þá stærstu fordjørfun, hefir sá alvaldi sett ydur fyrir sjónir, sem minnis teikn hans hegníngar. Svo marga deyjandi hafid þér máské sjed í daudans ángist og svita, undir dómsins ógnunum, og vid allar þessar svo óagarlegu sjónir, vorud þér tilfinníngarlausir; látid þó hins pínda Jesú skodun hafa nockra verkun í ydar hjørtum. Æ! viljid þér eñ þá leitast vid ad metta ydar ærugirnd og drambsemi; horfid á Jesúm hversu hann er audmjúktur fyrir ydar drambsemis sakir! þér viljid leita heimsins gledi, og syndarinnar vidvarandi lystisemda; æ! sjáid manninn! hann kunni ad hafa gledi, en hañ tók sér frívilјuglega uppá allar píslir, til ad betala fyrir ydar gálausu lystisemdir; viljid þér halda áfram ad elska heimsins góts med mátalausum kjærleika? sjáid manninn! hvernig ydar stærilæti hefir rænt hann øllum klædum. Hverr getur litid hans fátækt og alla eymd hans, án þess ad fordæma sína ágirni, sitt státs og sællífi! sjáid! ef þér vita viljid hvílíkar sképnur þér erud af

náttúrunni til, og hvílík vidurstygd í ydar sálu byggir, sjáid þann pínda Jesúm! hverjir erud þér? vidlíka sinnadir og Pílatus, strídsþrælarnir og Gydíngarnir, sem píndu Jesúm, og fundu sína lystíngu í qvölum hans; þér hafid sömu vondu girndir, sem hina drifu til þess gudleysis, svo grimdarlega ad misþyrma Guds Syni; þér hafid sömu ómiskunsemi til ad bera, sem þessir strídsþrælar, þegar þér gétid verid tilsinníngarlausir vid allar þær þreyngíngar, sem þér ollid hinum saklausa, þegar þér med helvítis frekju gétid hlegid, þegar sá misþyrmdi saklausi grætur; þegar þér sjáid af ydur ad æfa allann grimmleika til ad metta ydar bofmód, ydar hefndargirni, ydar vellyst, þá mundud þér víst hondlad hafa rétt eins og þessir miskunarlausu, ef ydar Frelsari hefdi birtst ydur á ný í þjóns mind. Hverr sá, sem hata kann, pína og ofsækja hinn saklausa, hann mundi ecki skirrast vid ad hata, pína og ofsækja Jesúm sjálfann. Syndarar! æ! ad þér þó renna vildud þaunkunum til sjálfra ydar! þegar þér sjáid þann pínda Jesúm ydur þannig fyrir augum afmáladann í hans pyslum. Æ! ad þér þó mættud vidurkénna þá miklu fordjörf-

un, sem syndin hefir; ollad hiñi mañlean náttúru. Skodid og sjáid hvilíkrar qvalar og hjartasorgar þad ollad befir ydar guddómlega Borgunar manni, ad þér hafid syndaad. Allar píslir hans afmála ydur þad straff, sem ydar syndir hafa verdskuldad. Hans pína setur ydur fyrir sjonir þá pínu, sem á sídan eilíflega skal qvelja ydur, ef þér haldid áfram í því, ad akta litils hans fridþægingu. Æ! hversu útskúfadar, óluckulegar mañsképnur munud þér ecki á sídan verda, ef þér viljid ecki taka Jesú miklu hádúna ydur til hjarta. Sjáid manninn! þañig hrópum vér til ydar, syndarar! hverra samvitska er uppvoknud, þér, sem rétt lifandi fiñid stærd ydar eymda; nú vidurkénnid þér ydur ad vera í því auma ástandi, sem giorir ydur ad vidurstygd fyrir Gudi. Híngad til álitud þér ydur heppna, á medan þér héldud áfram í ydar syndum; en nú — þock sé Jesú nád! — nú hafid þér lært ad þeckja, hversu syndin hefir ydur vanskapad. Nú vidurkennid þér stærd ydar forsjorfunar og þá vanvyrdu, sem syndin hefir varpad ydur í. Hvilík mañeskja er eg? — segir nú hverr ydar — hversu djúpt er eg ecki fallinn? hversu afskap-

legann hafa minar misgjerdir ecki gjört mia? hvei fu em eg ecki ordin ad afhraki fyri Gadi, hans Englum og útvöldum? hvernig má eg mínum augum upplypta, eg vesæl, útskúfud og fortopud manneskja! ó! þú efasama hjarta, sem nærri ert vid örvæntun! líttú til hans, fyrir hvers sakir allt mannkyn er til nádar tekid! í þvílíkt forsmánar-, eymda- og píslarðjúp hlaut hinn saklausasti allra manna ad nidursockvast, til ad fá þér upprykt úr hadúngarinnar afgrunni. Á honum sjerdú þad, hvad þú áttir ad vera, hvad þú hafdir verdskuldad Þú áttir eilíflega ad vera vidbjódur Guds, og allra hans útvaldra, eilíflega útskúfast frá honum; en nú ertú af þessum pínda Jesú fridþægd vid Gud, og mátt nú hafa þá miklu von, loksins ad edlast dýrdarinnar kórónu fyrir hans þoldu forsmánar sakir. Sjáid mannin! horfid á hann, þér gudelskandi sálir! og látid ydur vekja vid hans píslá-sjón, til ad elska hann enn þá innilegar, hann, sem af elsku til ydar, er svo djúpt nidurlæckadur, og svo grimmilega medhöndladur; hvad mundud þér giora, ef þér ættud vin, sem í ydar stad tæki uppá sig allskyns mædu og píslir? mundi ecki hjarta ydar upptendrast af

enum tiñilegasta kjærleika til hans aptur á móti? og um hvad erud þér þá skyldugir þessum ydar besta, ydar allratrúfastasta ástvin, sem meira hefir gjort fyrir ydar sakir eñ þér vænta máttud af hinum allrabesta vini ydar á jorduñi? hvad segir ydur hans húdfletti, alblódugi líkhami, hans blódrísa andlit, hans marda, margpínda hjarta? æ! allt krefur elsku af ydur, og þér fáid ecki, án hardýdgi, neitad honum þessa offurs. Þó hañ krefdi, ad þér þola skyldud alla heimsins forsmán og vanvyrdu, þó ad þér þola ættud hans vegna hogg og slog og hverskyns grimdar medferd, já, þó þér bera mættud nockurn hluta písla hans, hvert kynnud þér ad segja ydur undan þeirri skyldu? allt hvad þér jafnvel þolad gætud, væri svo sem eckért ad reikna á móti því, sem ydar Frelsari lída mátti; þó krefur hann ecki svo ordugt eda svo blódugt offur af ydur; allt hvad hañ heimtar af ydur, er: ad þér elskid hann og ómbreytanlega séud honum trúir, sakir hans pínu. Takid nú fyrir ydur nýhañ ásetning, og vakid yfir þessari ydar skyldu; heitid ydar Frelsara: ad prísa hann af allri sálu, og aldrei láta ydur úr miñi lída, hvad hann med

finni pínu hefir ydur afrekad. Sjáid manninn! skodid þér hann og, mótlættu kristnu? vér gjørum oss í grun, ad margir þeir ed lesa þessar hugvekjur edur heyra, muni þvílíkir vera, sem vegna sjúkdóms, fátæktar edur annara mótdrægra lucku tilfella, vera kunni vesælir og aumkunarverdir. Hvad fáum vér annad sagt ydur til huggunar í þørmúm ydar enn þetta: Sjáid manninn Jesúm! ecki viljum vér gjøra litid úr ydar neyd, vér viljum trúa ad þér séud plágadir og píndir. En þott neyd ydar væri nú lángtum stærri, ydar sjúkdóms-pína lángtum tilfinnanlegri, eñ hún í raun og veru er, meinid þér ydar mæda jafnist vid Jesú pínu? séud þér forꞏaktadir, er þó þad forakt litid ad reikna á móti því, sem Jesús þoldi; séud þér fullir sára og kauna, egid þér þó máske vin, sem bindi um kaun ydar, og smyrji ydar sár; þér liggid máské í koriñi og litid út eins og píslar mind, en þér finnid þó máské eitthvert medlídandi hjarta, sem huggar ydur, og leitast vid, ad lina ydar qvøl. Þér erud þó ad miñsta kosti ecki hæddir í ydar þjáníngum, þér finnid þó máské litinn stad, á hverjum þér fáid hvílt ydur. Enga þessa endurnæringu hafdi Jesús í sinni

mikluþpínu, og hafid þér þó ecki med ydar misgjørdnm verdskuldad hvad þér lidid? en Jesús hlaut saklaus ad þola allar sínar qvalir. Æ! styrkid ydur, þér máttvana sundurkrømdu sálir! vid skodun Jesú kjærleika, safnid ydar særda hjarta huggun og endurnæríngu, af qvølum hans; takid vilíngir á móti þeim beiska kaleik, sem ydar Fadir réttir ad ydur, og lærid af ydar pínda Jesú þá ment, eiñig ad vera ánægdir í mótlætinu. Sjáid maññ! hañig megum vér til ydar hrópa, sem daudans forbodi svipt hefir nær því allri mañslíkíngu; um lángt edur skamt munum vér eiñig svo staddir, ad sérhverr, sem litur oss má segja: sjáid maññ! hversu bleikur og máttfarinn hañ er og litverpur ordiñ! sjáid hans uppbrútnu augu, hans umbreytta andlit, þessa nákøldu limi! æ! hversu ílla útlítandi mañsképna! ó! ad sjónin á þeim pínda Jesú mætti þá upplífga oss, og af hans pínu fljóta huggan íñí hjarta vort! Ecki er þó med þessum sídustu sjúkdóms atvikum lokid øllu því ovyrdulega, er vid oss mun framkoma: þá vér nidurgrafnir erum í jørdina, hversu vidbjódslegt mun þá ecki ad sjá vorn hálf- og al-rotnada líkhama. Hverr eiñ

þinna lifendu, sem sjer á þessar leifar vorar, sjer vor rotnudu bein, má segja: sjáið manninn! en hvílíkt gledifni fyrir oss, midt í þessari jardnesku eymda skodun, ad renna þaunkunum til ens komanda dags, þá vor mannlega náttúra mun forklárast! þá munu allir Englar, allir útvaldir segja: sjáið manninn! hversu mikill og dýrdlegur og sæll er hann nú, eptir útstadnar lífsins eymdir!

## 28. Føstu-Hugvekja.

Jesú útgánga úr Borginni. Jóh. 19.

Jerúsalem! bifast ecki þínir múrar, þegar sá útgengur um þeirra port, sem blessun færdi inn fyrir þá og sáluhjálp? Vesæli stadur! hvad mun verda af þínum hollum, þínum helgidómum, þínum herbergjum, þegar sá er nú útleiddur, sem þú átt ad þacka, ad þú enn þá varst ecki ordinn ad øsku-hrúgu? þér fátæku, veiku og voludu! til hverra gétid þér nú flúid, þegar ydar læknir, ydar naudhjálpari er frá ydur tekinn? hverr á nú ad predika fyrir ydur, syndarar! náð og sáluhjálp, fyrst sá víkur frá ydur, sem eyddi øllu lífi í þessari velgiørdasömu ydju? vei þér, Jerúsalem! vei þín-

um börnum! vei þínum höllum! æ! hug-
leiðir þú ecki hvað til þíns friðar heyrir?
þinn velgjörari gengur út af þínum port-
um, en hann mun ecki koma svo blóðugur,
svo foraktaður til þín aptur, sem hann
géck nú út. Hañ mun ecki koma með svo
mikilli blessun og náð, sem í fyrra sinni,
er hann géck útaf þínum portum, þegar
hañ kémur í annað sinn, ó! skélfstú þá fyr-
ir þínum höllum, helgidómum og börn-
um þínum, þá mun bölvanin vera við
hans vinstri og fordjörfunin við hans
hægri hlið. Lengi muntu ecki gledja þig
í þinn freka grimdar æði, gráta muntú,
formæla sjálfri þér og deyja undir for-
mælíngunni. Jerúsalem! þú skalt vera
oss til viðvörunar, að vér aldrei með synd
og vondsku, sviptum oss, ó! Jesú! þinni
nálægð og náð: hvað mun áf oss verða, ef
að þín náð viki frá oss, og þú tækir þinn
anda í burtu? æ! allir heims fjársjóðir
oll gleði lífs þess:a og vegsemd fengin ecki
bætt oss þann missir, því þá vér ecki hof-
um þig að vin, hvað má himinínn, hvað
má þá jörðin nota oss? hvað fær oss end-
urnært, þegar sál vor og líkami vanmegn-
ast? hvað fær gjört oss skaðlausa, ef vér
sviptir verðum öllum þeim dýrmætu gæð-

um, sem þinnád heitir oss? já, þessi umskipti skulum vér nú hugleida: Á medan vér erum heilbrygdir og allt leikur í lyndi, sktum vér ecki nálægd þína svo mikils, sem vér ættum; en sá tími kémur, ad vér munum allt missa og mega án vera nema einúngis bygginnar af þinni fridþægíngu. Hversu innilega mun oss þá lánga til þín? med hvílíkri ángist leita þinnar nádar? og — ef vér þá leitudum hennar forgéfins? O Jesú! hversu aumir og vesælir værum vér þá! En — snúum þaunkum vorum aptur til Jesú. Þessi útgánga hans var hin sídasta í hans nidurlægíngarstandi; hversu marga ordugа gaungu hafdi hann ecki uppá sig tekid medan hann umgéckst hér á jördunni? hversu margar mædusamar reisur hofdu ecki þreytt hann, á medan hann í 30 ár lifdi sem madur hér í heimi? þessi gánga hans var þó sannarlega hin allra ordugasta; hann var öldúngis örmagna ordinn af svo mörgum útstodnum píslum, og veginn, er hann nú gánga blaut, lá þángad, hvar hann útstanda átti hinn skammarlegasta og qvalafyllsta daudðaga. Þvílík gánga til daudans liggur og eitt sinn fyrir oss. Eptir marga mædu-

fanna vegu, sem vér hofum í heiminum farid, er ein gánguriñ seinast eptir, sem yfrid ordugur er hö'di voru; vér hljótum ad gánga til rotnunar-stadarins, og hvad meira er, fram fyrir Dómstól vors Guds. Æ! ad vér mættum þá útgánga af heiminum med svo rósomu og fridstilltu hjarta, sem Jesús géck út af Jerúsalem. Fyrir þinnar forþénustu sakir, o Jesú! væntum vér þess. Trúin á þig mun á þessum vorum sídarsta vegi styrkja ofs, svo vér ecki undirgaungum. Med þínum gángi til daudans hefir þú ollum þeim léttir afrekad, sem eins og þú hljóta ad gánga í gégnum daudans dal; vér viljum gledja ofs vid þiñ dauda gáng, vor Frelsari! Þú barst í fyrstuñi sjálfur þiñ krofs, hverfu obærilega qvol mun ecki hyrdi sú gjort hafa þínu blóduga baki? máské einhverr krofs leggist eiñig ofs á herdar, þá vér kalladir verdum til ad gánga daudans veg; því nær vér komum daudanum, þess þýngri verdur máské byrdin; en enginn krofs mun nú fá ofs jardvarpad, engin byrdi gjort ofs vanmegna, því þú, vor Frelsari! hefir fundid til daudans gjorvalla byrdar-þúnga, svo þú léttir undir vora sídustu byrdi. Þeck sé þér eiñig fyrir

þessa rækseind, sem þú hefir géfid oss uppá þinn kjærleika. Loksins, þegar vér erum adkomnir dauda, mun vor sála, endurnærd vid tilhugsun þíns dauda, prísa þig í voru sídasta augnabliki, fyri þeña þinn gáng út í daudann.

## 29. Föstu-Hugvekja.

Jesú léttir í hans dauda-gángi, Matth. 27.

Mikid vegarins til Golgatha hafdi nú Jesús þegar farid, en hinn lengsti og ördugasti partur var þó eptir; vanmegnilíkhama hans jókst þá svo mjøg, ad honum lá vid ad hníga nidur undir krossins þúngu byrdi; hans óvinir toku þá krosstréd af hans herdum, ecki af medaumkun, heldur af ótta ad hañ deyi á kyñi á veginum, og lagdu hañ uppá okunnann mañ, sem kom af akri. Svo lítilvægt, sem atvik þetta sýnist, er bad þó sérlega hugganarríkt fyrir oss. Svo veit Gud ætíd ad meddeila bornum sínum, ef ecki fullkomna fríun, þá þó, ad miñsta kosti, léttir í mædu þeirra; hañ vegur med nærgætni þá byrdi, sem hann leggur oss á herdar, eptir mætti vorum edur van-

mætti, og þegar að því er rétt komið, að vér magnþrota verðum undir byrðinni, getur hann látið þúsund tilfelli aðbera, sem vér álítum af hendíngu einni ské, og með þeim gefur hann oss tíðum rauna léttir. Af hendíngu sýndist það ské, að þessi Símon rétt í því sama kom til staðarins, og Jesús byrjaði ferð sína til Golgatha, en það skéði þó eptir Guðs vísustu ráðstöfun. Þessi maður var útsendur, að veita Jesú þeññ léttir, og hin minstu tilfelli máttu sameina sig til þessa tilgángs. Hvörr veit, hvorn vin Guð muni til vor leiða, sem endurnæri oss undir vorum þjáníngum? hverr veit, hverr útsendast muni til að hjálpa hinum munaðarlausa í sinni eymd, eður oss í vorum sjúkdómi? hverr veit, hversu lítið, já! jafnvel einkisverðt tilfelli sá Almáttugi láta kañ aðbera til vors frelsis? máské jafnvel óvinir vorir verði oss hjálplegir þá oss áliggur, og hljóti að stuðla sér óvitandi til luckuvorrar; það er að minnsta kosti víst, að jafnvel þó vor neyð, sýnist vera svo stór, að vér undir heñi niðurbengjumst til jarðar, mun hún þó eckí að öllu leiti yfirbuga oss. Drottinn, sem er mikill í ráðum og mektugur í athöfnum, mun vita að styrkja

oss uppá margfaldann máta. Símon, sem var þess vyrdtur, ad bera krossinn eptir Jesú, var fadir tveggja sona, sem sídan tóku kristni, og urdu, ad menn meina, E-vangelii kénnendur. Þad er ecki ólíklegt ad Símon þessi hafi vid þetta tækifæri, fengid hina fyrstu þeckíngu á Jesú persónu og guddómi hans, og nú med sama verid hjá honum lagdur hinn fyrsti grundvøll-ur til móttoku kristnibodsins; þannig fær sá Almáttugi snúid tilfellum, sem oss í fyrstunni vyrdast ógédfeld, til vors sanna besta. Hversu naudugur mun ecki Sí-mon hafa ordid, til þessa ørduga og smán-arlega erfidis ad bera eptir einum krossinn, sem var til dauda dæmdur, en hvad opt mun hann sídan á eptir hafa prísad gædsku Guds vega, þegar hann hugleiddi, ad þetta ørduga erfidi hafdi leidt hann til þeckíng-ar Krists og hans lærdóms sannleika. Vér einnig munum tækifæri hafa til vid-líkrar egin reynslu í þrautum vorum; þegar Gudi þócknast, ad útbýta oss mót-lætingum, þá finnast oss þær jafnan í fyrstu ÿfrid þúngar, en því lengur, sem vér ber-um þær, því betur fáum vér lært ad þeckja hversu nytsamlegar þær eru fyrir vora sonnu velferd; ørbyrgd sú, sem vér lída

megum̃, mun gjöra oss nádarinnar ríkdóma ómetanlegri. Vid sjúkdómin̄ leidumst vér til ad benkja um sálar vorrar ódaudlega frelsi. Þad forakt, sem vér kan̄ské lída megnum af heiminum, fær oss uppbvatt til ad leita heidurs hjá Gudi. Missir þess, sem var oss hid kjærasta i heiminum, uppbvetur oss til ad képpast því alvarlegar eptir vinfengi Guds; i einu ordi: öll tilfelli, sem mæta oss, mega þéna til eflíngar velferdar vorrar, ef vér færum oss þau vel í nyt. Ver faum þar vid kroptuguftu uppbvatníngu ad prísa vors Guds vísu og nádugu forsjon, jafnvel og fyrir vorar mótlætíngar, og med vilíugu hjarta ad taka á móti krossins kaleik af hans hendi. En hvílíkann mismun er ecki ad fin̄a í þessum kríngumstædum á milli Jesú og Símons af Cyrene? bádir bera þeir krossinn, en hverr á sinn hátt. Vor Frelsari tok hann viljugur med gledu hjarta sér á herdar, han̄ lét sig ecki neyda til þess; Símon géckst undir hann naudugur. Vid þessa ólíku adferd setst oss fyrir sjónir annara krossberara adferd. Hinir sannkristnu bera sinn kross med gledi, heimsins born med ólyst. Sérhverr sá, sem med óviljugu, mæglandi

hjarta ber krossins byrdi, og stynur undir hans þúnga, oánægdur med eymdir sínar, hann er enn þá lángt frá ad eptirfylgja Jesú; í stad þess ad krossinn ætti ad vera þvílíkum manneskjum til eblíngar og framgángs á þeirra sáluhjálpar vegi, er hann þeim miklu framar til hindrunar. Þar finnst þó eckért óhultara medal til ad sameinast sínum Lausnara, og til ad edlast eilífa sáluhjálp, en ad taka fríviljuglega krossinn á sig og bera hann med þolinmædi. Vér viljum, vor dýrmætasti Lausnari! einnig undir mótlætinu verda þér líkir. Leggdu þá byrdi oss á herdar, sem oss er ætlad, vér viljum ecki skora oss undan ad bera hana. Vér hofum þau heityrdi í skírn vorri inngengid, er vér fyrst teknir vórum í þína þjonustu, ad strída med karlmennsku undir þínu merki, á móti syndinni, Sathan og heiminum, og, sem eidsvarnir stridsmenn, vera þér trúir til æfiloka. En hversu laklega hofum vér híngad til haldid þennann eid? í stad þess ad æfa oss í sjálfs afneitun og kristinndómsins léttu skyldum, hofum vér valid oss girndanna lystisemdir. Í stad þess ad láta oss lynda mótlætíngar þær, sem þín hond lagdi á oss, hofum vér mioglad á móti þér, og

brundid frá oss bönd biñi þá hún typtadi oss. Í stad þess, ad krossfesta vorar tilhneigíngar, hofum vér med stœrstu laungun leitast vid ad metta þær; þaññig hofum vér, því midur! hagad oss. En, ó vor Gud! þú, sem best þeckir vondsku vora og veikleika, styrktu oss í strídinu, hjálpadu oss ad verda þér þócknanlegir, og gefdu oss nád til ad bera allt þad, er þú sendir oss, med viljugu hjarta. Drag oss med þínum kjærleika æ meir og meir frá heiminum til þín. Því skyldum vér vilja skora oss undan ollum eymdum, þar vor Jesús hefir lída mátt bitrustu qvalir? vor fyrri synda vegur var eiñig morgum þyrnum lagdur, því skyldum vér þá vilja skora oss undan nockrum eymdum á gudhrædslunnar vegi? Jesús vill þó ecki láta ólaunada hina minnstu byrdi, sem vér berum hans vegna; fyrir vora litlu mædu á blessun af hans krossi ad koma yfir oss og born vor, og þó oss brygdist þessi umbun hér í lífi, mun þó eilífdin endurgjalda oss allt, sem vér hér missa megum, afneita edur útstanda. Vorar þreyngíngar, sem eru stuttar og léttar, afreka oss eilífa, og yfir allann máta dýrdlega vegsemd. Þángad viljum vér snúa augum vorum, gledja

oss í andanum vid þañ komandi fögnud, og med þolinmædi taka vorn kross uppá oss, þá mun loksins krossins vegur leida oss til himinsins.

## 30. Föstu-Hugvekja.

Fjallid Golgatha. Mark. 15.

Sérhver atvik vid Jesú pínu eru merkileg þeim, er sér til nota vill hugleida Jesú fridþægjandi dauda. Í rósemi viljum vér nú þenkja um það stad, á hverjum vor Endurlausnari þoldi þá sídustu pínu, og hér munum vér einnig varir verda margra Guds vísdóms og gædsku leyndardóma. Jesús mátti lída þeña dauda utan Jerúsalems múra. Eptir fyrsta áliti var vid Jesúm hér ecki añad gjort, eñ hvad almeñ sidvenja var hjá flestum þjódum, ad láta sakameñ aftaka utanborgar. En bad gat skéd, ad Jesús lidi daudañ eins og Zacharías, í forgardi musterisins. Hañ kyñi hafa deyddur verid í einhverju samkundnhúsi, edur í Biskupshöllinni, svo ad allt upphlaup af lýdnum hindrad yrdi, og máské oss vyrdist þad hefdi verid heidurlegra fyrir Jesú persónu heilagleika, ad hann endad hefdi líf sitt í Musterinu, eñ

á einhverjum ødrum nafnkéñdum stad í Jerúsalem; ad Gud hefdi vegsamad síns Sonar dauda, ef hann áqvardad hefdi líflát hans í Gydingalands Hofudstad, og í því allrahelgasta Musterisins; en, Guds vegir eru ecki eins og mannanna vegir. Eptir Postulans Páls ávísun áttu þær fornir, sem vóru frambornar á altarid í forgardinum, á einum mikla fridþægíngar degi, ad breñast til osku utan herbúdanna. Med því átti ad géfast til kynna, ad Jesús, sem fyrirmyndadur var med Gydíngaña fórnfæríngum, skyldi útskúfast úr maña sambúdum; þetta skédi þegar hañ var krossfestur utan Jerúsalems porta. Hér med verdur oss líka til kyña géfid, ad nú vóru allar fórnfæríngar í Musterinu á enda, og ad Gud þadanaf hefdi enga þóknun á nockru offri, þá hañ mottekid hafdi offri síns Sonar. Med því, ad hañ géck út af portinu, til ad lída daudañ, verdum vér á þad miñntir, ad velgjerníngar hans dauda nádu ecki ad eins til Jerúsalems barna, heldur líka til alls heimsins. Því erum vér skuldbundnir til ad gánga med honum út fyrir herbúdirnar, og bera hans vanvyrdu. Nú á þad levítiska Logmál ecki

lengur ad skuldbinda oss, nú blýtur sú ad vera vor sérlegasta umhyggja, hvernig vér gétum ordid hluttakandi þess offurs, sem Jesús frambar. Nú má oss eckért frá því halda, ad þola þær þjáníngar, sem oss mætta kuña ef vér eptirfylgjum Jesú. Hér hofum vér engañ líkanlegann samastad, heldur leitum hins komanda, hvar allir þeir vidtoku fá, sem Kristi hafa eptirfylgt. Jesus hlaut ad deyja á Golgatha; fjall þetta er ad ollu leiti merkilegt, þad var partur af Moría fjalli, á hverju Isaak átti ad offrast; þad var hid foraktanlegasta pláts vegna þess, þad var brúkad til aftokustadar sakamanna. Af Guds vísa ráði var þad sjáanlega ágvárdad, ad Jesús deya skyldi á þessum opna og almeña stad; þvíad á því reid ollu framar, ad menn nædu um þad órækri fullvissu, ad Jesús sannarlega dáid hefdi; eu hvad margfaldar efasemdir hefdu ecki vera mátt um Jesú dauda, ef hann daid hefdi á heimuglegum stad? vér viljum nú taka til dæmis: ad Jesús hefdi verid í hel sleginn í musterinu, ellegar á þeim stad, hvar hans vinir edur óvinir hefdu einir verid sjonar-vitni ad dauda hans, hvernig vard þá hinum vantrúada móti mælt?

hvernig veiktrúadir styrkjast? þad hefdi segja mátt, ad Jesú vinir hefdu fengid adra til ad bera út dauda hans, en hann hefdi aldrei fullkomlega dáid. Máské ad Jesús hefdi ad eins fallid í ómegiñ, er meñ héldu ad hañ dandur væri. Jesú óvinir hefdu þá tækifæri fundid til ad álíta dauda hans, sem eitthvert snoturt vélrædi, og upprísu hans, sem ósañindi. Allar þessar vantrúartnnar mótsagnir, verda vid þad ad engu, ad Jesús do á opinberunn aftoku-stad, og oll efunar-mál um dauda hans verda þar vid ad engu. Gydíngar siálfir sáu hañ útleiddañ; þeir sáu, ad sá madur, sem qvoldinu fyrir var til fánga tekiñ, var hiñ sami, sem á krossinum héck; þeir sáu hvernig hans kraptar meir og meir þverrudu, og þañig urdu þess varir, hversu hañ nálgadist dauda siñ; þeir heyrdu hans sídustu ord, med hverjum hañ fol sálu sína í Fodursins hendur. Þeir sáu, til eñ frekari vissu um dauda hans, ad spjoti var stungid í hans sídu, sem víst hefdi svipt hañ lísinu, ef eñ þá hefdi verid líf í honum; sjálfir sáu þeir allar adgjordir vid hans jardarfor og greftrun. Allt þetta mátti ad fullu sannfæra sérhvern um þad, ad Jesús væri sañ-

arlega daudur, og því hagadi Gud því svo, ad hans Sonar líflát skédi opinberlega á almennum sakamanna aftokustad. Og gat þá Jesús sjáanlegar opinberad hlýdni sína vid siñ Fodur, og dýpt sinnar nidurlægíngar, enn med því ad lída daudann á svo skammarlegum stad; hans aftokustadur hlaut ad auka hans dauda bitrleika; hann var þar med gjordur jafn hinum vidbjódsleguſtu sakamoñum, og allir spádómar, sem þartil vísudu, urdu med því uppfylltir. Þegar þad heitir: ad Jesús skildi reiknast á medal íllgjordamanna, ad menn jafnvel og mundu hylja sitt andlit fyrir honum; þegar Móses spáir: ad Israel mundi sáluhjálparinnar bjarg svo litils meta, ad þeir mundu upphengja hann, svo sem daudt hræ, þá verda allir þessir Spádomar á Jesú uppfylltir vid þessi tækifæri; máské þetta megi eñþá telja til, ad hañ med þessum daud-daga, vildi uppfylla þá fyrirmyndun, sem Israels bornum var fordum géfin med eyrorminum. Þessi eyrormur var uppreistur midt á morkiñi, hvar svo margir Israels barna drepnir voru af eitrudu hoggormabiti. Jesús vildi því deyja á hausaskéljastadnum, so líka sem yfir beinum hinna

daudu; hann vildi vid daudann stríđa á þeim stad, hvar daudinn uppreist hafdi sitt sigur-teikn, og ollu því samansafnad, sem gjora mátti áfall hans ógnarlegt og bitturt. Á dandans leikvelli uppreisti hér lífsins Fursti sitt sigurmerki, og uppfyllti þar med spámannanna fyrisagnir: daudi! eg vil vera þér ólifjan! grof! eg vil vera þér drepsótt! en hversu megum vér ecki hér af læra ad þeckja stærd vorra misgjorda, og Jesú yfirgnæfanlega kjærleika? hversu mega ecki syndir vorar vera viđbjódslegar, þared Jesús fyrir þeirra sakir blýtur ad deya í hinni stærstu forsmán, og undir bitrustu píslum á íllvirkjanna aftoku stad? hversu innilegt má ecki vera þacklæti þad, sem vér erum vorum Frelsara skyldugir um, fyri þenna part písla hans? nú megum vér deya hvar sem vill, vor daudi mun þó verda oss sáluhjálplegur; hvert sem vér verdum af daudanum yfirfallnir undir vorra óvina hondum, edur í fadmi vorra kjærustu vina, munum vér þó, hvert sem verdur, aldrei orsok hafa til huglausrar efasemdar; á hverjum helzt stad, sem daudinn hittir oss, mun hann verda fyri oss vegur til himinsins, þegar vér deyum í sameiningu vid Jesúm.

# 31. Föstu-Hugvekja.

Jesús á Krossinum. Jóh. 19.

Þeir krossfestu hañ; þeßi ord, sem í sér iñibinda allt þad, er uppfylla má hverja sálu ognun og gledi. Johañes segir oss í þessum eptirtakanlegu fáu ordum allt þad, er uppvekja má medaumkunar, kiærleika og þacklætis tilfiñingu. Hverr añar, er um svo mikilvægt efni ritad hefdi, mundi hér brúkad hafa valin málsnilldar ord, til ad fá, sem vidqvæmast, afmálad þad, er Jesús hlaut nú ad lída; en honum er þad nog, ad nefna einúngis þa hádúng, sem Jesús þoldi, en gefur hitt Lesaranum til egin íhugunar. Já, hér fiñur þú, kristni madur! efni þad, í hverju þú fær æft alla þína þanka, og fridstillt þíns hjarta saklausu tilhneigingar; vid umþenkíngu þessa efnis máttu leidast til undrunar og lotníngarfullrar tilbeidslu. Æ! yfirvega þú þá med helagri lotníngu, þañ mikilvægasta atburd, sem á jördunñi nockurntíma hefir skéd: þeir krossfestu hañ. Stattu hér vid, sála min! Golgatha! hvers blód var þad, þú drackst? hvers kross var þad, sem niburgrafiñ var í þína jörd? hverr er hañ, um

hveru, þad heitir: þeir krossfestu hann? sakamenn og illvirkja hefir þú víst fyrri bortid, en aldrei þángad til dó nockur manneskja á hæd þessari, svo stór, svo saklaus, sem hefdi svo guddómlega eginlegleika. Hann var á þessum tíma, svo djúpt nidurlæckadur, sem yfir himin og jord svo hátt var uppháfinn, hiá honum var guddómleg hátign sameinud hinni stærstu vanvyrdu; þessi var sá einasti, hvers daudi var heimsins fridþæging, þess vegna er vors Jesú krossins mind oss svo yndisleg; í Jehovæ líkingu fengjum vér ecki hans ásjónu sjena, og þó vér sæum hana, mætti hún vera oss óttaleg; í eins Høfud-engils líkingu væri oss hans tilfelli oskiljanleg; í eins píslarvotts líkingu væri oss hans pína til ásteytingar. Svo sem Spámadur hefdi hann átt ad grýtast, sem hinir adrir Spámennirnir, eptir Gydinganna sidvenju, þegar hann deya skyldi fyrir sannleiksins sakir. Hér bagadi sú guddómlega forsjón því svo, ad hann leid lángtum annann daud-daga, sem enga líkingu hafdi þeirra písla, er menn lidu saklausir fyrir sannleikann. Hann var á krossinn hengdur, og leid þar þræla- og sakamanna-straff. Í þessum Jesú daud-daga láta sig í ljóst

Guds vísdóms dýrdleguſtu rádſtafanir, ſem bénu til eblíngar vorri trú. Af añara tilſtofunn hlaut Frelſarinn ad ſviptaſt líſinu, því daudans tilfelli, ſyndin, hafdi ecki hiá honum ſtad, ſem var heilagur og flecklaus; en ad hann beldur leid kroſsins dauda enn hverri annann, þad ſkédi af Guds víſu rádſtofun. Med engum daud-daga vard þad augljoslegar ſýnt og ſañad ad Jeſús ſtædi undir Guds dómi, ſem keyptur þræll, enn med kroſsfeſtínguñi, ſem var þrælanna dauda ſtraff. Kroſs-feſtíngar ſtraffid teiknadi einig, ad Jeſús dó ecki naudugur, því ecki dó hann fyrri eñ allt var af honum fúslega fullkomnad, eptir hans Födurs vilja. Hann átti ad framqvæma margt á ſínum effta tíma mönnum til beſta, og til fullkomunnar ſíns offurs, og þar til gaffſt honum tímiñ beſtur og tækifærid vid kroſsfeſtínguna, þared dauda-ſtraff þetta ollt lángſömum dauddaga, og hans ſála féck á medan verk-ad undir þeſsu qvalrædi med óſkérdtri ſkynſemi. Þegar hañ þar á eptir verulega dó, mátti þad um hañ heita, ad hañ dæi viljandi, þá engiñ ſídan ſvipti hañ líſinu, en hann mátti, eptir náttúrlegum hætti,

lángkum lengur lifað hafa á krossinum. Loksins heyrir það og til Jesú kross-visdóms, að allir spádómar og fyrirmindanir eru fyrir það uppfylltar orðnar. Hvílíkur vísdómur og náð eru þá ecki sameinuð í vors Jesú krossins dauða! hvílíka orsök höfum vér ecki til að láta hann vera vora einustu hrósun, vora dýrmætustu huggun og vora æðstu gleði? vér þurfum einúngis að hugleiða þá óútmálanlegu velgjörníngá, sem oss eru afrekaðir með Jesú krossi, vér þurfum einúngis að reña augunum til eymða þeirra, sem vér með syndum vorum höfðum fallið í, ef Jesús hefði ecki framborið fullgyldt forlíkunar offur fyrir oss; þetta skal upphvetja oss til að heiðra hans krossins dauða. Lángi oss eptir huggun, þá samvitskan áklagar oss, sjáum vér í hinum krossfesta Jesú forlíkunar-mañ allra vorra synda; skélfi straffið oss, sem vér með vorum syndum höfum verðskuldað, þá segir Jesú kross oss: að hann borið hafi vora sjúkdóma, og tekið uppá sig vor kránkdæmi, að hann sé særður fyrir vorra synda sakir, og lemstraður vegna vorra misgjörnínga; skélfi oss lögmálsins bölvan, þá megum vér í trúnni upp til hans líta, sem á krossinum er orð-

en bölvan fyrir oss, og hefir þar med afrekad oss þá dýrdleguſtu bleſſun, Jeſú kroſs er því hid kroptugaſta medal vorrar ſálu- hjálpar, grundvöllur vorrar fridþægíngár og vorrar vonar, uppſpretta til vors réttlætis, vorrar roſemi, vors frelſis og huggunar, og orſök vorrar eilífu ſáluhjálpar. En því erum vér þá ſvo kaldgédja og tilfinníngarlauſir, þegar vér vyrdum fyrir oss blun kroſsfeſta Jeſúm? Æ! vegna þess, ad vor kjærleiki er enn þá lángtum ofkaldur, og vor gudrækni áſtundan ſvo hyrid treg, þegar vér berum þau ſaman vid vors Jeſú áſtúdlegaſta kjærleika; ef vér elſkudum hinn kroſsfeſta Jeſúm af gjörvöllu ſinni, þá mundum vér ljúflega ſegja oss úr ſyndaríñar og heimſins þjónuſtu, en ſverja vorum Endurlauſnara eilífar tryggdir. Værí Jeſú kroſs oss dýrmætari enn allt annad, þá leitudum vér ecki luckn vorrar og gledi einúngis í jardneſkum hlutum. Ef vér kjæmumſt vid í hjarta voru, þegar vér henktum um hiñ kroſsfeſta Jeſúm, þá mundum vér finna ſtærri vidbjod á þeim ſyndum, ſem hann gvoldu, eñ almeñt ſkédur, og taka oss því betur vara, ad flecka ſálu vora med nýum

misgjörníngunum, og ef oss væri annt um frelsi vorrar sálar, mundum vér ecki halda áfram í þeirri fásinnu, að álíta holdsins lystisemdir, sem vort æðsta góða; já! hefdi Jesú kross-dauði nockurn krapt í voru hjarta, þá mundum vér bráðum verða ödruvísi sinnaðir enn híngað til, við vorn náúnga og sjálfa oss. Allt þetta viðurkénnir nú sála vor; þegar vér í rósemi hugleiðum þinn kross-dauða, o vor Jesú! ógnar oss kaldsinni vort og þánkaleysi um þinn mikla kjærleika, sem leiddi þig til að þola þvílíkann dauða fyrir vorar sakir. Æ! vér æskjum oss, að vera nú eins gédi farnir og Postulinn Páll, að þvíngast af þinni pínu, til að lifa þér einúngis, sem fyrir oss ert dáinn. En vér qvíðum þó, að vort lausinni muni ondýta þessa ósk, strax sem vér komum út í heimsins gálausa soll. Hversu bráðum munu þá ecki þánkarnir um þinn kross, og kjærleikinn til þín, vera í burt horfnir, er þeir hlutir koma oss fyrir sjónir, sem draga til sín alla þánka vora og kjærleika? þessvegna vyrdstú, o! Jesú! að innprenta fastlega vorri sálu þína krossins ímind, og láttú hana æ vera oss fyrir augum, þá holdsins lyst og syndarinnar og heimsins

lystisemdir vilja locka oss til þeirra athafna, sem stinggja þig. Þessi trúgóda hugleiding styrki oss til kroptugrar mótstödu sérhverri synd, og gjöri oss stödunga í þeirri trygd, sem vér höfum svarid þér. Þegar vér erum þannig sinnadir, verdur Jesú kross oss þad lífsins tré, sem géfa mun oss ena ætileguſtu ávexti. Í sérhverri ángist og neyd munum vér, á þessu lífsins tré, finna allt, sem fridstilli hiarta vort, einkum á vorri daudastundu. Gladir munum vér þá umfadma þig, vor Frelsari! og fyrir þinn saklausa dauda finna opinn inngáng í himnaríki.

## 32. Fostu-Hugvekja.

Jesú sídustu ord á Krossinum, Lúk. 23. Jóh. 19. Matth. 27.

O! hversu mild er ecki sú rödd, sem heyrist frá Golgatha! ógnarlegvar rödd Guds, þegar hann taladi, sem Lög-gjafari og Dómari í reidarþrumum á Sinai fjalli, og eldíngum leyptradi kríngum hann, en hér er allt rólegt; hér vogum vér ad nálægjast, án allsjótta, fjallid Golgatha, áhverju Jesú blód útrennur. Hér megum vér rödd

hans heyra, án þess ad skélfast vid, því vor deyjandi Jesús sýnir sig hér öllum syndurum, öllum yfirgéfnum, öllum deyandi í því huggunar-ríkasta útliti; látum oss nú skoda hann, til eblíngar vorri trú. Vér sjáum nú í vorum Jesú, þann syndaranna vin, sem elskadi óvini sína til æfiloka, fyrir syndaranna sakir tók hann uppá sig erfidi og armædu á medan hann umgéckst hér á jordu, fyrir þeirra sakir leid hann sína bitru pínu, fyrir syndurunum bar hann þá ástúdleguftu umhyggju fram í daudann, syndarar vóru hans fyrsta og sídasta umþenkíngar efni. Í kríngum kross hans stód mikill skari gudlausra skálka, hann horfdi á þá, med medaumkunarsömum kjærleiks augum, og bad fyrir þeim med þessum hjartnæmu ordum: Fadir! fyrirgéf þeim, þeir vita ecki hvad þeir giöra. Vid sídu hans héck einn íllvirki, sem bad sér nádar af honum med audmjúkum anda, hverju fljótur var hann ecki til ad endurnæra þennan vesæling, og géfa honum þad fyrirheit: í dag skaltu vera med mér í Paradís? hvilíka huggun finnur hér ecki þad hjarta, sem stóra ángist ber yfir sínum syndum? fyrir oss hefir Jesús einnig offrad bænum og þúngum

andvørpunnum, med grátt og tárafollum, á þessum hans qvaladegi. Hvad hefdi af oss ordid, ef hañ ecki hefdi millukt oss í þeim fyribænum, er hann gjört hefir fyrir sínum mordíngjum? máské vér værum þá fyrir laungu tapadir vegna vorra synda. En — vegsamad sé hans nafn! hañ hefir eiñig bedid fyrir oss, og snúid frá höfdi voru hegníngu þeirri, sem oss mundi hafa eydilagt. Tídum hefir hann med medaumkun til vor litid, þegar vér höfdum verdskuldad ad sjá hann eins og stráungañ Dómara. Tídum frelsadi hañ sálu vora, þegar vér vildum varpa heñi í fordjörfun; og hvad mun hañ eñ þá ecki vid oss gjöra, ef vér med sañri ydrun snúum oss til hans? hversu reidubúiñ mun hañ ecki líta til vorra tára, og heyra vorar andvarpanir! Þá trú höfum vér til þín, vor Lausnari! ad þú sýna munir oss þá sömu miskun og Ræníngjanum. Þú munt fyrir oss himiniñ opna, þegar heimuriñ apturlykst fyrir oss, hjá þér munum vér fiña náð, þegar oss liggur mest á heñi.

Jesús sýnir sig enn á krossinum, sem adstod hiña yfirgéfnu. Sjálfur var hañ nú af vinum og óvinum yfirgéfinn, já — hvad mest var verdt — af sjálfum Gudi;

á krossinum hángandi fann hann til Guds reidi ógnana, en hanning stoddum, géck honum þó til hjarta ástand módur sinnar; hañ rendi augum til hennar, og sá hversu hún umfadmadi hans krosé, og hans blodugu fætur, hvernig hún studdi sig vid Jóhannes, þegar hún af þeim sá a harmi, sem sundur-skar hennar vid qvæma módur-hjarta, var ørmagna ordin. Hañ leit til heñar og gjordi rádstofun fyrir hogum heñar. Nú var ad nockru leitt létt á hjarta hans, svo hann fengi því heldur stadist þad skélfilega augnablik, sem honum var áqvardad: ad verda nú yfirgéfinn af Gudi. Eitt sinn munum vér og máské í vidlíkt ástand koma; þegar daudinn nálægist, hverr veit þá vid hverjar efasemdir sála vor ega munt í ad strída. Máské vér megum þá og svo greinandi klaga: Drottiñ hefir yfirgéfid mig! Drottinn hefir gleymt mér! þá, Frelsari vor! ef þad mæta skyldi, viljum vér reña vorum vonar augum upp til þín, sem vor vegna varst yfirgéfinn af Gudi; þú munt þá reynast voru ángistarfulla hjarta í þessari vorri sídustu neyd, vor sætasta endurnæring, já! í sérhverri ángist og efasemd, sem í hugann hvarflar, mun hjarta voru

ad því kéttir verda, ad þenkja til þín; máské umhyggja fyrir vorum elskudu ástvinum, sem þá barmandi umkríngja banasæng vora, og sjálum adstodarlausa eptirskilda í heiminum, auki ángist vora og órósemi; þá viljum vér þenkja til þín, sem adstod gafst á krossinum þinni forsvarslausu Modur. Forsorgun þinni og umhyggju viljum vér þá á hendur fela þessa vora ástkjæru, þú munt senda þeim einn Jóhannes, sem gángi þeim í voru stad. Svo ad eckért skyldi vanta, er auka mætti þær qvalir, sem Jesús leid vor vegna og oss til huggunar á krossinum, heyrum vér hann þessu nærst qvarta um þorsta; mig þyrstir! hrópar hann. Einhvern tíma mun álíkur þorsti vitja vor, þegar daudann adber, og allir vorir kraptar eru uppþornadir eins og skél, þá skulum vér hugsa til þín, vor Frelsari, og hugga oss vid þinn þorsta, þá munum vér þacka þér fyrir hvern svalandi vatnsdryck, sem oss borin verdur, og fyrir þad, ad munt géfa oss meiri léttir á vorri sóttarsæng, enn þú sjálfur naust á krossinum. Þú hrópadir: þad er fullkomnad! æ! ad vér mættum þó eitt sinn taka eptir þér þad ord í vorn munn med sama sigur hrósi og þú taladir

þad: Hversu rólegir megum vér ecki qvedja heim þenna, þegar vér vitum oss hafa allt fullendad, sem oss var áqvardad ad gjora edur lída í þessu lífi? þá munum vér einnig um allar vorar motlætingar segja kunna, ad þær eilíflega séu á enda, og ad engin qvol framar snerta muni sálu vora né líkhama. Loksins kémur endirinn: med hversu trúar oruggu trausti afhendtir þú, deyjandi Jesú! sálu þína í þíns fodurs hendur? kenn þú oss þá ment, ad deya svo sáluhjálplega, sem þú dóst; en þó heldur kénndú oss þá ment, ad lífa svo dygdugú lífi, sem þú lífdir, þá mun vor daudi líkur verda þínum dauda.

# 33. Fostu-Hugvekja.

Jesú bæn fyrir qvelurum sínum. Lúk. 23.

Hvílíka hjarta gædsku sýnir hér ecki hinn krossfesti Jesus? jafnvel þó vér hefdum ecki sterkari roksemdir uppá hans guddóm og hans písla oendanlega verd, þá mætti þo þessi adferd hans sannfæra oss um þad, ad þessi krossfesti væri meiri hverri almennilegri manneskju, já, yfir sérhvern daudlegann upphafinn; ad sönnu mundum vér þeckt hafa veldi hans og

makt, ef að hañ með sínum reiðar brunnum hefði í sundurmarið óvini sína á því augnabliki, sem þeir vildu hafa hann á krossiñ neglt, eður varpað þeim til jarðar, eður með öðrum hætti gjört þá oboesa til framqvæmdar sínu fyrirtæki, en hans kjærleiki og elska til sinna óvina hefði oss fyrir það dulinn verið, vér máttum þá framar ottast hann enn elska. En vér vottar hans gæðska sig undrunarverða. Vér vitum, að hann með einu almættis orði, hefði kuñað að eyðileggja óvini sína, hann gat boðið öllum hofuðsképnunum að sameina sig þeim á mót, hann gat auðveldlega genaið úr höndum þeim. En kjærleiki hans vinnur hér sigur yfir allri tilfinníngu mañlegrar náttúru. Í hans hjarta bjó engin grimd, hatur né hefndargirni, heldur einber gæðska og eptirlángan að fyrirgéfa. Ecki er á honum að sja neckurn reiðisvip, eður að heyra neckur ógnunar orð, heldur einbera hógværð og kjærleika, hvar með hañ svo tíðum áður hafði endurnært hrygðeig hjörtu. Hiñ ómælanlegi kjærleiki, sem þvíngaði hann til að líða dauðañ fyrir syndarana, kom honum til þess að biðja nú fyrir þeim Faðir! fyrirgéf þeim, þeir vita ecki

hvad þeir gjøra; hvernig gat Jesús! ástúdlegar bedid fyrir vinum sínum? hvernig gat hann mildilegar höndlad vid elskendur sína, ef þeir hefdu gjørt honum lítilvæga mótgjørd, enn hann höndladi hér vid sína mordíngja; fadir! fyrirgéf þeim, þeir vita ecki hvad þeir gjøra. Hversu má ecki hjarta vort komast vid, þá vér hugleidum þessa vors krossfesta Jesú ástriku bæn! svo margfaldar og ógnarlegar, sem píslir þær vóru, sem Gud hafdi yfir hann látid gánga, var hañ honum þó ónumbreytilega hlýdinn allt til daudans, og syndi þad med ordum sínum og adferd, ad hann gjordi vilja Guds med gledi. Nú var þad einkum naudsynlegt, ad hann gæfi opinbert vitni síns kjærleika til födursins, og þad gjordi hann med ordunum, er hann brúkadi í fyrirbænunni fyrir sínum óvinum. Hann, sem straffadi hann, í sinni dóms reidi, og af hverjum hann sýndist eldúngis yfirgéfinn, nefnir hann enn þá sinn fødur. Þetta mátti hafa géfid óvinum hans efalaust vissu um þad, ad hann, sem lagt hafdi sig viljugur undir síns fødurs hönd, væri fullviss um hans kjærleika, og þared hann áliti sig, sem Guds eginn Son, mætti hann ega sér Guds adstod

vísa. Og vér megum nú einnig þolgódir stóla uppá hans nádar ríku hjálp, í hverjum helzt mótlætíngum, sem oss mæta kunna. Þó ad vér lída hljótum hatur, ámæli, forakt og ofsóknir í heimi þessum, þá eigum vér nú þad hæli, sem vér ávallt þorum ad flýja til, og aldrei bregst, hverju enginn madur fær oss svipt; vér vitum ad himinsins og jardarinnar Herra er nú vor fadir, hverjum vér med traustri trú þorum efalaust ad treysta; þetta vitum vér ad sönnu, en því erum vér þá svo efasemir og hugláusir, hversu lítil bágindi, sem ad koma? hafi Jesús mátt vera viss um síns födur kjærleika, þá hann lá undir þeim bitrustu píslum, því viljum vér þá efast um gædsku hans vid oss, þó oss beri ad höndum lítilvægar motlætíngar? því þó allskyns eymdir og þrengíngar mættu oss, hvad eru þær ad reikna á móti því, sem Jesús leid? hans dæmi má koma oss til ad bygdast, þá vort hold vill leida oss til óþolinmædi og örvÿlnunar. Med ánægdu hjarta ættum vér ad kyssa hans ástríku födur hönd, jafnvel þá hún typtar oss sem sárast. Því betur, sem vér vyrdum fyrir oss vorn krossfesta Lausnara, því audsjenar verdur oss,

hversu mikils oss er ábótavant. Jesús rennir baunkum sínum fyrst á krossinum til óvina sinna, ábygginsamur um ad fá bá frelsta, frá því straffi, sem beir bøsdu nú verdskuldad. Ecki var bad undrunarverdt, bó ad hañ, staddur í bessum qvolum, g'eymt hefdi ollu nema sjálfum sér, og síst benkt til qvalara sinna; en, hvílík mannelska! hann gleymir sínum egin qvolum, og er einúngis hugsjúkur um ólucku óvina sinna. Sjálfs hans píslir fiñast honum ecki óbærilegar, en sú pína er honum bý'ngst, ad sjá fyrir bá óhamíngju, sem mordíngiar hans bekudu sér og áttu fyrir hondum. Hverki særdu hans hjarta svo sárt sárin, sem hañ bár á sínum líkhama, né hádúngar, sem hañ leid, svo sem heaníng sú, er hans óvinir ollu sér med hans líflati, og bess vegna bidur hañ fodur sinn svo áñúdlega: Fadir! fyrirgéf beim. Hvad mundum vér hafa giort vidlíka staddir? edur, bar vér traudlega fáum reynt bad, sem vor Jesús reyndi, hvad mundum vér gjora, ef vér á líkhama edur sálu mæta mættum óverdskuldad í misbyrmíngu af óvinum vorum? mundum vér bá aéta eptirfylgt vorum Lausnara, og benkt til vorra ovina med vidlíkum

kjærleika? mundum vér ecki ætla oss nóg hafa ad þenkja einúngis til þess, sem vér hefdum ad lída? mundum vér ecki ætla þad vorkunar-mál, þó vér í þvílíkum bjáníngu áfellum osskndum þeim ills, er þetrra ullu? en hvad þurfum vér ad nefna hér til storar þjáníngar? vér finnum hversu vort blod og sinnislag kémur í hræríngu, hvernig vort hjarta verdur af reidi og hefndargirni upptendrad, þegar vér ad eins mætum smá motgjordum af vorum ovinum. Daglega finnum vér, hversu ordugt þad veitir oss, ad sigra náttúrunnar tilhnegíngu, og venja vort hjarta til hogværdar og umburdarlyndis vid óvini vora. Æ! ad vér gætum þo í hvert sinn, sem vort blod kémur í hræríngu, vid sérhvern hefndargirnis þánka, sem oss í hugann kémur, til þín hugsad, vor krossfesti mannelskari! og þannig þenkt med sjálfum oss: vor sáluhjálpari, sá eingétni Sonur Guds, hann, sem var hinn allra heilagasti, leid þo oldúngis saklaus; en vér, sem erum djupt og aska, erum svo stor syndugir, ad vér hofum lángtum meira verdskuldad, enn vér nockurn-tíma lídum; þad voru mordíngjar hans, sem hann fyrirgaf, og vorir óvinir afgjora vid oss lángtum

minna, því skyldum vér þá ecki reiðubún-
ir til ad fyrirgéfa þeim þeirra litlu afbrot,
þar Jesús var svo viljugur til ad láta
lángtum stærri óstroffud. Ver viljum
þá setja oss Jesúm, sem munstur, fyrir
sjonir, þá hjarta vort ætlar af reidi og
hefndar-girni ad upptendrast; en vér vil-
jum ecki þenkja til hans einúngis, heldur
hjartanlega bidja, ad hann vilji géfa oss
sitt kjærleiksfulla hjartalag, og fyrir-
géfa oss vorar misgjørdir; því vissari er-
um vér um þad ad hañ heyra muni vora
bæn, sem vér erum þess fullvissari, ad
hañ einnig hefir til vor þenkt í þeirri
fyrirbón, er hañ gjørdi fyrir óvinum sin-
um, því hañ bad þá undir eins, sem vor
eilífi ypparstiPrestur, fyrir øllu mañkyni,
fyrir hvers sakir hañ leid krossins dauda;
hañ bad fyrir øllum maña óvinum, fyr-
ir øllum hefndar-gjørnum, fyrir øllum
mordíngjum, og lofadur veri Gud! vér
megum því vidbæta: hann bad og fyrir
oss, ad vér enn þá lifum, ad oss enn þá
ecki er reidi burtu kippt, og Dómarans
hefnd ecki hefir hitt oss í hvert sinn, sem
vér látid høfum í ljosi vora hefndargirni,
ad vér nú á þessu augnabliki, megum finna
nád, allt þetta hefir Jesús med sinni fyrir-

bón afrekad oss. Hættu samt ecki, vor eilísi velgjørari! ad bidja fyrir oss; lát þér ecki leidast ad leita vor, týndra sauda; máské vér séum eins nærri begníngnni og þad fólk, sem lislét þig; máské oss eñ þá gefist frestur, og befndin falli svo yfir oss? Bid þá, vor Frelsari! fyrir oss; bid um nádar-tíma handa oss, svo vér ecki deyum í syndunum. Þegar vér höldum áfram ad misbrúka þína gædsku, sem leida vill oss til betrunar; þegar vér drýgjum synd á synd ofan og fylgjum fýsnum vorum; þegar vér ad sídustu stöndum vid grafarbarminn, og mænum til þinnar hjálpar, æ! bid þá fyrir oss, vor eilísi ypparsti Prestur, og lát oss finna líkn hjá þér, vegna þinnar hjartnæmu fyrirbónar á krossinum!

## 34. Føstu-Hugvekja.

Jesú elska til Módur sinnar, Lúk. 19.

Elskan er sterkari eñ daudinn; þad lærum vér af þessari hjartnæmu frásögu, sem vér viljum nú í rósemi hugleida. Undrun vyrdist þad gégna, ad á medal svo margra, er Jesús sýnt hafdi velgjøringa, finnst varla nema ein persóna, sem

ecki skarkast sín vid hans kross. Færstir voru svo hugprúdir, ad þeir sýndu sig líklega til ad taka málstad hins saklausa. Fjøldi fólks fylgdi Jesú eptir, þegar þeir voru mettadir af honum, og hann gjørt hafdi kraptaverk nockur fyrir þeirra augum; en nú á hans dauda-stundu, vóru ecki nema þrjár konur og einn lærisveinn honum nálægir. Víst má þetta undra, hverr mundi hafa trúad því, ad hinir veikustu mundu hugdjarfastir vera. Veikar konusképnur sigra þeirra kyni medfædt hugleysi, og þær yfirvinna alla hrædslu fyrir svo sorglegri sjón, þær gleyma hans hádúng og vanvyrdu, sem krossfestur var á millum tveggja íllvirkja. Þær sigra alla þá hættu, sem þær óttast máttu af grimdar ædi þessa ólma folks. Og hvad var þad. sem gaf þeim svo óvenjulegann sigur yfir siálfum sér? ekért aňad eň hiň breňheitasti og trúfastasti kjærleiki til Jesúm; undrun þeirra yfir hans stórn þolinmædi, og hin ákafasta laungun epir því ad læra nockud af hans dæmi, veita eptirtekt hans sídustu áminníngum. En á medal þessara persona, er ein sú, er framar hinum krefur vora adgætslu: María vid Jesú kross. Hversu ognarleg má ecki

sjón þessi verid hafa þessarar dygduaur Marín vidqvæma módur hjarta, ad sjá Son sinn, sem var dygdin og saklejsid sjálft, svo forsmánarlega medhøndladann, negldann á báduglegt tré, eins og bolvunar-efni fyrir alla, rétt eins og afhrak og vidbjód allra manna, og þó ecki gétad hjálpad honum! já, ad sjá hann al-lødrandi í blódinu og sárum særdann, en þó hverki mega binda um sár hans né stilla blódid? ad sjá hann adfram kominn, án þess ad géta apturlukt hans brostnu augu; hvílik pína mun ecki hér uppfyllt hafa þad ástríka módur hjarta? ecki ad sídur verdskuldar þó øllum framar hinn krossfesti alla vora adgætslu, því sterkari, sem hans kjærleiki var til sinnar módur, því þyngri og sárari mátti hans pína vera, þegar hann sá þessa sína elskulegu módur undir krossinum; þær gudhræddu sálir, sem stódu í kríngum krossinn, høfdu einúngis eina pínu ad sigra en hann hafdi á þessu augnablki margfaldar píslir vid ad strída. En svo oútmálanlega stór er kjærleiki hans, ad hann þó snýr þaunkunum til vina sinna, og gleymir á medan sínum egin qvølum, svo hann fái þá huggada. Þad var ecki af

bendíngu, ad hañ snéri augum til Módur-
sinnar, heldur af áſettu rádi. Hann leit-
adi hennar med augunum, og fann hana
í mannfjøldanum. Hann gaf henni
ad ſkilja, ad hann gæti gætur ad trygd
hennar, ad heñar dygd brærdi hjarta ſitt,
og ad hañ endurgjalda vildi medaumkun
heñar aptur med medaumkun. Hann
bar einnig umhyggju fyrir velferd heñar
og varatekt, og fól hana því á hendur
þeim Lærisveini ſínum, ſem af elſku
til hans var reidubúinn ad gánga und-
ir allskyns mædu hans vegna med ró-
ſomu gédi. Hér ſjáum vér þann áviñ-
íng hjá Jeſú, ſem dygdugt líferni heitir
oſs í ſjálfum daudanum; þegar hinum
deyanda manni bregdur ſvo vid daudans
adkomu, ad hann, af ótta og ſkélfíngu,
verdur rétt frá ſér numinn, og varla
má þenkja til ſjálfs ſíns, því ſídur ad hañ
fái um adra hugſad, já, jafnvel ecki um
nákomnuſtu vini ſína og vandameñ; þeg-
ar ſá deyandi, ſem eydt hefir gjørvallri
æfi ſinni í ſífeldum tvíſtrandi heimſins
ſýſlunum, engann tíma fær til annars eñ
ad búa ſjálfann ſig undir daudann, þá
gétur ſá sannkriſtni, ſem brúkadi hér ſína
heilbrygdu daga til daudans undirbún-

íngs, og sem fullvíss er um sitt náðar-stand og sálubjálpar-von, brúkað nockrar sinna síðustu lífs stunda til uppbyggíngar børnum sínum, ættíngjum og vinum; hann gétur þá íhugað sínar jarðnesku sýsl-anir; hann gétur meddeilt sínum harm-andi vinum hugganir og góða lærdóma; ætíð gétur hann verið støðuglyndur, æ-tíð sjálfs síns herra; hann gétur áður eñ hann deyr, allt fast áqvarðað um sína ept-irlátnu fjármuni, forsorgað ættingja sína, ráðstafað barna sinna uppeldi, gjørt opin-berann sinn síðasta vilja, sendt øllum ná-lægum vinum hina síðustu qveðju, og iñ-gengið síðan með rólegri gleði í réttlátra eilífu býbýli. Já! þetta megnar hinn sannkristni, þegar jafnvel hinir sterkustu verða veikir, þá þeir slíta skulu sitt hjarta frá hjartkjærum ástvinum, og skilja við þá, hugsunarlausir um þeirra komandi á-stand. En hversu rólegur má ecki hinn réttkristni vera, þó hann eptirláti og skil-jist fyrir dauðann við þá, sem missa íhon-um føður og forsorgara? vel fáum vér skilið, að það muni eckért lítið hjartans ángur og qvøl auka hinum deyjandi, að sjá þá samansafnaða um sína bana sæng, hverra eintóm tár, bera vitni þess, hversu

yfrid stór sé sá missir, sem þeir þá qvída mega, en vér trúum því eiñig, ad oruggt trúar-traust á Gudi, sem skapad hefir himin og jørd, og er allra forlátiña fadir, fái audveldlega fridstillt þad trúada harmþrúngna hjarta: yfrid mikilvægur er þessi lærdómur, og oss til ómrædilega stórrar huggunar, því eitt siñ mun og ad því koma, ad vér staddir verdum í vidlíka ástandi og vor Frelsari í þetta siñ, þegar vér vid burtfør vora úr heiminum, sjá munum í kríngum oss þá, sem gjordu oss hérvistina ánægjusama, máské þad sé vor ektamaki, sem megi þá harma vorn vidskilnad, máské vor børn, vor systkyni og adrir ástvinir samankomi þá ad vorri banasæng, þegar vér erum ad dauda komnir. Klárlega fyrirsjáum vér þad, í hvílíku strídi vor sál muni þá eiga, en þá skal dæmi þitt, krossfesti Jesú! vera oss opid fyrir hugskots sjónum. Med eins vidqvæmu tilliti og þú leitst til þiña vina, viljum vér til þeirra líta, eins alvarlega viljum vér adgæta velferd þeirra, og afhenda þá þar med þruni forsjón á hendur. Eitt fiñum vér eñ þá athugaverdt í þessu efni, sem vér brúkad fáum oss til undirvísunar: María var stedd vid krossiñ Jesú, en hún stód þar upprétt; audvitad er, hvi-

líka hjarta-sorg hún hafdi ad bera, en hún lét ecki sorgina yfirbuga sig; engiñ heyrdi hana færa bitur klogumál á moti Gudi, né grimdarfull bríxlyrdi á moti mordingjum sonar síns. Yfrid vel þeckti hún þá þolinmædi, med hverri madur á ad láta sig leida vilduguñ í gégnum forsiónariñar tídum ordugu vegu. Hún vissi ad sonar síns daudi héna átti heiminum til frelsis; heñar dæmi viljum vér fylgja; hverr veit, nema ad þeir muni eiñig deyja fyrir vorum augum, sem eru nú vor stytta, vor gledi og vor huggan? svo sárbiturt, sem þad tilfelli mætti verda oss, viljum vér þó med audsveypni taka á móti því af Guds hendi og segja: hañ er Drottiñ, hañ gjørt hvad honum gott sýnist! Drottiñ gaf, Drottiñ burttók, lofad sé nafnid Drottins! í þvílíku hugar-fari munum vér fiña vissustu huggun hjá Gudi; hañ mun med líkn líta nidur til vor, eins og til módur siñar, og med siñi hjálp frida vort sorgbitna hjarta.

## 35. Föstu-Hugvekja.

Jesús hæddur á Krossinum, Matth. 27.

Fá finnast dæmi þess, ad mannvondskan hafi svo vídt komid, ad hún sé í

frammi hefd vid þá, sem nærri vóru lífláti undir hinum bitrustu qvolum. Á þeim tíma, eru jafnvel hinir hefndargjørnustu fiandmenn hins deyjanda fridstilltir ordnir, og hatur þeirra plagar þá ad víkja fyrir einhverri ógnun, sem framar sær stad í sálum þeirra. Almennt er þad, ad sorgblandud þøgn útbreidi sig yfir þann samankomna mannfjølda, sem géfur sjáanlega til kynna, mannlega tilfinníngu, er plagar, þegar þannig adber, hræra jafnvel hin grimmustu hjørtu. Sé nú sá, sem daudastraffid lídur þar hjá saklaus, svo er náttúrlegt, ad þad auki medaumkunina med þeim, sem hegnínguna lídur. Hversu dæmalaus má þá ecki heita Gydínga aðferd, sem svo vídt gengu í sínu grimdarædi, ad þeir hættu eckí ad misþyrma Jesú med allskyns vanvyrdu og spottyrdum, eptir þad þeir sáu, ad þeir fá mundu sínum blódþyrsta tilgángi vid hann framkomid; eckért féck til medaumkunar hrært þetta grimma folk; ecki sjón hins saklausa, sem med einberum velgjørníngum vid þeirra þjód, hafdi ecki verdskuldad nema gott; ecki sjón hans písla, sem yfirtók allt þad, er nockurr

stórbrotamadur lidid hafdi; ecki sjón hans sáu vina, sem med sárustu sorg stódu undir Jesú krossi; ecki sjón hans hugprúda ujnburdarlyndis og adferdar allrar undir hinum bitrustu píslum. Allt þetta féck svo litla verkun gjort á Gydínganna hjortum, ad þeir miklu framar létu sér þar um annt, hversu þeir fá mættu qvalir hans auknar, og þetta meintu þeir sig helzt géta, þegar þeir, ecki einúngis píndu hans líkhama allskyns píslum, heldur og sálu hans sárum spottyrdum og hádi. Af þessari Jesú óvina adferd, fáum vér lært ad þeckja þau yfir-ráð, tilhnegíngarnar ná yfir þeim, sem láta þær stjórnlausar, og hversu lángt meñ komist géta i lostunum. Þegar drottnandi syndir eitt siñ náð hafa yfir-rádum yfir oss, þá er þad oss þadan af um megn, ad láta af þeim strax, sem vér varir verdum þeirrar ólucku, er þær mega olla oss. Sá drottnandi vani, sem vér komnir erum í ad syndga, gjorir oss ad lyktum danfheyrda vid allar fortolur og allar eymdir, sem af synddiñi fljóta; af lastaña voldugu straumi látum vér oss draga, og loksins fyrr enn oss vardi erum vér máské fallnir í þann afgrunn, sem vér vildum hafa umflúid. Med mestu um-

byggju hljótum vér því, ad umflýa hina fyrstu fýsn til syndarinnar, og aldrei í blindni afhenda oss til nockurrar tilhneigingar, sem í byrjuninni máské sýnist saklaus, en verdi oss sídan óbætanlega skadvæn. Hér má sjá hversu skammarlegur sá løstur er, ad hafa aumu og harmandi ad hádi. Ætíd sýnir þad íllan mann, ad hæda hann, sem á vid eymd einhverja eda mædu ad berjast, jafnvel þó armæda hans, ad nockru leiti, heita mætti af hans egin tilstofnun, en ad hæda og spotta sárpíndann saklausann, þad er þvílíkur glæpur, sem hvert manns hjarta má hrylla vid. Enginn er efi á því, ad þessi gudlausa adferd má ollad hafa vorum Frelsara mestu pínu, og því miklu framar, sem þær sakargiftir og áklaganir honum á móti framfærdar, vóru skammarlegri og þó allar upplognar. En hér í finnum vér þó eina vissustu rok Jesú sakleysis. Hefdu Gydingar vitad nockud, sem þeir fengid gætu lagt Jesú til lasts, mundu þeir síst forsómad hafa ad frambera þad. Gjørvoll sakargiftin vidvjek þeim titli, sem hann hefdi tekid sér, og honum þó med réttu bar. Hversu vandad og heilagt má ecki verid hafa Jesú

framferdi, þared hans óvinir sáu sig neydda ad grípa til lögi þessarar? þess vegna þolir Jesús einig oll þeirra hádyrdi med svo mikilli hógværd og sinnis rósemi, því þared hans egid hjarta frikénndi hañ, mátti hann rólegur vera yfir öllum hat-urs-fullum dómum, þolinmódur lídur hann sérhvers hádyrdi og krenkingar; hann þolir þær vor vegna, til þess hann fengi oss afrekada eilífa endurlausn. Hversu óútgrundanlegur er ecki vors Frelsara kjærleiki! eckért hefdi honum andveldara verid, enn láta sína óvini þegja. Med einu einasta ordi, sem hann af krossinum talad hefdi, gat hann varpad þessum vitstola moñum til jardar, en þad gjörir hann ecki. Eckért framber hañ á móti óhljódum þeirra, annad en sína guddómlegu hógværd og sínar sárheitu fyrirbænir fyrir þeim. Ætti ecki þetta dæmi ad vera oss til eptirtektar? skyldum vér ecki hér af læra, hvernig vér mundum hafa hegdad oss vid þá, sem vidlíka hefdu med oss farid? þo þannig hefdi ástadid, ad sá óréttur, sem vér lída máttum, verid hefdi himinhrópandi, og oss obætanlegur, gétum vér þó neitad því, ad sá óréttur var eñ þá skélfilegri, sem Jesús fyrir vor-

ar sakir í þetta sinn leid? og vér vildum ecki hafa fyrirgéfid; vér vildum traudlega hafa forlíkaszvid vorn bródur, vin edur náfrænda, þó hañ hefdi bedid oss, fallid oss til fóta, leitad af oss forlíkunar og allra medala til ad fá oss í sátt. Viljum vér þá ecki líkjast Jesú hógværd, hvers Lærisveinar vér óskum oss þó ad álitast? vér viljum ega hlutdeild í Jesú kjærleika, en nálægjum oss honum þo med hjarta fullt reidi og hefndargirni. O! þú vor eilífi ypparsti Prestur! vort harda, ósáttgjarna hjarta viljum vér frambera ad þínum krossi; af þér viljum vér læra, ad gjalda ecki skamarord fyrir skamaryrdi, ecki ad hóta, þegar vér lídum, heldar fela þad á hans vald, sem rétt dæmir. Heldur viljum vér eckért þad adhafast, hvar med vér valda kuñum oss vorra óvina hædnis og foràkts: og ef þad hendir, ad vér án vorrar tilstudlnnar hafdir yrdum ad hádi, viljum vér líta til þín, saklausi Jesú! og fylgja þínu dæmi. Þad skal ecki koma oss óvart, þó vér lídum baktal og hádyrdi af ógudlegum. Hafir þú, Allraheilagasti! mátt hædni þola, skyldum vér þá undra vondt baktal, þared ætíd fiñast brestir í voru fari, sem álosun

verdskulda? hafir þú saklaus og heilagur hlotid ad lída slíkar qvalir, hversu naudsynlegt má oss þá ecki nockurt mótlæti vera, sem svo audveldlega hrøsum i synd og løstu, þá vér hofum einbera gledi, og allt gengur oss ad óskum í heiminum? vér lítum til Jesúm, hvad hann hefdi gjørt gétad, ef hañ hefdi brúka viljad almætti sitt, sem óvinir hans med ofdyrfd krosdu hann til. Í hans valdi stód, ad sýna sig Guds Son, ad stíga nidur af krossinum, og ad gjøra þarmed alla sinna óvina vondsku til skammar, en hañ gjerdi þad ecki; vegna þess ad hann var Guds Sonur, vildi hañ ecki stíga nidur af krossinum, því hann vildi vera hlýdinn inn til krossins dauda, og þarmed afreka mannanna endurlausn; ó! ad vér værum eins siñadir og Jesús! ef ad vér sífeldt hefdum megn til ad æfa þá hefnd á óvinum vorum sem hjarta vort hvetur oss til, mundum vér útbreida bráda eymd og fordjørfun yfir allt kríngum oss; allra medala mundum vér leita, til ad fá umflúid óvina vorra vald og vondsku. En hvad ólíkir yrdum vér þá Lausnara vorum, hjá hverjum hin ædsta makt var sameinud ónumrædilegasta kjærleika? sífellt veri þsú vor ástundan,

ætíd betur og betur ad laga oss eptir hans dæmi í vinsemd, hógværd og mañkjærleika; vorrar æru viljum vér leita í því, med þolinmædi ad sigra alla vora óvini.

## 36. Föstu-Hugvekja.

Náníngjans ydran. Lúk. 23

Hér fann nú vor orþjádi Endurlausnari endurnæríngu, sem styrkti hans hjarta; vanvyrdan, er hans óvinir gjordu honum, vard nú med því umbunnd, ad íllvirkiñ, sem héck vid blid hans játadi hañ ad vera helmíns Lausnara. Hans gledi hafdi þad sífeldt verid, ad sjá hjálparlausa syndara til sín koma, þá er þeir vóru í naudum staddir; þetta gjordi honum sæta alla þá mædu, ferdalög og næturvökur, sem hann hafa hlaut, og nú, þegar hans sjandmaña armod neitadi honum endurnæríngar í síñi pínu, fañ hañ hjá þessum störsyndara, sem ydrandi snérist til hans þá hugsvölun, sem styrkti hann framar hverri añari, og engiñ nema hañ, sem í gjörvöllu sínu lífi hafdi öllu ómaki þar til varid ad leita syndaraña og gjöra þá helpna; hañ, hverjum eiñ syndari var dýrmætari eñ öll heims dýrd; hañ, sem

mat þad sína ædstu gledi, ad hann endurnæra kunni syndara hjarta, enginn nema hann gat notid þessarar endurnæríngar í sinni vinu. Þessi sakamadur, sem héck vid hans sídu, lét sjá hjartanlega launaun eptir sáluhjálp sinni; hann sá, ad hér í heimi, var nú einkis framar fyrir sig ad vænta, því leitadi hann hins betra heims, hverjum hans drýgdu misgjørdir sýnduzt hafa honum apturlokad; hann leit því med bitrasta ángri til baka, til síns umlidna lífs, og bar mestu áhyggju fyrir því, ad hann endad fengi sáluhjálplega sitt líf, hvers byrjun og framgáng hann hafdi svo ílla brúkad. Í þessu sálar ángri, snéri hann sér til Jesúm, sem ad útvortis áliti var honum ad øllu líkur, en af hverjum hañ alls vænta þordi; fulltrúa bidur hañ hañ ad minnast sín, þegar háñ komi í ríki sitt. Hverr má ecki í djúpa undrun falla yfir þessa manns trú? hann mátti afsaka, þó hann hefdi hneixlast á Jesú, eins og hann var nú staddur. Þad var ecki undrunarverdt, þó'su vanvyrda og hád-yrdi, sem hann heyrt hafdi af Jesú óvinum, hefdi svipt hann allri trú til Jesúm, og þó aldrei hefdi þad verid, mátti þad sýnast nær því ótrúlegt, ad madur, sem lifad

hafdi í loſtinu og nidurþaggad ſérhverja medlídunar tilfinníngu, ſem náttúrlega flaut af hans líferni, ſem Ræníngja, ad hann ſkyldi ſýna þá hugprýdi, ad forſvara Jeſúm í gégn hans ovina bádyrdum, og ecki þad einúngis, heldur ſýna hjá ſér þvílíkt trúar trauſt á Jeſú, ad hañ vænti þeſs af honum, ſem ſannar þad, ad hañ áleit hiñ kroſsfeſta vid blid ſér guddómlega perſónu; hann bad Jeſúm ad géfa ſér hlutdeild í Ríki ſínu. Af engum mátti madur, eptir útvortis áliti, midur vænta þeſsa eñ af Jeſú, ſem í þad ſiñ hafdi varla mañlegt, því ſídur konúnglegt útlit. Jeſús var nidurſocktur í hid ſtærſta eymdaña djúp; eckért átti hañ framar hér í heimi; hann héck nakinn á kroſsinum; hann hafdi enga fylgis-meñ né þénara; hañ var ad dauda kominn, ſem er tíma-púnktur ſá fyrir Konúngum og Furſtum, þegar allur mikilleiki og hátign burthverfur, og enginn ſkeytir framar þeirra nád; í þeſsu áſtandi bad Ræníngiñ ſér þeirrar nádar af Jeſú, ſem tók út yfir nærveranda lífs takmörk. Hann bad hann minnaſt ſín, þegar hañ iñgengi í ríki ſitt. Þetta var þvílík trú, ſem meñ vart kunni ad vænta af Jeſú trúfaſta

Lærisveini. Ecki viljum vér grenslast eptir því, hvert hjá oss finist þvílík trú, en skodum heldur þañ ásetníng og siñislag, er á undan má hafa gengid hjá þessum sakamañi; því naudsynlegri er oss þessi adgætsla, sem daudiñ grípur oss opt lángtum hastarlegar eñ ræníngjañ. Med vissu fyrisá hañ, ad skamt var eptir lifsstunda háns á krossinum, og því meir hañ nálgadist daudañ, þess rækilegar gat hañ búid sig undir hañ. Vér fáum alls ecki fyrisjed, hversu lángt edur skamt vér eptir egum; óvíst er líka um þad, hvert vér haldid fáum fullkomiñi brúkun skynsemi vorrar á hinni sídustu stundu, hverrar þó ecki má án vera til sañrar ydrunar, því hvert vér deyum kynnum brádum dauda edur lángsømum, erum vér þó í hættu staddir ad tapa sálu vorri. Ef vér deyum snøgglega, fáum vér enga umsorgun borid fyrir yfirbót vorri; en ef þad skédi, eins og vér, vegna ásigkomulags vors, mættum óska oss, ad vér fengjum ad skilja vid þeña heim eptir lángvaranda sjúkdóm, fáum vér audveldlega fyrisjed, ad þá géta þúsund atvik adborid, sem gjørt voru alvarlegasta umvendunar ásetníng,

ef ecki eldúngis ómøgulegañ, þó samt yfr-
id ordugañ. Hversu naudsynlegt er ecki
þess vegna, ad vér nú, á medan vér lifum
og erum heilir heilsu, toknum fyri oss þetta
allra mikilvægasta efni, hverju vér í daud-
anum munum óska oss ad hafa aflokid, og
ad vér nú leitumst vid ad leida gédslag
vort í vidlíka rósamt ástand og sá ydrandi
ræníngi, sem þess vegna sá gladur dauda
sinn adkoma. Þessi madur lét sjá hjá sér
alvarlegasta vidbjód á syndinni, og sterk-
ustu laungun eptir því, ecki einúngis ad
frelsa egin sálu, heldur og hins sálu, sem
ásamt honum var sekur í somu glæpum.
Hann þoldi sína daudans qvol med hóg-
værd og rósemi, því hann áleit daud daga
sinn samqvæmann misgjørdum sínum;
hann flúdi til Jesú nádar, sem hann trú-
ar-ørnggur ákalladi um fyrirgéfníngu og
sáluhjálp, og þvílíkt sinnislag þarf og ad
fylla vora sálu, ef vér deya viljum hins
réttláta dauda; vér hljótum ad finna hjá
oss vidbjód á drygdum syndum, og vidur-
kénna oss straffs seka fyrir þær. Þó ad
samvitskan brixli oss ecki eginlega um þvi-
líka glæpi, sem rænínginn hafdi drýgt,
megum ver þó finna í voru umlidna lifi
þær misgjørdir, sem í augum Guds eru

eins fordæmanlegar, þó bær eptir heimsins dómi séu ecki svo vidbjódslegar. Til ad falla í örvÿlnun, þarf ecki eginlega þess, ad hafa fleckad hendur sínar med manna-blódi, edur aukid sína andlegd med myrdtra gótsi. Af minna má ángur vekjast og tregi í vorri sálu, enn af þvílíkum skammarlegum athøfnum, sem vinna til þess, ad útilykjast frá mañlegum sambúdum. Sérhver synd kann ad qvelja oss, þá vér erum daudanum adkomnir, og leida til örvæntingariñar qvalræda; já, þegar svo lángt er komid, ad vér stöndum á grafar-backanum, munum vér lángtum ødruvísi dæma um vorra misgjørda stærd og sekt, heldur enn vér dæmum nú í vorum heilbrygdu døgum. Pad, sem oss sýnist nú eins og sandkorn, mun þá verda ad stóru bjargi á samvitsku vorri, þad sem vér ádur héldum litilfjørlega sök, mun oss þá vyrdást mikilsverdt, þegar þar er komid, ad øll vor lucka er undir þeßu dæmi komiñ, ad þeckja syndir vorar, svo vidbjódslegar sem þær eru; þegar vorra synda tilfiñing skélfir oss, þegar vor sálar ángist tekur til ad aukast, og vort ofþýngda hjarta finnur hvørgi hugsvølun, æ! verdi þá þinn for-

þénandi daudi, o vor Jesú! vor huggan og vort hjartans traust; minñstu vor, nádarríki Jesú! þegar vér strídum vid syndina, og láttu oss ecki af heñi yfirbugast! miñstu vór, þegar vorar úngdóms syndir, og biña fullordnu áraña misgjørdir skélfa vort hjarta, svo ad vér fellum þá ecki í örvhglnun! miñstu vor á þeim ángistar-tímum, þegar enginn minnist vor, og vorra vina endurmiñing ecki fær géfid oss nockurn hugfróa, hjálpa þú oss þá ad strída á móti øllum freistíngum! minnstú vor í vorri daudans neyd, og styrktú oss þá med þiñi nád, svo ad vér fiña megum himnaiñ opiñ, þegar heimuriñ apturlykst fyrir oss! miñstu allra þeirra, sem eru yfirgéfnir, allra lídandi, allra deyandi, þeim til besta! á medal allra þessara aumu, mun víst á þessu augnabliki margur sá, sem leitar þín af øllu hjarta. Æ! líttu nádarsamlega til þeirra, og láttu þá finna nád, vegna þinnar verdskuldunar.

## 37. Føstu-Hugvekja.

*Jesú nád vid ydrandi Ræníngja, Lúk. 23.*

Af Jesú ordum þeckjum vér eñ þá Jesú guddóm, sem í hans djúpustu nid-

urlægíngu kuñi þó ecki ad ſkérdaſt. Andvyrdilegleika og hátign, vanvyrdu og heidur, fátækt og audlegd, ſjáum vér hér furdanlega ſamelnad í þeſſum kroſsfeſta; þad, ſem engínn Konúngur gétur gjort, þegar daudinn ſviptir hañ jardneſkri hátign, gjorir hér hinn kroſsfeſti Jeſús; hann heitir ydrandi Ræníngja hlutdelld í ríki ſínu og þeirri dýrd, ſem hañ ſjálfur átti í vændum eptir daudañ. Hafi þad ad undanförnu ordid vorri veiku ſkynſemi vd áſteytíngu, þá vér ſáum hañ ſvo háduglega útleikiñ, hverſur þetta hueixli, þegar vér heyrum hañ deyandi gefa þvílíkt heityrdi, ſem vitnar um hans Guddóm; ſannarlega! hinn kroſsfeſti Jeſús er Guds Sonur, hans er ríkid, mátturiñ og dýrdin frá eilífd til eilífdar! Hvílík huggan er oſs þad ecki ſynduguum, ad hañ veitti þeſſum ſyndara þvílíka náð? vér egnm eíñig hans náð víſa, ef vér ydrandi leitum heñar. Fullviſſa um hans ríkis dýrd og eilífa varanlegleika, gaf oſs engañ hugfróa, fyrr eñ vér viſſum og, ad oſs er hlutdeild ætlud í þeſſu hans ríki. Ad ſjá Guds Son í Jeſú vindu perſónu, mátti ad ſoñu vekja hjá oſs hina ſtærſtu furdu, en jafnframt ſkélfa oſs; en hverſu

huggunarrík hugsvalan fyrir oss! vér sjáum nú, ad Jesús Guds Sonur er syndarañа vinur, hañ er vor Gud, vor Konúngur og vor Frelsari, og þessi trú var þad, sem fridstillti ydrandi Ræníngja hjarta. Í hans sálar ángist vid daudans adkomu, fékk eckért framar gladt edur hughreyst hann, eñ Jesú huggunar-ríka svar; hañ hafdi látid Jesú í ljósi síns hjarta áliggjandi naudsyn, og Jesús var reidubúiñ ad hjálpa honum, já, lofa honum meiru eñ hañ bad um: Ræníngiñ bad hañ einúngis: ad „mіñаst sín, þegar hañ kjæmi í Ríki sitt.“ Hañ hefir líklega gétid til, ad sín qvel á krossinum mætti eñ þá lengi vara, hann óskadi því ad eins, ad þegar hans lífs endi kæmi, hañ mætti nád finna og ecki fortapast; en — Jesús lofadi honum meiru eñ hañ kuñi ad óska sér: „Nú í dag skaltú vera med mér í Paradís!“ Hversu má oss nú ecki miklast Jesú kjærleiki til syndarañа! háúgandi á krossinum, í djúpustu nidurlægíngu og ógnarleguslu qvøl, eru syndararnir allt hans umhugsunar efni. Eins og þad var alla æfi hans dagleg ydja, ad leita syndarañа og ad gjora þá sáluhólpna, eins er þad eñ hans lyst og lángan í daudanum

ad gefa þeim töpudu frelsi. Vèr ímindum oss hvílík gledi uppfyllt hafi hans pínda hjarta, þegar hañ sá sína sídustu kappsmuni á jörduñi fyrir syndaranna frelsi svo veglega krýnda. Alltaf á medan hañ umgèckst á jörduñi, leitadist hann vid ad locka syndarana til sín med velgjörníngum og lærdómum; nú luckadist honum, rètt vid andlátid, ad ávinna eins glæpamañs hjarta. Þetta var hans krossins fyrsti sigur, sú fyrsta verkan fyribónar þeirrar, sem hañ gjört hafdi fyrir óvinum sínum, og þad vegsamlegasta herfáng, sem hann sjálfur tekid hafdi á daudans valplátzi. Æ! ad vèr gjördum og Lausnara vorum eins mikla gledi med vorri umvendun, og vèr höfum honum brigdar ollad med sífeldu ydrunarleysi! Svo lengi hefir Jesús ad oss leitad á afvegum, svo opt leitast vid ad frelsa oss, svo innilega lángad eptir vorri betrun. Ýmisleg mörg útvortis tækifæri hefir hann þau látid adbera, sem oss vekja skyldu af voru andvaraleysi. Sèrhverr tími, sèrhverr stadur, sèrhver tækifæri vóru þannínn af honum nidurrodud, ad allt mætti draga oss til hans. Svo mörg ydrunarlausra og til nádar tekiña synd-

ara dæmi, sem hann hefir oss fyrir sjónir sett; svo margar mótlætíngar, sem hann hefir látid mæta oss, allt þetta má sannfæra oss um launguñ hans til ad uppleita þá villtu, og gjöra þá töpudu hólpna. Og hvad gjörir hann ecki á þessu augnabliki vid oss? þad tækifærid, sem hann géfur oss til ad hugleida sína pínu ad skoda þessa nádada syndara dæmi, er þetta ecki kroptug áminníng til vor, ad snúa oss frá syndunum til hans? já! vér viljum, o! þú elskulégasti syndaranna vin! ecki láta þína kappsömu vidburdi vid oss, verda ávaxtarlausa; vér sjáum hversu þú útréttir þína hönd til vor, og vér viljum flýta oss til þín. Án undandráttar viljum vér ala önn fyrir frelsi vorrar sálar. Eitt augnablik eins luckulegt og þetta nálæga er, adkémur máské aldrei optar; svo audveld, sem ydran er oss nú, verdur hún oss máské aldrei hédanaf. Hvern dag fordjörfumst vér meir, venjumst framar til syndarinnar og forherdumst því frekar; þær kríngumstædur mega mæta oss, ad þad nær því verdi oss ómögulegt med alvöru ad verka vora sáluhjálp; því viljum vér færa oss þetta augnablik í nyt, brúka þad til ad hugleida þetta mikilvæga efni, og gjöra

þann undirbúnínginn, af hverjum vér væntâ þorum sáluhjálplegrar endalyktar. Því fyrr, sem vér birjum þetta heilla verk, því gladari fáum vér gengid daudanum á móti, því vissari megum vér vera um ad ná hlutdeild í eilífri sáluhjálp; þá megum vér med öruggu trúar traustí vænta himinsins, og deya med þeirri huggunarríku fullvissu, ad vér á vorum vidskilnadar degi hédan, skulum vera í Paradís; seinasta augnablikid, sem adskilur sálu vora frá líkhamanum, mun þá verda hid fyrsta í dýrdinni. Engin efasemd skal þá fá gjört sálu vora órólega. Látum þetta jardneska hreysi forrotna; vor önd, sem í því bjó, mun þá yfir gröf og forrotnun upphafin verda. Látum og þeckínguna um vorrar sálar ástigkomulag eptir líkhamans dauda, og um þess komanda lífs ástand, vera svo óljósa og svo ófullkomna, sem vera vill, þad er oss nóg, ad vér vitum sálu vorri muni vel vegna; þad er oss nóg, ad vér megum vera þess fulltrúa, ad sá stadur, til hvers vér fluttir verdum, mun æskilegur verda, og óendanlegag farsæll samastadur fyrir oss. Já, þetta vitum vér, og án allrar sorgar viljum vér nú vænta vors sídasta augna-

bliks; vér hofum lyst ad fara hédan og vera med Kristi.

## 138. Føstu-Hugvekja.

Jesú qvalahróp af Krossinum. Matth. 27.

Þetta Jesú qvalahróp má vekja hjá oss mestu undrun, en þar hjá styrkja vora trú og hvetja oss til gudhrædslu. Audsætt er nú, ad hér leid ecki daudans qvalir einúngis saklaus dánumadur eda Fodurlands elskari, ellegar píslarvottur; þessir plögudu ad sýna óbifanlegt støduglyndi midt í daudans qvølum; enga kloegun heyrdu men af þeirra muni; píslarvottarnir møttu sig því heldur sæla, ad mega lída fyrir Jesú nafns sakir. Þeir sýndu sig, undir enum bitrustu píslum, rólega og ánægda, og þoldu þær án allrar umqvørtunar; já, gengu jafnvel eins og med sigrhrósi daudanum á móti. En hvernig er þessu varid? þessir píslarvottar, sem þó ecki vóru nema men, og en þótt saklausir, vóru þó syndugir, þeir gátu foraktad daudan og bitrustu píslir, gengid gladir út á bálid, og midt í loganum súngid lofsaungva? En — Jesús, sá eilísi Sonur Guds, sá allra saklausasti,

sem óskélfdur mátti vera fyrir daudanum og þoldi, hann einúngis, af því ad hann vildi þola hann; Jesús sýnir minna stød-ugl lyndi, minni hreysti heldur enn þessir píslar-vottar, hañ klagar: "Gud miñ! Gud minn! því hefir þú yfirgéfid mig!" hvílik klogun af honum, sem vænta mátti ad med sigur-hrósi gengi daudanum á móti! af hverju kémur þessi mismunur? efalaust af því, ad daudi Jesú var heims-ins syndafórn; hans dauda fylgdi þvílik-ur biturleiki, sem engiñ deyjandi, enginn píslarvottur hefir nockurntíma jafnbeisk-ann smackad; á þessu augnabliki þoldi hañ allt þad, er hañ, svo sem offur fyrir vorar syndir, líða átti. Þetta er útskír-íngin þessa vors krossfesta Jesú qvala-hrops, sem ad ødrum kosti mátti vera oss óskiljanlegur leyndardomur. En hvílíka verkun þesir nú þetta vors deyjonda Jesú qvala-hróp hjá oss? fáum vér neitad hon-um sárrar medlídunar? þessa skyldu ætt-um vér ad sýna sérhverjum saklausum, þó hann værí ecki nema madur einn. Víst mættum vér komast vid af því, ad sjá ein-hvern dygdugañ undirþryktañ af hefnd eintómri, og hatri ógudlegra; en hvad miklu framar þá nú, nær vér íhugum Jesú

dauda, sem vors ástvinar, vors bródurs, vors Frelsara dauda, og þeññ dauda fyrir vorar sakir! hversu óbærileg mun ecki vors Jesú daudans ángist verid hafa, þegar hañ hrópadi: "Gud minn! Gud minn! því hefir þú yfirgéfid mig?" ad sönnu var hann negldur á krossinum, og þar háng- andi hjálparlaus, en hañ var viss um sína brádu frelsun, allskyns qvalir hafdi hañ þolad án þess ad mogla yfir hinni miskun- arlausu medferd qvalara sinna. Þad augnablik sá hann nálægjast, sem enda mundi eymdir hans; viss var hann um síns Födurs stöduga kjærleika, og sinna písla veglegu endalykt. Ecki ad sídur, þó ad Jesús styrktur væri af öllum þessum kroptugu huggunum, ofþýngdi honum þó hörmúnganna stærd; og gétum vér þá til- finníngarlaust hugsad um þesŝar hans píslir? æ! nei! sá yfirgéfni Jesús krefur af oss vidqvæmustu medaumkunar tára; en hvad er þetta offur til umbunar þeim óendanlega kjærleika, sem Jesús hefir oss audsýnt; þó ad vér úthelltum sárustu med- aumkunar tára-flódi, þó vér offrudum oss honum med lífi og sálu, já! þó ad vort gjervalla líf á jördunni, og hitt, sem vér væntum oss í eilífdinni, væri honum ein-

úngis helgad, til ad vegsama hann og syngja honum lof, þá hefdum vér þó engavegiñ fullnægt þeirri þacklætis skyldu, sem vér áttum honum ad audsýna; því mikla sídur fáum vér þar med endurgoldid hans mikla kjærleika, þó vér vidurkéñum hañ med muñinum, en afneitum honum í hjartanu. Nei, med þetta kalda þacklæti kann ecki Jesús ad láta sér nægja. Hañ krefur allt vort hjarta, og vill ad vor elska til sín hafi fyrirrúmid fyrir allri annari elsku; hann krefur vor hjörtu, sem þad einasta þacklæti, er hann af oss væntir, eins og þá gáfu, sem honum þægari er eñ öll offur. Fyrir þess blóds sakir, sem hann fyrir oss úthellt hefir, sakir hans bitru písla, þá hann var yfirgéfinn af Gudi, hvad aldrei hefdi adkomid, ef þad ecki skéd hefdi fyri vora skuld, fyrir allt þetta bidur hañ einúngis um vort hjarta, og hversu mættum vér láta þessa bón hans ónuppfyllta? hversu kyñum vér nú halda áfram ad offra hjarta vort heiminum, syndiñi og táldragandi heimsins glisi? Nei, guddómlegi Frelsari! hjarta vort skal vera þín eign, þér einum viljum vér lifa, þér einum viljum vér leitast vid ad

þócknast, þér einum viljum vér képpast ad eptirfylgja. Því skyldum vér nú láta syndina ráda fyrir oss, hvílíkt óþacklæti! hvílík vondska væri þad ecki! kynnum vér þá ad þenkja án ótta og ógnunar til Jesú qvala bróps á krossinum? ógnarlegt er þad straff, sem Gud hótad hefir syndurunum, en lángtum ógnarlegra er þad straff, sem lagt var á Jesum. Skélfilegt er ad falla í hendur lifanda Guds, en þetta yfirgengúr allt hvad ógnarlegt er, þegar vér sjáum Jesúm, þañ saklausa Jesum þañig qvaliñ undir guddómlegri hegníngu; tídum erum vér svo blindadir, ad vér álítum syndina fyrir smámuni; ágirni, vellyst, ránglætíngar og mátalaus heimselska eru í vorum augum lltilsverdar yfirsjónir, fyrir hverjar vér ecki þurfum straffi ad qvída; en snuist oss þetta rétt metid, þá vér hugleidum, ad þad voru þessar syndir, fyrir hverra skuld vor Frelsari qveina mátti svo sárlega undir Guds hegnandi hönd á krossinum? ó! líttú til Golgatha, blindadi syndari! viljir þú vita, hvernig Gud álítur þínar yfirtrodslur; viljir þú þeck a þiña synda vidbjód; viljir þú vita, hverju þú eitt siñ mátt qvída af réttlæti Guds, þá reñdú augunum til Golgatha! sjádu þiñ

yfirgéfna Jesúm, og fylltú skélfingar! en þú, nádþyrsta sál! nálægdú þig þínum yfirgéfna Frelsara, og hugga þú þig vid hans píslir! safna þú kroptum vid hans kross, er styrki þig undir mótlætingunum, huggunar fyrir þinar samvitsku áklögunum, og endurnæringar í daudans ánaist. Máské þú verdir örvæntin, þegar þér sýnist þú í hættu stodd vera, en sier þér hjálp enga, og Gud undandreagur hjálpina, eptir bæn þinni, svo ad þú í hörmum, sem ad þér þreyngja, qveinandi klagar: Drottinn hefir yfirgéfid mig! Herrann hefir gleymt mér! "sorgbitna sál! líttú þá til Jesúm! var hann midur af sínum födur elskadur, þegar Gud lagdi hann undir bitrustu píslir? og siádú þá, þegar Drottinn hefir hulid sitt andlit fyrir þér, þegar þad sýnist, ad sála þín sé allri huggun svipt, hugbreystú þig þá vid þíns födurs kjærleika, og væntu hugsvölunar og hjálpar af honum á þeim tíma, sem hann ákvardad hefir til hjálpar þér. Loksins mun þó koma sú gledilega frelsis stund; hugsadu til Jesúm! stærri gat neyd hans ecki ordid, þegar hann qveinadi med þessu hrópi: Gud minn! Gud minn! því hefir þú yfirgéfid mig?" en varla hafdi hann þessi ord úttalad, fyrr enn

hans neyd var á enda; eins mun fyri þér fara, þegar hörmúngarnar og neydin er vordin þér hvad óbærileguſt, þá er þad augnablikid í nánd, ſem umbreytir þínum hörmum í ſigurhrós. Efalauſt mun þetta ſké, þegar þitt ørþreytta høfud legſt lokſins nidur til daudans ſvefnhøfga. Þeſsi umſkipti munu jafnvel og uppfylla hjarta þitt róſemi og huggun. Trúarſjón þeſs, undir daudañ yfirgéfna Jeſú, mun þá endurnæra þig; þegar þú miñiſt ſynda þinna, ſetur þér fyrir ſjónir Dómarañ og ſkodar jafnframt þad fullkomna offur, ſem hañ framfært hefir fyrir þínar ſyndir, þá mun hans ſjón vernda þig á móti daudans, grafariñar og eilífdarinnar ógnunum. Frá ſínum uppreiſta kroſsi ſýnir hañ þér þá Guds forlíkada réttlæti, daudañ í ſigur uppſvelgdañ, þínar ſyndir afmádar, allar mædur á enda, en himiniñ opiñ, hvar þér er búin ævarandi ſæla.

## 39. Føſtu-Hugvekja.

Jeſú Þorſti á Kroſsinum. Jóh. 19.

Nær því hafdi nú Jeſús í 6 tíma þolad á kroſsinum bitruſtu qvalir, med undrunarverduſtu þolinmædi, en þó var

enn þá ein pína geymd honum, eptir Guds áſettu rádi, fyrr en hañ fengi þañ áſkenkta qvàlanna bikar ad øllu út tæmdann; hann átti enn þá ad pínaſt af þeim ſáraſta þorſta, og ſér til píſlar=auka láta ſér nægja hina beiſkuſtu ſvølun. Þetta var þad augnablik, þá þau ord uppfylltuſt á honum ad øllu leiti: eg em ſem vatn útanſinn, øll mín bein adſkilja ſig, mitt hjarta í mínu lífi er ſmelt ſem vax; mínir kraptar erú uppþornadir ſem ſkurn, og mín túnga lodir vid minn góm. Meir enn í 12 tíma hafdi nú Jeſús lidid þær píſlir, ſem tæmt høfdu krapta hans og preſſad meſta blódid af líkhamanúm; þad var því ecki furda, þó hans magnþrota munn og túngu lángadi eptir ſvølun. En lángtum ſterkari eptirlaungun hafdi þó ſála hans eptir ædri endurnæríngu, hann þyrſti eptir ſælunni í ſíns Fødurs ſkauti. hann lángadi eptir fullkomnun ſyndaranna frelſis, fyrir hveria hann hafdi nú útſtadid óſegjanlegar píſlir. Hér finnum vér afmálun áſigkomulags þeſs, ſem vér í daudanum megum búaſt vid. Þó ad vér deyum ecki á kroſsinum, en pínumſt ſvo ſem Jeſús til ørmegnis, þá mun oſs þó, ad

vonum,eptir svolun þyrsta, þegar oss fiűst innvortis sjúkdómur, sem brennandi eldur sæki ad hjartanu, og blodid tekur ad storkna í ædunum en kalda svita ad stockva út af líkhamanum, æ! hverju sár þorsti mun oss þá eckí sækja og laungun eptir svølun nockurri, og lofadur veri Gud! vér munum þá, þannig staddir, þó betur farntr enn vor Jesús var nú Vinir vorir og kunníngjar, jafnvel vorir ovinir, munu þá sýna oss þá medaumkun, ad rétta oss eiñ þorsta dryck. Ad minnsta kosti munum vér fá einn vatns dryck til svølunar, og þad án þess, ad mæta hádyrdum, eins og Jesús, í vorri neyd. Æ! þegar ad því kémur, ad þeszi sídasti þorsti píntr oss, lát þá, o Jesú! endurminníngu þíns þorsta á krossinum svala sálu vorri! svo opt, sem vér njótum nockurrar hugsvølunar og endurnæríngar á medan vér lifum í heiminum, þá láttú oss þad aldrei úr miñi lída, ad vér egum þad þér ad þacka; þú munt eiñig svala oss í daudanum, en vér gjorum ráð fyrir, ad annar enn sterkari heldur enn líkhamlegur þorsti muni sækja oss í daudanum. Þó ad vér í heilbrygdu dogunum høfum fram-anad í gjálífi, hyrdulausir um velferd sálar vorrar, þá munu

þó efalaust vid daudans adkomu alvarlegri þánkar vakna í sálu vorri. Þegar þañig er varid högum vorum, ad eugin jardnesk svølun fær oss framar endurnært og vér í daudanum þeckjum hversu hjegómleg og fánýt øll jardnesk ánægja er; þegar vér reynum hversu gjørvallur heimuriñ med øllum sínum gædum er ónógur til svølunar og hressingar sálu vorri, lát þú þá, vor Frelsari! sálu vora sárþyrsta eptir nádariñar og eilífdariñar endurnæringu, svølun fiña! láttú þá ecki óbænheyrt vort hjartans andvarp! svaladu þá vorri ormæddu sálu med fullvissu um þá sáluhjálp, sem þú hefir henni geymda í himninum; já, þángad skal øndu vora lánga, og hún í þeirri eptirlaungun leita sér hugfróa, þegar heimsins óróscmi er horfin. Þángad skulu vor trúar augu mæna, þegar hid jardneska allt hverfur oss; þá óskum vér oss ad vera þar, hvar vér um alla eilífd fáum ad skoda Guds andlit. Máské, þegar vér erum dauda adkomuir, ad áhyggja fyrir eptirlifandi ástvinum, ektamaka og børnum, gjeri oss hugsjúka, æ! vyrdstú einnig ad létta af oss þessum hættulega qvída, med því ad styrkja

hjá oss þá von og trú til þín, að þú viljir taka undir þína vernd alla þá, sem vér elskum, og innleiða þá á síðan í þann sama sæluſtað, sem vér gaungum inn í á undan!. o! hvílíka endurnæríngu mun eckí þessi huggan géfa voru ormagna devanda hjarta! en svo lengi, sem vér enn þá lifum í heiminum, þá láttu hann þorsta, sem píndi þig á krossinum, sífellt vera oss í minni! láttu oss til hans hugsa, þegar lyst til oleyfilegrar endurnæríngar, og þinna gáfna misbrúkunar locka vill vort hjarta! láttu oss til hans hugsa, þegar leyfileg nautn Guðs gáfna gleður oss í lífinu! láttu oss til hans hugsa, þegar þjáníngauna hiti og ángur yfir vorum syndum ofþjakar oss! Loksins, þegar vor síðarsti þorsti aðkémur, og vér engri svölun fáum lengur á móti tekið, láttu oss þá til þín þenkja og endurnærast af þinni náð, vegna þess þorsta, sem þú, fyrir vora skuld, leidst á krossinum!

# 40. Fostu-Hugvekja.

Fullkomnan Jesú písla, Jóh. 19.

Nú var loksins komið það augnablik, þá Jesús fann, eptir bitrustu ángistir

og píslir eilífa endurnæríngu. Hans grimmu óvinir hofdu alltaf neitad honum um minnstu endurnæríngu, en þeirri huggun gátu þeir þó eckt svipt hañ, sem hann naut nú, af því ad hafa fullkomnad sitt medalgaungu embætti á jordunni. Í þeim bitru ángistar- og qvala-tímum, sem hann híngad til útstadid hafdi, var honum þad ecki lítill hugar-styrkur, ad líta fram yfir píslir sínar og fyrirsjá fullkomnun þess verks, sem hann hafdi sér uppátekid, og sæla endalykt qvala sinna. Sá þánki, ad hañ til þess væri í heiminn kominn, ad endurleysa aumstadda syndara, hvarf honum aldrei úr huga, og þessi þánki gjordi hann viljugann til ad þola daudans grimmustu qvalir. Viss um sigur yfir daudanum, kunni hann nú sigri hrósandi adfram kominn ad hrópa: þad er fullkomnad! fullendad var gjorvallt augnamid sendíngar hans í heiminn. Á medan hann dvaldi hér á jordunni, hafdi hann og gjort síns Fodurs vilja trúlega, án þess ad forsóma minnstu skyldu, er efla mætti luckn mannanna. Hann var sendur til ad prédika Evangelíum þeim aumu og fátæku, ad opinbera Guds rád um mannaña sáluhjálp, og vísa þeim frid-

arius og lífsins veg, hvílíkt kapp lagdi hañ eckí á allt þetta fram í daudañ! þad var kjærasta ydja hans alla æfi, ad leida menn til yfirbotar og betrunar, ad leita þeirra fortøpudu, ad frelsa þa aumu og afreka gjørvøllum heiminum náð. Í þessu starfi hafdi hann eydt kroptum sínum, án þess ad láta nockra mædu, jafnvel ecki krossins qvalir letja sig, nú hafdi hañ þetta starf fullendad, svo ad allt var nú framqvæmt, sem hañ gjøra átti, því gat hañ sagt: „þad er fullkomnad!" Fullkomnad var þad mikla offur, sem hann frambera skyldi til fridþægíngar mannlegu kyni, og hvar ad allar fyrir myndanir og spádómar lotid høfdu; allt hafdi hann þad uppá sig tekid, sem á nockurn hátt tilheyra mátti hans forþénandi hlýdni, ecki hafdi hann sig undanþegid ad lída allt syndarañа straff, sér hafdi hañ tilreiknád alla þeirra skuld. Fyrr vildi hann ecki hnegja sitt høfud, enn hann deya kynni med þeirri fullvissu, ad hann forlíkad hefdi fyrir allt mañkyn, og fullnægt Fødursins réttlæti. Því gat hañ sagt á sínu sídasta lífsstunda augnabliki: „þad er fullkomnad!" Fullkomnud var øll sú pína, er hann lída hlaut til vorra synda

forlíkunar, og sem hañ svo margfaldlega og med svo miklum píslum leid, bædi á líkhama og sálu. Lengra skyldi nú ecki gánga hans lífs armæda, né hans óvina grimmleiki, því kuñi hañ einúg í þessu tilliti ad hrópa: þad er fullkomnad! þañig mátti vor Jesús ad ordi qveda á síñi sídustu lífsstundu; en ef vér værum nú vorum dauda eins nálægir, mundum vér þá sagt géta med sama trúar-trausti: þad er fullkomnad? mundum vér med sömu rósemi fá litid til baka til vorra umlidnu daga á vorri dauda stundu? þú hefir og, vor fadir! sett oss fyrir eitt dags-verk ad viña, til þess áttum vér ád brúka krapta vora og allañ vorn lífs-aldur. Þegar þú leiddir oss iñ í heimiñ, var þad þiñ tilgángur, ad vér skyldum hegda oss samsvarandi voru himnesku og jardnesku kalli. En med blygdun og ángri megum vér líta til þeirra lidnu dagaña, og játa: æ! hversu lítid er gjort af því, sem vér gjöra áttum. Hvílíku kappi megum vér þá ecki verja til ad bæta þad, sem forsómad er, ef vér óskum oss þeirrar gledi í daudanum, er Jesús naut, og máské vér séum honum nú jafn nálægir og Jesús var, þegar hañ hrópadi: þad er fullkomnad! æ! vér viljum flýta oss, og brúka hvert

augnablikid, sem oss eñ þá uñt verdur til
ad fullnægja skyldu vorri. Híngad til høf-
um vér umhyggjulausir verid fyrir sálu
vorri, nú skal sú vera vor ákafasta áhyggja,
ad ala oñ fyrir heñar frelsi, híngad til høf-
um vér ødrùm hneixli géfid med voru fram-
ferdi; nú viljum vér leitast vid ad vera ødr-
um til uppbyggíngar med voru líferni; o!
Drottiñ! þú sjer vorn góda ásetníng, géfdú
oss krapta til ad framqvæma hañ; af øllu
hjarta óskum vér oss ad mega verda svo á-
nægdir og hughraustir í daudanum, sem
þú varst; en til þess vér gétum ordid þad,
þá vyrdstú ad hjálpa oss til ad fullenda
vort áqvardada verk; hjálpadú oss til ad
bera umhyggju fyrir sáluhjálpar vorrar
mikilvægu naudsynjum; ecki mun brixl-
yrdi vanta, sem samvitskan þó megi gjøra
oss, þegar endiriñ kémur; þó ad vér aldrei
høfum svo trúir verid, munum vér þó ecki
ad sídur, mega medkéña. ad eñ þá séu ýmsir
margar ávyrdíngar og margur ófullkom-
legleikiñ hjá oss eptir, fyrir hver vér bidja
hljótum oss vægdar hjá Gudi; þá mun oss
reynast sú huggunin dýrmætust, sem géfur
oss þad einúngis uppá ad stóla, ad Jesús
hafi allt í vorn stad fullkomnad, og ad hans
forþénusta muni hylja allañ vors lífs o-

fullkomlegleika. Fullvissa sú, ad vor fridþæging er af Jesú fullkomnud, muu þá vardveita oss frá orvÿlnuu; og þó vér í daudauum verdum þá varir nockurs ófullkomlegleika og ÿmislegs, sem oss var áfátt, þá skal þad ecki gjora oss huglausa. Vér væntum oss af vors Jesú nád þeirrar sælustu endalyktar; vér hofum þá trú til hans, ad allt hvad til vorrar sáluhjálpar kañ ad útheimtast, muni í krapti hans fridþægíngar vid oss fullkomnast. Þad er fullkomnad! þetta skal vera qvedja sú, sem vér viljum enda med vora daga. Allt þad, sem er ordugt og biturt í lífinu, muu eitt siñ enda taka. Sérhver mæda, sérhvert ordugt stríd á móti vidlodandi syndum, sérhver undirþrycking af óretti og vondsku, sérhverr biturleiki, sem þetta reynslu stand útvortis og iñvortis var blandad med, er þá eilíflega á enda, og allt þetta egum vér þá þér ad þacka, vor sáluhjálpar Fullkomnari!

## 41. Fostu-Hugvekja.

Jesú tilreidsla undir daudann. Lúk. 23.

Híngad til hafdi Jesús ecki nema einstokum siñum reñt þaunkunum til

sina píslu, alla áhyggjuna hafdi hann borid fyrir ødrum, en nú lyptir hann gjørvøllu hjarta sínu upp til hans, sem hañ var kominn frá, og til hvers hann nú aptur fara vildi. Hversu lærdóms-rík er ecki þessi Jesú adferd fyrir oss. Einn tími er oss sá fyrir høndum, þegar vér burtslitast munum frá sameiningu allra daudlegra eiñig vorra ástfólgnustu vina, þegar heimur þessi, med øllu því í honum er, tapa mun í augum vorum øllu því, er oss finnst nú girnilegt, á þessu skilnadar augnabliki viljum vér gæta, svo framt vér fáum vidkomid, mannkjærleiks og vinskapar skyldu, vér viljum sorga fyrir velgengni þeirra, sem oss eru áhángandi, og leitast vid ad stytta þeirra harma, en øllu framar viljum vér snúa hjørtum vorum til Guds. Fyrir þann kristinn, sem ferdbúinn er inn í þad betra líf, er allt hvad heimur þessi hefir inni ad halda nærsta lítilfjørlegt, til ad fridstilla og styrkja í daudanum hans hjarta, ecki nema Gud og eilífdin er þad, sem í daudanum géfid gétur hjartanu sannann hugfróa; med þvílíku sinnislagi géck Jesús med hugdyrfd og rósemi á móti sínum dauda.

Hann vissi ad sinn daudi vera mundi endir allrar sinnar mædu og vegur inn í þá eilífu rosemi; viss var hann um þá vegsemd, sem hann fá mundi hjá sínum fødur, ad útstødnum píslunum. Gladir munum vér einnig sjá daudann adkoma, ef vér gétum verid eins gédi farnir; sá sem þannig er sinnadur, qvedur vid hans adkomu med Skáldinu: kom þú sæll þegar þú vilt! eptirtektaverd má oss verà umhyggja sú, sem Jesús bar fyrir sálu sinni, hann afhendti sinn anda í Fodursins hendur, þegar hann var ad andláti kominn. Hvad mætti af oss krefja alvarlegri umhyggju, eñ þessi vor ódaudlega sála? en þad er ecki fyrst þegar daudiñ er fyrir dyrunum ad byrja skal þessa umhyggju; í gjørvøllu voru lífi, egum vér ad hugsa fyrir henni; þessi umhyggja fyrir sálu vorri, fær allvel stadist med hverskyns sýslunum og erfidi, sem vér hafa hljótum fyrir høndum daglega í lífinu; fyrir hverri annari umhyggju má þó alljafnt umsorgun fyrir sálunni hafa fyrirúmid hjá oss; muñmæli þau, sem meñ svo tídum heyra: eg hefi nú svo litiñ tíma til umhugsunar sálu minni, sídan vil eg rífa mig lausañ frá heimsins umsvifum,

sóma engaũveginn kristnum. Lucka er þad, þegar ein manneskia fundid gétur milli tíd á milli heimsins hávada og daudans þagnar í sínum aldurdómi, ellegar á sóttarsænginni til ad losa sig frá heiminum, ad hann brúkad géti þá tídina einúngis til umsorgunar sálu sinni, og til undirbúnings eilífdinni: en hvad fáir eru þeir, sem verka kunna sína sáluhjálp, ef þeir vilja undandraga verk þetta, þángad til daudans tími kémur. Sé sál vor nockurs verd í augum vorum, þá ætti umsorguninni fyrir henni ad vera vor sérlegasta ydja, er undangánga skyldi hverri annari. Upplyptú þó, sál mín! eitt sinn þaunkum þínum frá þessu jardarlunar dupti, og vogadú eitt sinn ad fljuga í þaunkunum upp til himinsins, hvar þinn eilífi bústadur vera skal; lærdú í dag ad óska þér þess, ad ásetja þér þad og útrétta, sem þér sómir; lærdú ad þenkja, ad þiñ mikilleiki er þar í fólginn, ad þú sért stór í himnaríki, stór í trú og audmýkt; þinn ríkdómur sé sá, ad þú sért í Gudi rík, og hafir safnad þér audlegdar í himninum; þín lucka þad, ad þú sért sæl fyrir Jesúm og í nád hjá honum, og megir hugga þig vid hans velþócknun. Képpstú eptir þessu! brúkadú

þér til alla eptirlaunngun þína og kaupsmuni. Vaknaðú upp, mín sál! og sjáðú þig um kríng, láttu þenna heim, sem blindar þig, ecki draga þig á tálar, láttu þér í hug koma þinn ódauðlegleika! sjá þinn Gud! hversu hann med vidqvæmri miskun hefir til þín þenkt, hversu hann frá eilífd hefir elskad þig, og ályktad ad gjöra þig hólpna, sjádú þinn Jesúm! hversu hann hefir erfidad, og barist fyrir þig! og vildir þú þá ecki sjálf gæta þinnar farsældar! vildir þú þá viljandi varpa þér í glötunina! vildir þú gjöra ad engu þíns himneska Fodurs elskuríka tilgáng og ávoxtinn af þíns Frelsara dauda! nei! af þér, deyjandi Jesú! viljum vér læra þá skyldu öllu framar ad efla vorrar sálar velferd; vér viljum byrja þetta naudsynja verk, ecki þá fyrst, þegar daudans ótti, og grafarinnar ógnan yfirfellur oss, ecki þá fyrst, þegar heimurinn med sínum lystisemdum er ordinn oss vidbjódslegur. Nú þegar, á medan vér enn þá notid gétum lífsins og jardarinnar ánægju, viljum vér befala Gudi vorn anda, og þá munum vér loksins fá ad deyja svo rólegir og sælir, sem vor Jesús.

# 42. Føstu-Hugvekja.

Teiknin vid Jesú Dauda. Matth. 27.

Uppá allañ hátt fiñum vér þad samqvæmt vísdómi Guds, ad hañ vegsamadi síns Sonar dauda med þvílikum teiknum, sem sañfæra mættu gjervallañ heiminn um þad, ad sá, sem Gydíngar høfdu hér aflífad, væri enginn sakamadur, heldur Guds Sonur, í hverjum hann hafdi sína velþóknun. Þessir atburdir og teikn høfdu og þegar svo mikla verkun á þeim, sem nærstaddir vóru, ad þeir urdu ad fullu sañfærdir um Jesú sakleysi og heilagleika; en látum oss nú skoda atburdi þessa: Fortjaldid í Musterinu, sem adskildi þad heilaga frá því allrahelgasta, rifnadi nidur í gégn. Þetta fortjald var til þess, ad varna inngángs iñ í þad allrahelgasta. Nú vildi Gud auglýsa sína náð, fyrir Endurlausnarañ, øllu fólki; ad fortjaldid rifnadi í sundur vid Jesú dauda, var þar ad auki merki þess, ad sú gjervalla levitíska Guds þjonusta væri nú ad øllu leiti uppháfin, en ný ætti ad taka sína byrjun. Hédanaf áttu ecki Prestarnir lengur ad framkoma einir, med bæn og þjonkun fyrir Gud, þá

fólkid, sem ecki mátti nærri koma, skyldi bidjast fyrir álengdar, heldur átti nú Gud ad dýrkast af einnm og sérhverjum Guds tilbidjara í anda og sannleika án alls ótta, og hans helgidómur øllum opinn standa. Med hvílíkri gledi megum vér ecki móttaka þessari Guds stjornunar umbreytíngu í sinni kirkju. Nú hofum vér, fyrir trúna á Krist, fríann adgáng til nádarstólsins; vér hofum opinn innaáng í bad allrahelgasta vegna Jesú dauda. Ecki þurfum vér ad óttast fyrir því, burtskúfadir ad verda frá hans augliti, þá vér med hreinskilnu hjarta í trúnni, nálægjum oss hans tróni, því þegar vér ásinndum ad þjóna Drottni í helgun og réttlæti alla vora lífdaga, þá megum vér hafa þá sælu von á sídan, ad taka hlutdeild í hans dýrd. Sérhvert fortjald, sem oss hefir hér í lífi varnad nágvæmrar sameiníngar vid Gud, mun í daudanum sundur-rífast, og þá munum vér forkláradir, Englunum samlíkir ordnir, eilíflega þjóna Gudi og ásamt þeim vegsama hans nafn. Vid Jesú andlát skalf jordin; med þessum jardskjálfta sýndi Gud, hvílíkur sá madur var, sem dó hér á krossinum, og hvad hans mordíngjar hefdu verdskuldad, ef hann

hefdi höndlad vid þá eptir sínu réttlæti. Til þess hefdu þeir unnid, ad jördin svelgdi þá, því þeir höfdu aflífad hinn heilaga og réttláta lífsins Hertoga. En ad jardskjálfti þessi, vard þeim ecki ad skada, þad áttu þeir ad þacka hins krossfesta Jesú fyribón, hann hafdi bedid nádar- og umvendunar-tídar mordíngjum sínum. Ó! hvad opt höfum vér ecki med vorum misgjördum til þess unnid, ad vera af jördunni afmádir. En þíns dauda höfum vér adnotid, Frelsari vor! ad þad ecki er skéd, þín gædska hefir þyrmt oss, og haft umburdarlyndi med oss óhlýdnum sképnum þínum; og géfid oss betrunar-tíd; æ! ad vér géfa vildum gætur ad þinni röddu, sem stundum med straffi, stundum med velgjörníngum leitast vid ad vekja oss, fyrr enn þad augnablikid kom, þegar þar framar einkis frelsis er von. Vid jardskjálfta þennann klofnudu björgin, og grafirnar, sem í steini voru úthöggnar, opnudu sig; margir framlidinna heilagra líkhamir risu upp, eptir Jesú upprisu, gengu út af gröfunum, og létu sig sjá í Jerúsalem. Þessa atburdi lét Gud ské af vísdómsfullum tilgángi: ad fortjaldid rifnadi, en einkum ad jordin skalf,og ad

bjørgin klofnudu í því Jesús deydi, þess máttu allir varir verda, Gydingar høfdu þad nú fyrir augunum, er vekja mátti athygli þeirra og hræra þá til ad renna þaunkunum til ens krossfesta Jesú. Þeir kristnu, er sáu svo marga heilaga, og máské á medal þeirra kuñingja sína endurlifgada, styrktust þar vid í trúnni um Jesú upprisu; því svo marga heilagra upprisa á þeim tíma, kunni ad álitast eins og sigurteikn Jesú almættis, hvar vid hans upprisa vegsamadist; en þaradauki voru teikn þessi ljós vottur, ad Jesús hefdi nád fullkomnum sigri yfir dandanum. Af þessum atburdum máttu þeir kristnu géta nærri, hversu voldugur þeirra Frelsari væri, og hversu audveldt ad sigra sína og þeirra óvini. Þessi teikn vóru lifandi afmálan þess, sem ské mun í hiñi almeñilegu upprisu á efsta degi, vid alla þá, er sofa í jardarinnar skauti; þá mun Jesús nidurfara af himni med miklum krapti og dýrd, umkríngdur almættinu og ískrýddur fegurd þvilíkri, sem enginn fær í gégn sjed. Med sterkum jardskjálfta mun hañ gjorvallann heiminn hrista, kljúfa bjørgin og opna grafir allra Adams nidja. Ecki ad

eins grafirnar í Jerúsalem, heldur eiñig allra Stada grafir munu þá í skyndingu opnast, og þeirra líkhamir, sem sváfu í þeim, vekjast af sínum lánga svefni. Þá munum vér, eptir uppríśuna, inngánga í þá nýu Jerúsalem í Guds Stad, sem kémur frá himnum, og samansafnast med þeim, sem ásamt oss sofid hofdu í jorduñi, þá munum vér þeckja hverjir adra, og mæta hverr ødrum, sem vinir; þá munum vér fá ad sjá og þeckja gjørr Guds miklu og vegsamlegu gjørnínga, sem hér í heimi vóru oss ofhátt ad útgrunda; þar munum vér sjá vorn Jesúm eins og hann er, ecki eins og hañ var í sinni nidurlægíngu hér á jorduñi, heldur í sinni forklárudu mind, sem allsherjar Gud. Hvílík rósemi, huggan og von má því ecki vera hjarta vorn hér í heiminum, ad hugsa til upprísunnar! þér þockum vér þad, vors lífs Hertogi! ad þú svíptir daudann sinni makt og grofina sinn herfángi; þér þockum vér þá sælu von, sem gledur sífelldt vort hjarta, ad egum í vændum fagnadar-sæla sameiníngu med þér og øllum vorum brædrum í himninum.

# 43. Föstu-Hugvekja.

Verkanir þessa teikna á þeim nálægu, Matth. 27.

Hverr skyldi hafa sied gétad, án þess ad vikna vid þvílíka atburdi, sem skédu vid Jesú andlát; ef vér hefdum til stadar verid vid þessa saklausa Jesú dauda, og horft uppá þau teikn, sem skédu vid hans andlát, mundi oss hafa brugdid vid. Hvad hefdi þá mátt aptra oss frá ad játa oss opinberlega þessa Jesú Lærisveina og leida adra til ad verda þad? en þeckjum vér oss rétt? margsháttar fólk heyrum vér stadid hafa vid Jesú kross: nockrir stódu þar med grimdar huga, en fleiri máské fyrir forvitnis sakir; færri voru hinir, sem af elsku til hans og af medlídun med honum bidu þar hans andláts, og varla nockurr einn, sem giördi sér rétta þánka um dauda hans. Í hverjum hópnum mundum vér hafa stadar numid? víst ecki á medal Jesú grimdarfullu qvalara, né hinna Skriftlærdu og Öldúnga-lýdsins, sem soddu nú hefndargirni sína hjá hans krossi; en hvert vér hefdum ecki leitad hins hópsins, sem var vid hans líflát af forvitni; hvert vér vid hans kross fund-

id hefdum meir enn einbera medlídun í hjarta vorn, frá hverri madur jafnvel ecki fær haldid sér vid aftoku hinna stærstu íllgjørda manna, þad er spursmálid, sem vér traudlega munum géta leyst úr. Vér þurfum einúngis ad greuslast eptir, hvada sinnis hræríngar vakna í sálu vorri þá vér í elurúmi hugleidum Jesú pínu og dauda, þá fáum vér þar af gétid oss til þeirrar tilfinníngar, sem vér mundum haft hafa, hefdum vér í egin persónu nálægir verid hans lífláti. Hefir Jesú pína obluga og ávaxtarsama verkun í hjarta vorn í hvert sinn, vér hugsum um hana? vidurkénnum vér verd hans kjærleika, og mikilvægi alls þess, er hann hefir fyrir oss gjørt og lidid? þenkjum vér med ángri og vidbjód til synda vorra, sem ollad hafa Lausnara vorum svo mikillar mædu? metum vér þad frelsi, sem hann hefir oss afrekad þess, er þad verdskuldar? vildum vér viljugir af kjærleika til Jesúm, og af þacklæti fyrir hans pínu, þola þær þjáníngar, er hann vildi oss á herdar leggja? er þad vor kjærasta ydja og yndi ad hugsa um píslir hans? metum vér ávoxtinn hans pínu meir enn alls heims audæfi og alla jardneska muni? med einlægri hreinskilni viljum vér profa

hjarta vort. Ecki ernm vér ad ollu leiti svo tilfinníngarlausir, ad vér eckért komumst vid, þá vér hugleidum Jesú pínu, þá vér lesum hans píslar-sogu, edur heyrum um hana talad. Svo morg tár, sem oss renna af augunum, svo margar andvarpanir, sem uppstíga af voru brjósti, sannfæra oss um þad, ad enn þá sé ecki sál vorri horfin oll rádvendnis tilfinníng. En vér hofum híngad til merkt, ad þessi tár audveldlega afþurkast, ad þessar andvarpanir snarlega hverfa, svo fljótt, sem vér gaungum út úr Guds húsi, edur úr einrúmi úti heimsins soll og umgáng. Vér vidurkénnum Jesú kjærleika, hversu mikils hañ er verdur, og vér sjáum, hversu mikid hañ gjort hefir fyrir vora skuld, ad hann fengi oss frelsada frá vorum eymdum; en hvad litid hofum vér fyrir hann gjort? vér vitum, ad syndir vorar hafa ollad honum erfidis og vorar misgjordir mædu, og þo hofum vér svo lítinn vidbjód á þeim haft; sú drottnandi tilhneigíng til forgengilegra lystisemda gjorir oss þá hrigd ógédfelda, sem Jesú pínu verdug umþenkíng vekja skal í því hjarta, sem vill elska hann. Vor umsvif og margfoldu sýslanir olla því, ad þær hugleidíngar Jesú písla, um stærd

þeirra og fjolda, er hvað helzt ættu að hræra ofs, gjora enga, edur ecki nema mjøg litla verkun á hjarta voru. O vor Guð! þú sem ert vor Faðir í Kriſt Jeſú! líttú til vor aumra manna, ſem hugleida viljum þíns Sonar pínu! hrærdu vor hjortu ſvo opt, ſem vér íhugum þañ ſannleika, ſem inniheldur alla vora huggun! O þú náðarríki Jeſú! ſnú þú øllum vorum þaunkum, tilhneigíngum og eptirlaungunum til þín og þíns kroſs ávaxtar! veri það vor vísdómur, vor ánægja, vor huggan, að vera þeſs fulltrúa að þú sért fyrir oſs dáinn!

## 44. Foſtu-Hugvekja.

Vísdómsfull ráðſtáfan Guðs við Jeſú greftrun, Matth. 27.

Jeſú gjorvallt líf hér á jørduñi, má með réttu heita viðvarandi mæðu- og mótlætinga-ſtríð; jafnſkjótt og hañ kom í heiminn, byrjuðuſt þjáníngar hans og jukuſt ſmámſaman því meir, ſem honum jókſt aldur, uns þær náðu lokſins ſínum fulla mælir í Gethſemane Aldingarði og á fjallinu Golgatha, enda ſkyldu þær þá og, eptir Guðs alvíſa ráði, enda

taka, þegar hann hafði lifandi, liðandi og deyjandi allt það fullkomnað, er hañ, svo sem Kénnari, Fyrirmyndan og Frelsari mannkynsins útrétta átti í heiminum, því hropaði hañ sjálfur af krossinum: það er fullkomnað! rétt áður eñ hann afhendti sinn anda í föðursins hönd, og hneigði sitt andvana höfuð; gröfin, sem hañ var nú lagður í, átti, eptir Guðs alvísa ráði, að verða honum til vegs og vyrðíngar. Eptir Jesú óvina vondskufulla tilgángi, átti þessi, í lifinu, svo ofsókti og til dauða qvaldi mannvinur, einnig háðúngum að mæta í gröfinni. Hjá Rómverjum var sú siðvenja, að líkhamir hinna krossfestu skyldu á krossinum hánga, þar til þeir uppetnir væru af fuglum og villidýrum, en þessi Heiðíngjañа grimdarfulli siður, var Gyðíngjum bannaður í Lögmálinu, sem bauð: að líkhamir þeirra upphengdu, skyldu iñan sólarlags niðurtakast og jarðast. Eptir þessum lögum hlaut því Jesú andvana líkhami, samt spillvirkjanna, er með honum vóru krossfestir, að takast niður af krossinum samdægurs og grafast, en smánarleg gröf, hefir honum, eins og hinum krossfestu, efalaust af hans óvinum ætluð verið, því vanalega var þvílík-

um sakamönnum kastad í grifju eina, sem gjörd var þar þeir vóru krossfestir, og hvernig mundu þeir fá u Jesú vinir, sem eñ þá bidu vid krossiñ, vogad hafa ad vænta þessum sínum andada ástvin heidurlegri greftrunar, eñ þeir fengu, sem med sama hádugslegum daud-daga vóru af lífi teknir? en forsjón Guds, sem svo audsjáanlega stjórnad hafdi, jafnvel sérhverju hinu minnsta tilfelli lífs hans, fékk audveldlega afstýrt þessari vanvyrdu frá hans andvana líkhama. Gydíngar höfdu ætlad honum sakamanna hádugslegañ greftrunar-stad, en Gud hafdi ályktad og látid einn sinn Spámann þad laungu ádur fyrirsegja, ad hann hvíla skyldi í vyrduglegri gröf eins ríkismañs; og hversu dýrdlega sjáum vér nú Guds forsjón framqvæma þetta sitt rád? einn af sjálfra Gydíngañа ríku og mektugu Rádherrum, Jóseph af Arematbía, er þeckt hefir Jesú dýrmætu kénníngar og hans voldugu gjörnínga, og sjed, þó hañ fengi ecki varnad því, hversu Jesús öldúngis saklaus var ránglega til dauda dæmdur; hann vill nú sýna hañ heidur á hans andvana líkhama, sem hañ hefir ecki gétad sýnt honum sjálfum lifandi. Hann vogar ad láta sjálfann

Landsdómarañ, sem yfirl Jesu hafdi uppsagt þanu rángláta dauda dóm, sjá þessa þánka sína, med því sjálfur ad gánga til Landsdómarans og beidast af honum, ad Jesú líkhami mætti adskiljast frá sakamanna líkhømunum og þeirra legstad, eñ afhendast sér til heidurlegrar greftrunar; og þegar hann hefir loford fengid fyrir því, ad sér skyldi hans líkhami afhendast, fer hann sjálfur og tekur vid honum og veitir þessum af siñi þjód svo hatada, misþyrmda og fram í daudann foraktada mañs líkhama í allra augsýn svo vyrduglegann umbúnad, sem vid mikilsháttar menn var brúkadur, leggur þenuann sídan, sem hverki eptir Gydínga né Rómverja løgum njóta mátti ærlegrar greftrunar, í sína egin í steini ný úthøggna grøf, hvar hañ ætladi sjálfum sér og ættfólki sínu legstad. Þessi Jóseps ástúdlega umhyggja fyri líkhama Jesú sýnir, hversu viss hann verid hefir um Jesú sakleysi. Af því ad Landsdómariñ Pilatus leyfdi, ad Jóseph fa mætti líkhama Jesú, er audsætt, ad hann var enn þá sømu meiníngar um Jesú sakleysi, og hann hafdi margsinnis játad, ádur enn hann dæmdi hann til dauda, því añars hefdi hann ecki

géfid leyfi til, ad líkhami hans andvana mætti aðrar greftrunar njóta, eñ saka-moñum var, eptir løgunum, áqvordud. Ovinir Jesú, sem heyrt høfdu hans fyrir-søgn um upprisu sína, létust bera ótta fyri því, ad hans lærisveinar kynnu einhver brøgd í frammi hafa til ad ná líkhaman-um, og iñbyrla sídan fólkinu, ad hañ væri uppriſiñ; en til ad taka, í því efni, øll tví-mæli af, og hindra alla pretta vidburdi lærisveinanna, beidast þeir strídsmanna vardhalds yfir grøfinni. Stórum steini var velt ad grafar-muñnanum, fyrir hvern þeir settu innsigli sín, og yfir grøf-inni, þannig geymdri, vøktu sídan vopn-adir strídsmenn. Nú var svo vitur-lega fyrir því sjed, sem møgulegt var, ad nockur brøgd yrdu hér vidí frammi høfd; þjódin sá og vissi, ad Jesú líkhami var andvana í grefina lagdur, og ad yfir henni vøktu rómverskir strídsmeñ, án hverra vit-undar líkhami Jesú med engu móti gat á burt horfid; enda hlutu nú og þessir heidnu strídsmeñ, Jesú óvina áhángendur, sjálfir ad verda sjónar-vottar og fyrstu vitni ad Jesú upprisu, á móti sínum eginn vilja og hans óvina tilgángi, eins og øll sú umhyggja, sem þeir báru fyrir því, ad

vardveita ſvo varlega hans líkhama, vard ſterkaſti vottur hans uppriſu, og allar mótſagnir gégn heñi ad engu giørdar. Vér ſjáum hér af, hverſu Guds víſa rád veit, ecki einúngis ad gjøra ad engu ráda-brugg hiña ógudlegu, heldur og, hverſu vísdóms-lega hañ ſtjórnar þeirra vondu fyrirtækjum, þvert á móti tilgángi þeirra og vilja, til framqvæmdar ſínu áſetta rádi. Hvad óhultur máttu nú ecki vera, trúadi, rád-vandi kriſtni! þó þú mætir offóknum og ágángi ógudlegra, þó gjørvallur heimur-iñ gjöri ſamtøk á móti þér, og hafi álykt-ad þiñ undirgáng, med þeim ſlóttuguſtu vélabrøgdum, Gud þiñ, ſem þú trúir fyr-ir þér og þínu rádi, géfur gætur ad þér, ecki jafnvel fá þeir ſkérdt eitt hár á høfdi þínu án hans vilja, lengra eñ hann leyfir þeim, komaſt þeir ecki, af þeim vélabrøgdum, ſem þeir ſamantviñudu þér til falls, veit hann ad ſkapa þér uppreiſn, og þvert á móti vilja ſíunm og vitund, hljóta þeir lokſins, ſem ætludu þér íllt, ad verda verk-færi til luckn þiñar. Eiliflega vegſam-ad ſé þitt víſa rád og ſtjórnan, alvíſi Gud! þú, ſem gjørir ad heimſku ſvo tídum rád hinna víſu, og verndar fyrir heimſins hreckja tálſnørum þá frómu og einføldu

styrktu oss í þeirri trú, ad þegar vér treystum þér, elskum þig og óttumst, þurfum vér ecki ad ottast meñina, ad allt vort rád og efni sé þañig undir þiñi dásamlegu stjórnun iñilukt, ad oss eckért megi granda, þú munir leida oss þañig eptir þinu alvísa rádi, ad vér loksins berum úr býtum himinsins eilífu farsæld.

## 45. Föstu-Hugvekja.

Jesú Gröf. Lúk. 24.

Loksins naut þá Jesú sárpíndi og örþreytti líkhami rólegrar hvíldar í gröfiñi, eptir lángt og stráugt stríd á jörduñi. Líkfylgdin, sem tignadi hans jardarför, voru fáar konur, sem hörmudu af heilum huga missir síns besta ástvinar og velgjörara. Látum oss nu fylgjast med þessum gódu konum og stadnæmast hjá þeim eitt augnablik vid Jesú legstad. Ef ad sérhvers andvana gröf má vera oss athugaverd, hversu miklu framar skyldi þá ecki vors Endurlausnara legstadur vekja oss til eptirþánka? hvad er náttúrlegra, eñ oss hvarfli sá þánki í hug, þegar vér sjáum eins framlidins gröf: eptir fáein ár edur máské daga, verdur þiñ líkhami eiñig

nidurlagdur í hvílíka grof, þar mun þetta styrdnada hold og þetta storknada blód, sem þú elur nú svo umhyggjusamlega og fóstrar, verda ormanna fæda, þar mun þessi meistaralega líkhamans bygging lid fyrir lid og bein fyrir bein sundurleysast, loksins verdur þar eckért framar meir sjá-anlegt af þessum líkhama, beinin jafnvel for-rotnud verda aptur ad moldu og dupti, og samblandast jördunni, þessir fyrir höndum verandi sjáanlegu kjor þess mannlega líkhama, sem reynslan sannar ad enginn fær umflúid, vekur ecki litla hrylling fyrir þeirri dymmu grof í voru hjarta. Þó ad vér vitum þad víst, ad sér-hver manneskja fædist í heim þennann med þeim skildaga einusinni ad deyja, og ad enginn fái sig frá daudanum fríkeypt-ann, þá er þó elskan til lífsins svo djúpt inrætt því mannlega hjarta, ad náttúra vor ber sífellt nockurn ótta fyrir daudan-um, og strídir á móti honum í lengstu lög; og þennann ótta auka ecki lítid umskipti þau og afdrif, er vér fyrisjáum ad þessum kjæra líkhama vorum mæta ega í þeirri vidbjódslegu grof, því ad til hins, ad þesst for-rotnadi og fyrir vorum sjónum for-tærdi líkhami, skuli aptur endurlifna,

grillir alls eckí maũlega ſkynſemi, jafnvel margir hinir víſuſtu, ſem af náttúruſpekīñar rokſemdum gátu ſér til, ad í þeſsum líkhama byggi ſkynſemdarfull ſála, vóru efablandnir um þad, hvert hún mundi lifa eptir þad líkhaminn var daudur, og løgduſt ſjálfir í grøf ſína í þeſſari óviſſu. En, lofadur veri Gud! ſem fyrir ſinn Son Jeſúm, er í Jóſephs úthøggnu ſteinþró lagdur var lidinn, hefir lífid og ódaudlegleikann í ljós leidt. Hans dýrmæta lærdómi egum vér ad þacka þad, ad vér vitum nú ljóſar, heldur en þeir vitruſtu heimsſpekíngar nockurntíma fengu ſér í hug leidt, hvad um hagi vora lída mun eptir þad vér erum í grøfina nidurlagdir. Jeſús hefir kēūt oſs, ad í líkhama vorum búí ſū ſál, ſem ódaudleg ſé, og þó líkhaminn deyi, rotni og verdi ad dupti, muni ſálarinnar líf þó aldrei hrjóta, ad þeſſu nálæga ſtutta lífi á jørdunni endudu, ſé fyrir høndum endalaus eilífd, í hverri ſálin taka ſkuli umbun athafna þeirra, ſem hún í þeſsu lífi framid hafdi, hún ſkuli þar uppſkéra eins og hún ſádi hér, þad er: hreppa þar eilífs endurgjald dygda ſiña, en hegníngu laſtaña. Líkhamiñ jafnvel, kéñir Frelſariñ oſs, ad egi fyrir høndum, fyrir hans al-

mættis krapt, ad lifna aptur og standa upp af gröf sinni, og skuli sídan endurlifnadur og úr því óforgengilegur taka eilífa hlutdeild í þeim kjörum, sem sálin hafdi hlotid. Þenna gledirika lærdóm stadfesti Jesús á sínum hérvistar dögum med guddómlegum kraptaverkum, þá hann med einu ordi læknadi bædi nálægur og fjærverandi þá hættulegustu sjúkdóma, sem sönnudu hans guddómlegu sendíngu. Hann sýndi, med því ad kalla sjálfur þá framlidnu til lífsins aptur, jafnvel þann, sem tekinn var til ad rotna í gröfinni; med þessu sýndi hann, ad gudlegum krapti var þad ecki um megn, ad uppvekja á sínum ákvardada tíma, þá daudu af gröfunum. Loksins innsigladi hann þennan og allan sinn guddómlega lærdóm med sinni egin uppprísu. Þessi vor Jesús, hvers andvana líkhami lagdur var nú í gröfina, tók á þridja degi aptur sitt líf, eins og hann fyrisagt hafdi, ádur enn hann var til fánga tekinn, og uppreis, sem voldugur daudans Sigrari, af gröf sinni. Nú má oss hverfa allur qvídi, fyrir öllu því, sem ádur mátti náttúrlega skélfa oss. Ovaranlegleiki og óvissa lífs þessa þarf nú ecki ad auka oss minnstu óróssemi, hvenær sem líf

vort endast, vitum vér nú ad vídtekur betra líf, ef ad vér ástundum ad gjora oss þess verduga á medan hér lifum; daudann, sem oss var svo óttalegur, álitum vér nú, sem inngáng til betra lífs og grofina svo sem svefnhús, í hverju líkhamt vor skal um stund hvíld taka eptir útstadid mædusamt dags erfidi; og þadañ ad uppríſu dags morguninum aptur uppvakna til stærri gledi og vegsémdar, enn vér ádur þeckt høfdum; hversu sem líkhami vor fortærist jordunni, trúum vér ad almætti hans, sem af grofinni uppvakti Jesú andvana líkhama, muni ecki um megn ad sameina verulega parta vors for-rotnada líkhama og géfa þeim líf. Í þessari trú gaungum vér óhræddir daudannum á móti, og undirtøkum vid hans adkomu trúar-oruggir med Postulanum Páli: Daudi! hvar er þiñ broddur? Grøf! hvar er þinn sigur? Gudi séu backir, sem oss hefir siguriñ géfid fyrir Drottinn vorn Jesúm Krist!